לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

יום ד', א' באלול תשמ"ז, 26 באוגוסט 1987 / שנה מ"ח מס' 13430 / המחיר —.1 ש"ח כולל מע"מ

„גוש־חרות" כנגד „גוש־אמונים"

מאת פנחס ענברי, כתב „על המשמר"

בשטחים מתארגן גוף חדש של מתנחלים, המאגד בתוכו את חברי מרכז „חרות" המתגוררים בהתנחלויות, ככל הנראה כמשקל נגד לגוש־אמונים שבתוכו גדולה השפעת „התחיה" שבאופוזיציה.

אתמול היתה פגישה ראשונה של הגוף הזה עם ראש־הממשלה יצחק שמיר, ולכתבנו נודע כי יהיו פגישות נוספות, ופעולות אחרות של הגוף החדש. ראש מועצת ישע, עתניאל שנלר, הכחיש באוזני כתבנו כי לגוף החדש יש מגמה לנטרל את גוש־אמונים. הוא מסר כי העלו לפני ראש־הממשלה דרישות שונות הקשורות להקמת התנחלויות חדשות ועיבוי הקיימות. אבל ראש־הממשלה לא התחייב לשום דבר.

לכתבנו נודע כי ראש הממשלה הדגיש באוזני המתנחלים, אנשי „חרות", כי אסור לעשות שום פרובוקציה למפלגת העבודה, ויש לכבד את ההסכם הקואליציוני.

מיתקפת שיכנוע של מערכת הבטחון לקראת ההכרעה בממשלה

ראשי הצבא יציגו היום לשמיר הנוסח הסופי של חלופות צה"ל

בפגישה יטלו חלק שר־הבטחון, הרמטכ"ל, מפקד ח"א, ראש אגף תיכנון וקצינים נוספים ● ינסו לשכנע רה"מ בחיוניות החלופות לצבא ● בפגישה אחרת תוצג לפני שמיר „חלופת פרס" – הידועה כ„לביא 2000" ● במערכת הבטחון נוטים לתמוך בהצעת פרס: „אם דרוש לו סולם כדי לרדת מ„הלביא' – נסייע לו" ● שר־האוצר טרם קבע עמדה ביחס להצעה זו ואילו התעשייה האווירית, ארנס ושמיר מתנגדים ● יעקבי: מביטול הפרוייקט ישתחררו 350 מיליון דולר – מציע הקמת „מינהלת הסבה"

מאת אבי בניהו, אודי נחשון ויהודה צור כתבי „על המשמר" ומאת כתבנו הכלכלי בירושלים

שר־הבטחון וצמרת צה"ל יציגו היום לפני ראש־הממשלה יצחק שמיר את חלופות צה"ל ל„לביא" לאחר שגובשו באופן סופי. בסקירה שתתקיים בלישכת ראש־הממשלה בירושלים ינסו ראשי מערכת הבטחון לשכנע את ראש־הממשלה, בדקה התשעים, כי חלופות צה"ל הינן חיוניות לצבא. בסקירה יטלו חלק שר־הבטחון, הרמטכ"ל, סגן הרמטכ"ל, מפקד חיל האוויר, ראש אגף התכנון במטכ"ל ונוספים.

הצגת החלופות תעשה במתכונת

(סוף בעמוד 2)

לא אישר ולא הכחיש הידיעות על הטיל „יריחו" – אולם אמר לסטודנטים

פרס: עלינו להתמודד עם איום הטילים הגרעיניים הסובייטיים שבידי הערבים

עם זאת אמר כי התשובה איננה בתחום הטכנולוגי כי אם בתחום המדיני ● בנושא המו"מ לשלום הכריז: קיימת אפשרות ללכת לפתרון ביניים ע"י חלוקת השלטון בשטחים: הבטחון – לידי ישראל; ענייני הפנים – לפלשתינים ● גילה כי ירדן הסכימה להיכנס למו"מ ישיר מייד עם פתיחת הוועידה הבי"ל

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר" ומאת סוכנויות הידיעות

מ"מ ראש הממשלה ושר־החוץ שמעון פרס אמר אתמול, כי קיימות שתי אפשרויות לפתרון הבעיה הפלשתינית. האפשרות הראשונה היא פתרון הבעיה בבת־אחת, אך זו איננה אפשרות ריאלית. האפשרות השנייה היא פתרון בשלבים, כאשר בשלב הראשון תהיה חלוקת השלטון בגדה המערבית ובעזה: התושבים יהיו אחראים על ענייני הפנים וישראל — על הבטחון.

ירדן הסכימה למו"מ ישיר

פרס דיבר בהופעה בפני בית־הספר לתלמידי חו"ל באוניברסיטה העברית בירושלים. הוא חזר ואמר, כי ירדן הסכימה — שלא כבעבר — להיכנס למו"מ ישיר עם ישראל, ללא תנאים מוקדמים וללא הבטחות מוקדמות — לאחר פתיחה בין־לאומית.

כתבים מציינים כי רעיונות אלה, על חלוקת השלטון, מזכירים את תוכנית האוטונומיה לפלשתינים כפי שגובשה בהסכם קמפ־דייוויד. בהסכם זה נאמר כי תונהג אוטונומיה ל־5 שנים ובמהלכה יתקיים משא־ומתן על צורת הקבע של השלטון בשטחים. אף על פי שירדן והפלשתינים דחו בזמנו את תוכנית האוטונומיה, על הסף, המשיכו ישראל וירדן להניח את היסודות לשיתוף פעולה ביניהם בהעדר פתרון של שלום. בין השאר מזכירים בהקשר זה את פתיחתו לפני שנה של הבנק המסחרי הירדני בעיר שכם, המנוהל במשותף על ידי ישראל וירדן.

השעון הדמוגרפי מתקתק

פרס שב ואמר כי ועידה בינלאומית היא הדרך הנכונה להתקדם וכי „אנו זקוקים ברחיפות רבה לשלום. גם מכיוון שהשעון הדמוגרפי פועל

(סוף בעמוד 2)

שני טילים סוריים נורו לעבר מטוסי ח"א

לדברי סוכנויות הידיעות היה הדבר ביום שני באיזור הבקעא ● הטילים מסוג ס.א.6 – טילי קרקע־אוויר – החטיאו והתפוצצו מבלי לגרום נזק ● דובר צה"ל: לא ידוע לנו דבר ● תקרית ראשונה מאז שנת 1982

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

שני טילי קרקע־אוויר מדגם ס.א.6, נורו ביום שני בצהריים משטח סוריה לעבר מטוסי חיל האוויר הישראלי שחגו בסמוך לקו הגבול בין לבנון לסוריה. שני הטילים שנורו החטיאו את המטרה והתפוצצו באוויר מבלי שיגרמו כל נזק. דובר צה"ל הגיב על ידיעות בעניין זה, שי התפרסמו בסוכנויות הידיעות מביירות באומרו: „אף מטוס של צה"ל לא חדר לשטח סוריה ולא ידוע לנו על ירי טילי קרקע־אוויר נגד מטוסינו".

סוכנויות הידיעות מסרו כי כוחות סוריים ירו שני טילים לעבר מטוסי קרב ישראליים מעל לעמק הבקעא המזרחי של לבנון.

מתחום סוריה

מקורות צבאיים סוריים מסרו כי הטילים נורו לעבר מטוסי יירוט שהיו בטיסות סיור מעל לאיזור. עדי ראייה בעיר ראשייה, השוכנת במרחק של 55 ק"מ דרומית־מזרחית לביירות, ציינו כי הטילים לא פגעו במטוסים. עוד אמרו שהטילים נורו כפי הנראה מעמדות קרובות לגבול הלבנוני־סורי. המפקד הצבאי של מיליציה לבנונית בבקעא טען באוזני כתבים כי הטילים, לטענתו מדגם ס.א.6, נורו ביום שני בשעה שתיים וארבעים דקות אחר הצהריים מתוך תחום סוריה. קצין סורי בבקעת הלבנון אישר בפני הכתבים את ירי הטילים.

(סוף בעמוד 2)

סיור צה"ל עלה על מוקשים בדרום לבנון — 6 חיילים נפצעו, שניים קשה

מאת אבי בניהו, ויהודה צור, כתבנו בצפון

שישה חיילי צה"ל נפצעו אתמול בבוקר בדרום לבנון, מצבם של שניים מהם מוגדר כקשה, אחר בינוני ועוד שלושה פצועים באורח קל.

ששת החיילים היו בסיור רגלי שיגרתי לפתיחת צירים וסריקות צפונית מערבית למוצב הכופור. הכוח נע בתוך שטח פתוח כשלפתע ניתקל במוקשים נגד אדם. מהתפוצצות המוקשים נפצעו קשה שני חיילים ועוד אחד באורח בינוני. רופא של צה"ל, ואיתו שני חובשים, שהוחשו למקום, עלו אף הם על מוקשים דומים ונפצעו באורח קל ובינוני.

מוקשים סיניים ישנים

ארבעה מהפצועים פונו במסוקים של חיל־האוויר לבית החולים בשטח ישראל. שני הפצועים קל פונו ברכב ואושפזו בבית־החולים בצפת. מסריקות שערכו כוחות צה"ל באזור, נתגלו עוד מספר מוקשים נגד אדם.

(סוף בעמוד 2)

תחקיר: מוקשים ישנים של המחבלים

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

גורמים צבאיים בצפון מסרו אמש לכתבנו, שבתום תחקיר שנערך בשטח ובדיקה מקיפה, התברר שהמוקשים עליהם עלו חיילי צה"ל נטמנו בשטח לפני שנה או שנתיים. הם הדגישו בפני כתבנו שמדובר במוקשים שבשימוש המחבלים.

בניגוד לרצון העורכים — קיסר סרב להתעמת „במוקד" עם העובדים

מאת אתי רונאל, כתבת „על המשמר"

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר איים אתמול כי אם ייאלץ להתעמת עם שני ועדי עובדים בתכנית „מוקד" הערב בטלוויזיה, יבטל את הופעתו בתוכנית. עורכי התוכנית הבטיחו לקיסר כי יאפשרו לו לצפות בראיונות עם חברי הוועדים לפני השידור על מנת שיוכל להגיב עליהן. ואולם קיסר עמד בסירובו. בתגובה שקלו עורכי „מוקד" את ביטול הזמנתו של המזכ"ל לתוכנית. אלא שמנכ"ל רשות השידור אורי פורת, שהתערב בוויכוח החליט כי עדיפה הופעתו של קיסר ללא עימות על אי־הופעתו בכלל. לשם הצגת הדברים והשאלות קיימים העיתונאים באולפן. ויותר מאשר העימות בין קיסר הוועדים חשובות השלכות העימות ב„סולתם" על יחסי העבודה במשק ובחברה הישראלית".

ניאו־נאצים: הקיבוצים — חוות להשבחת הגזע / על היום — יוצאים מהחורים ● עמוד 6

שמונו לפוצץ מכונית תופת ע"י מתאבדת ● עמוד 2

הפועל ד"ג בבדוריד — למוסקווה ● מדור הספורט

תעלת סואץ — ילדים מצריים מנפנפים בידם לשולת מוקשים צרפתית העושה דרכה למפרץ הפרסי. ידיעה עמוד 5. (צילום: אי.פי.)

פרידה מאוחרת מה„לביא"

ממלא מקום ראש הממשלה שמעון פרס צודק בטענתו, שאין לקבל החלטה חפוזה בעניין ה„לביא", שכן מדובר בפרנסתם של אלפי עובדי התעשייה האווירית העלולים להימצא מחוץ למעגל התעסוקה עם ביטול הפרוייקט. עובדים אלה אינם אשמים בכך שממשלות ישראל הפכו את פרוייקט ה„לביא" למשימה בלתי־אפשרית, שבה הושקעו סכומי־עתק עד שהוברר, כי המשכו יפגע בבטחון ובכלכלה כאחד. אין כל ספק, כי הממשלה היא אשר נושאת באחריות להמשך תעסוקתם של עובדי התעשייה האווירית, בתנאי שזו תימצא בפרוייקטים סבירים וחיוניים בשביל צה"ל והמערכת הבטחונית. אין לקבל את הנסיון לספק לעובדים או לחלק מהם מעין „עבודת דחק", כדוגמת ההצעה לבטל את הייצור של ה„לביא", ולהמשיך בפיתוח בלבד של „סופר הלביא" לשנות האלפיים. על פי הצעתו של פרס מדובר בהשקעה של 100 מיליון דולר כל שנה, סכום נכבד שאין לו כיסוי בתקציב המדינה, וזאת ללא החלטה על הייצור של המטוס. פיתוח ללא ייצור פירושו שעוסקים במטוס שמלכתחילה ברור שלא ימריא בשמי ישראל.

הצעותיו של שמעון פרס (הכוללות גם השתתפות התעשייה האווירית בייצור החלקים בשביל מטוסים אמריקניים) מצביעות אומנם על כך שפרס נפרד מן ה„לביא", אך עדיין אינו מוכן להסיק את הלקח המלא מכשלון הפרוייקט. חיפושים אחרי פתרונות חלקיים כמו פיתוח ה„לביא" לשנות האלפיים יגרמו לבזבוז נוסף של משאבים, ללא כל תועלת מעשית.

הממשלה הזאת הוכיחה כבר את חוסר היכולת לקבל הכרעות בנושאים גורליים. למותר להזכיר את הנושא המדיני שבמרכזו הוועידה הבינלאומית, שהוקפא בגלל התיקו בקבינט. הפרוייקט של ה„לביא" היה ראוי לבחינה מחודשת לפני חודשים רבים, שכן המשך הלבטים גורם לבזבוז מליוני דולרים על מטוס, שעתה כבר ברור שעקבותיו יוותרו זכרון בלבד על אופן תיפקודה הכושל של הממשלה.

שמעון פרס נסוג באיחור רב למדי מן הדביקות בייצור ה„לביא". אך גם נסיגתו אינה מוחלטת עדיין. לעומת זאת ראש־הממשלה יצחק שמיר ושרי הליכוד (פרט לשר־האוצר) מגינים עדיין על „זקיפות קומתנו הלאומית", העולה במיליארדים היורדים לטימיון. עדיין אין בטחון אם ומתי יושם קץ להשקעות המלאכותית של הפרוייקט, אשר על פי כל הממצאים ראשיתו כולד מת. מה שנותר כעת הוא להפעיל דמיון כדי לתאר מה אפשר היה לעשות במיליארדים אלה בתחומי הכלכלה, הרווחה, חינוך ובריאות. הממשלה כדרכה תתנער מאחריותה לאחד המחדלים הגדולים ביותר בתחום קבלת ההחלטות ובדיקתן, תוך כדי ביצוען. המחדל הזה ייוותר כנראה יתום.

חוכמת זקנים / „לביא"

התעשייה האווירית תואיל ככל הנראה לקבל את הפשרות שמציעים לה פרס ורבין, וכבר אמר על כך ניקיטה חרושצ'וב, בראיון ל„טיים": „אם אינך יכול לתפוס את ציפור גן־העדן, קח לך תרנגולת מרוטה".

רוביק רוזנטל

בשטח/עיר הנוער

„זיוני שכל"

הרבה נוער 87 מסתובב בעיר־הנוער 87. נלחץ לדוכנים, קונה בכסף שהרוויח בחופש־הגדול, או קיבל מההורים, נתקהל סביב במות־הבידור, שמציעות שפע של אמנים, וליד פינות־הפעילות. בדרך הוא עובר גם ליד במה, שמגילת־עצמאות ענקית ותמונה של בן־גוריון מקשטות אותה. מעל הבמה כרוזה: „הייד פארק פוליטי". במו אוזני אני שומעת נוער 87 המתקשה לבטא את המלה. זו לא בושה, כי גם פוליטי אין הם יודעים בדיוק מה זה. נוער 87 מעדיף בידור על פוליטיקה.

„זיוני־שכל"

ח"כ עדנה סולודר, שהיא ורב שילנסקי השתתפו אתמול בתוכנית, נאלצת להתמודד עם קבוצה של נערי־כהנא. „אנשים פוליטיים",

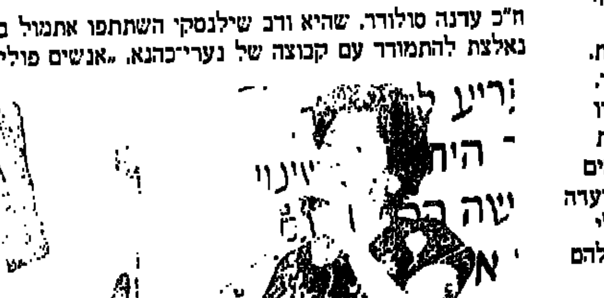

שהם רוב הקהל המתקבץ מול הבמה, שוה בערך 20 בני־נוער 87. במוצאי־שבת, מול וילנר, היו יותר, אומר משה מידן, איש יחסי־ציבור של עיר־הנוער. פשוט, במוצ"ש הגיעו יותר בני־נוער. בין שיעול לשיעול, על רקע מוסיקה לא רעה, אבל רועשת, מהבמה הסמוכה, שעליה יופיע עוד מעט יזהר כהן, מרברת עדנה סולודר על דמוקראטיה, שיוויון־זכויות וסובלנות.

„זיוני־שכל," מגדיר אחד חסר־סובלנות וסבלנות, הממהר לתפוס מקום טוב מול יזהר כהן.

איפה חבר קיבוץ ערבי?

אבישי רביב מחולון שאלה: „אתם מדברים על דו־קיום, אז למה אין אף חבר קיבוץ ערבי?" שאלה קשה וסולודר מתקשה בהתאם. היא מקווה, שיבוא יום ויקום קיבוץ ערבי, שיותאם לאורח־החיים והמסורת הערבית, כי כיום אלה לא מתאימים לחברה הקיבוצית הקיימת...

נערי־כהנא קוראים קריאות־ביניים ומחלקים כרוזים המוחים על אי־הזמנת כהנא להייד־פארק פוליטי. בין השורות מוכרים לנוער גם תעמולה.

שאלה: „למה את שונאת יהודים?" השואל, אליהו פרטוש, נוער „כך" 87, אינו מצפה לתשובה.

גם רבת־עמון א"י

סולודר יורדת מהבמה מותשת ומוטרדת מן הויכוח עם נערי־כהנא ומפנה את מקומה לשילנסקי. העולה מחוייך וסמוק־פנים. שילנסקי מסתדר יופי עם הקהל „הלא־מגוון" וסוחט ממנו מחיאות־כפיים. הנעימה ההיסטרית משתלטת על קולה: „בשבילי ארץ־ישראל היא שתי־גדות לירדן. בשבילי גם רבת־עמון היא ארץ־ישראל. אני לא אומר לצאת למלחמה על רבת־עמון, אבל צריך לומר את זה לפחות ללא חשש."

נוער ר"צ 87 שואל וגם עונה: „למה לא נתנו לכהנא לדבר? יש לי תשובה. רב שילנסקי דיבר במקומו."

שילנסקי מסמיק: „אני לא בדיעות של כהנא. אם מישהו יפגע בערבי מפני שהוא ערבי, הוא ייתקל בי."

חבל שהוא לא גדול כמו שרון. זו לא חוכמה להתקל בשילנסקי... ההופעה של יזהר כהן אור־טו־טו מתחילה, ואנחנו — אם לא תתעורר נוער 87 יקר —' אור־טו־טו בצרות.

רונית מורגנשטרן

מטרת דמות / נסים

סוף עונת הכימיה

הריונים להשגת הסכם מסגרת בשירות הציבורי נקלעו, בפעם המי יודע כמה, למבוי סתום. יו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד, והממונה על השכר הילל דוראי, ינסו היום להנשים את פגר המשא־ומתן. אך מעל שתי הדמויות הללו ומעל החיכוכים מרחפת רוחו ודמותו

של שר־האוצר משה נסים. שאגר במהלך חודשי המגעים המייגעים תנופת „אין לי" כה מרשימה, שרק הורדת האינפלציה יכולה להתחרות איתה.

הברפלד חד־הלשון העניק לו כמה תארים: האויב מספר אחד של ההסתדרות, שטן למשק. הוא לא הגיב על כך, לפחות לא פומבי ולא ישירות.

במסדרונות הוועד־הפועל אהבו את דברי הברפלד. אך גם נאחזו בכימיה, רצופת משפטים מהמקורות, שבין קיסר לבין נסים. במהלך החודשים האחרונים נפגשו השניים כל אימת שהמו"מ עלה על שרטון, או נפל אל זרועות הקיפאון. המיפגשים לוו בציפיות גדולות, אבל הוכחו כעקרות. הטענות אזי היו כלפי קיסר. נסים הצטייר כמי שבמו־ידיו העדינות מתעתע בהסתדרות הכל־יכולה. עכשיו הגיעו מים עד נפש. קיסר, בישיבת הוועדה המרכזת האחרונה, סיים אולי את השעורים המשותפים שלהם בכימיה: „סיגנונו של נסים, סיגנונו התרבותי, רק מטעה", אמר קיסר.

במהלך השבועות האחרונים ניהלו הברפלד ודוראי שיחות אינטנסיביות כדי להביא את המסע הארוך אל קו הגמר. בכל פעם שהשניים היו קרובים לאיזושהיא הבנה או הסכמה, בא נסים וטירפד זאת. זה כבר לא עניין של לאווים. זה כבר עניין של כבוד. במסדרונות הוועד־הפועל אומרים עליו: השליטה המוניטארית עולה לו לראש. הוא מחזק את כסאו ואת מקומו בצמרת הליכוד על חשבון התעללות בהסתדרות.

איש אחר, חביב, יקר נאה, בעל פני ירח מעודנים, מצליח לעשות את אשר תיישים קפצניים אחרים מאנשי הליכוד נכשלו, והרגלים הארומים דוממים.

אבשלום קווה

תמונת מצב / עמק דותן

שֵׁרוּת מִלּוּאִים בַּגָּדָה

מֵעֵמֶק חֶבְרוֹן הָאוֹרָה תְּאֵנָיו
יָרַד הַטּוּר לִירִיחוֹ הַגּוֹדֶדֶת תְּמָרֶיהָ
עָלָה לִשְׁכֶם הַמּוּסֶקֶת מִגְדֶּיהָ
פָּנָיו לְעֵמֶק דּוֹתָן הַנּוֹשֵׁק עֲדָרָיו.
לֹא בִּכְלֵי גְּדִיד וּמָסִיק בָּאנוּ
גַּם לֹא שְׁלוֹם אַחִים וּשְׁלוֹם הַצֹּאן
נְשָׂאנוּ מֵעֵמֶק חֶבְרוֹן דּוֹתָיְנָה.
בְּבֹא הַטּוּר אֶל פָּרָשַׁת דְּרָכִים
תּוֹעֶה כְּיוֹסֵף בַּשָּׂדֶה
בְּמָבוֹא אַחַד הַכְּפָרִים
בָּא עֲדֵינוּ פַּלָּח –
תּוֹהֶה
בּוֹהֶה
וְשׁוֹאֵל –
„מַה תְּבַקֵּשׁ"*)?
– עֵמֶק דּוֹתָן הִרְכִּין רֹאשׁ
חָפְרוּ פָּנָיו בְּנָשְׂאוֹ הֵד קוֹל
אָבִי יַעֲקֹב –
„עֲכַרְתֶּם אוֹתִי לְהַבְאִישֵׁנִי
בְּיוֹשֵׁב הָאָרֶץ"**)

איתן קלינסקי

*) דבר פלוני אלמוני ליוסף התועה - בראשית ל"ז 15.
**) דבר יעקב אל שמעון ואל לוי — בראשית ל"ד 30.

אח"מ/טלוויזיה

לא צ'כוב

האמת? הוא הנבל המקסים ביותר בטלוויזיה. גורדון תומסון, הוא אדם קרינגטון, הבן המושחת של בלייק ואלכסיס. זה עם כל הטריקים המלוכלכים. הייתם נותנים לו 42? בהחלט לא נראה. אבל זה הגיל. אין לו מה להסתיר. הוא יודע שהוא נראה טוב. הוא גם יודע שהמבקרים אניני־הטעם מתייחסים ל„שושלת" כמו לאשפה. יודע, ולא אכפת לו. „ברור שלא מדובר בצ'כוב," הוא מסכים. „אבל כל עוד אנו מופיעים בסדרה, אנו צריכים להתייחס לעבודה ברצינות הראויה. כאילו מדובר במחזה לגיטימי. אינני מאמין שהסדרה היתה מצליחה כל־כך אלמלא היחס הרציני שלנו, השחקנים. הצוות של „שושלת" הוא הטוב ביותר."

תומסון הוא יליד קנדה. שחקן מאז סיים את לימודיו. לא מצליח במיוחד. למעשה, כשלון חרוץ. לא שלא ניסה. פשוט לא היו תפקידים פנויים. „בכל מקום שאליו פניתי, מצאתי דלת נטרקת בפניי," אומר המסכן־לשעבר. „בסופו של דבר, התחלתי לחשוב ברצינות על התאבדות. זו היתה תקופה קשה מאוד, הכי קשה בחיי," עד שהגיע ל„שושלת", והיום הוא כוכב מפורסם ונערץ. שנשים צעירות וצעירות פחות רודפות אחריו כדי לקבל חתימה. בתור שכזה, הוא רואה את שמו מופיע בעיתונים, בהקשרים אלה ואחרים, לא תמיד נכונים ואמיתיים במאה אחוז. הוא לוקח את זה בקלות. „אני, וכמעט כל שאר הצוות, לא מתייחסים לכל מה שנכתב עלינו," אומר תומסון. „כולנו, חוץ מג'ואן קולינס. היא קוראת הכל".

בסך־הכל, בנארם מכנסט. רק מה, הוא אומר בצער, צריך

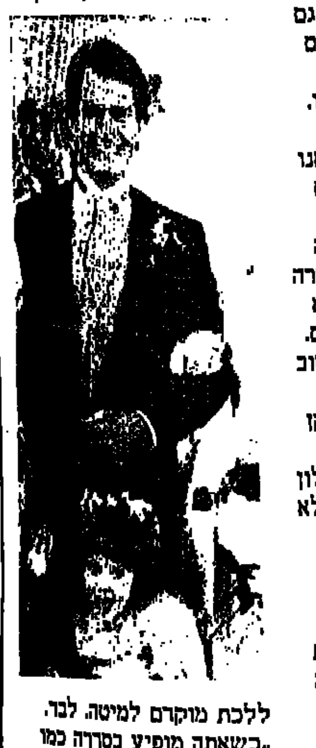

ללכת מוקדם למיטה. לבד. „כשאתה מופיע בסדרה כמו שושלת, אתה חייב לשמור על עצמך, להיראות טוב. אחרי הכל, רובנו מגלמים דמויות צעירות יותר מכפי שאנו במציאות."

הוא שאמרנו. הייתם מאמינים עליו?

עומר ניר

מדף/דפי־זהב

מפרוסטטה ועד שיניים

למה יצפה אורח בן 60 פלוס מהחברה שבה הוא חי? הלוואי ולא יזדקק לחסדיה. אבל מגיע לו — ראשית חוכמה — לדעת מה מגיע לו, באלה תנאים וממי, אומנם ישנם משרדים ואירגונים המספקים מידע זה, אך מי יודע איך מגיעים אליהם?

עכשיו המצב השתפר הודות למדריך טלפונים מסוג „דפי גיל הזהב", שהופק ב־170 עותקים ויחולק חינם בכל סניפי הדואר בגוש־דן — מבטיח צבי אורבך, מנכ"ל „דפי זהב", שיזמה והפיקה. במקביל נשלח לכל אורח בן 60 ומעלה המתגורר באיזור זה „דרכון זהב לחיסכון", כרטיס פלאסטי המזכה במדריך וכהנחה בבאלפיים בתי־עסק ושירותים המפורטים בו. ההנחות הן בין 5 ל־40 אחוז, הרוב 10 אחוז. המיגוון גדול, החל באבוכים וכלה בתשמישי קודש, כשבאמצע גם נופש, גם לימודי נהיגה, גם שמאי קרקע, גם נעליים ובעצם — מה לא. רק שמעט, מצטער אורבך, ההיענות בהחלט אינה מספקת. למרות ששיטת ההנחות ל„אורחים בכירים" מקובלת מאוד בעולם. היתה בעייה לאתר את הזכאים, כי משרד הפנים והביטוח הלאומי סירבו לספק רשימות, ובצדק. בסוף השיגו רשימה מעודכנת לשנת 1985 וכדי לא לשלוח למי שנפטר בינתיים נמנע הכרטיס למשפחת כך וכך.

הכתובות של נותני ההנחות ממלאות את רוב המדריך אך אינן העיקר בו. חשוב מהו המידע המסופק ב־24 עמודים, המרכז את כל מה שאורח קשיש ירצה לדעת על זכויותיו, השירותים והארגונים העוזרים, כולל כתובות וטלפונים. הידעת שכמעט בכל אחת מערי גוש־דן פועלת סיירת תיקונים? הידעת שישנה בישראל מועצה ציבורית למען הזקן, שבראשה הגב' שולמית שמיר? המועצה — מודה אורבך — עזרה מאוד לדפי־זהב באיסוף המידע שבמדריך. לחלק השני, המגאזיני, נרתמו אנשי אקדמיה שמאמריהם, רציניים מאוד, עוסקים בקשת רחבה של נושאים הנוגעים לגיל הזהב. צרכנות, בטיחות, פנאי, טיפוח עצמי או בריאות, החל בפרוסטטה וכלה ביחסי־מין.

ציבור הקשישים כולל כ־400 אלף נפש — אומר שמואל פרידמן, מנהל השירות לזקן במשרד העבודה והרווחה. הוא מודה שהמדינה ומוסדותיה אינם יכולים לספק את המגיע להם. על כן תבורך היוזמה, וכן הלאה. איש במסיבת העיתונאים לא שאל אם הפרוייקט הוא פילאנתרופי או שמישהו הרוויח, אבל זה באמת לא חשוב.

תראו, אילו רק מסרו את הטלפונים של סיירת התיקונים ומרפאת השיניים — דהיינו...

צב"ש

זממו לפוצץ מכונית תופת ע"י מתאבדת

נלכדה חולייה שתיכננה פיצוץ במקום הומה בישראל ● הנהגת המיועדת — רווקה מבית־לחם

התארגנות מחבלים אשר תכננה לפוצץ מכונית תופת על ידי מתאבדת ערביה מבית־לחם, במקום הומה בישראל, נחשפה לאחרונה על ידי זרועות הבטחון. לחוליית המחבלים מיוחסים גם הנחת מטען נפץ בכפר סבא ב־1979.

חברי ההתארגנות שנעצרו הם תושבי טול כרם, קלקיליה, שכם ובית־לחם. הם חשודים בהשתייכות לארגון הפת"ח ומרביתם הם מחברי אירגון הג'יהאד האיסלאמי, אשר הופעלו והונחו על ידי מפקדת האירגון ברמת עמון.

התאמן בפקיסטן

חברי ההתארגנות גוייסו ואומנו בנפרד בירדן, עירק, סוריה ואלג'יר. אחד מחברי החולייה אף נשלח על ידי מפעיליו לפאקיסטן, לשם אימונים של המורדים האפגאניים ושם למד שימוש וייצור של שלט רחוק, להפעלת מטעני חבלה. על פי המידע, שמסר דובר צה"ל, מימן אירגון הפת"ח רכישת מכונית תופת לפיגוע ואת לימודי הנהיגה של המתאבדת ואת החנות בה אוחסנו אמצעי הלחימה שנאספו לצורך מילכוד המכונית.

רווקה מבית לחם

הבחורה שהיתה אמורה להפעיל אותה הינה תושבת בית לחם, מוסלמית, דתית, רווקה כבת 25 העובדת כתופרת. על פי התכנון, אמורה היתה המכונית להכיל כ־100 ק"ג חומרי נפץ. בעת חשיפת חוליית המחבלים הזו, נתגלו ברשותה חומרי נפץ ואמצעי חבלה במשקל של כמה עשרות קילוגרמים. אחד מחבריה חשוד גם בהנחת מטען חבלה בכפר סבא ב־1979.

כוחות הבטחון מוסיפים לחקור את החשודים בהשתייכות לחוליית הפת"ח הזו. (עתים)

צלצול מהיר

אתי רונאל

עו"ד אביגדור פלדמן

שאיבה לא חוקית

ראש הממשלה מחה אתמול על מחאתו של ח"כ יוסי שריד, כמו גם על התערבותה של מצרים בקשר לשאיבת מי הדיונון ע"י ישראל. האם שאיבה כזו היא חוקית?

מבחינת המשפט הבינלאומי המצב הוא לגמרי ברור: המדינה אינה רשאית להשתמש לטובתה במשאבים ובאוצרות הטבע המצויים בשטח הנתון לכיבוש צבאי. השאלה התעוררה כבר בעבר, כשישראל שאבה את הנפט באבו־רודס שבסיני. אז טענה ישראל, כי מכיוון שהמצרים לא פיתחו את שאיבת הנפט בסיני, וישראל היא שיזמה את הקידוח, הרי שהיא רשאית להשתמש בנפט ששאבה. אלא שהטענה הישראלית לא הוכרה ע"י המשפט הבינלאומי. לא התקבלה ע"י האו"ם, והסטייט־דיפרטמנט מחה על צעדה זה.

ומה אם יועברו המים להתנחלויות המצויות מחוץ לשטח של ישראל?

הדבר חמור באותה מידה. מכיוון ששימוש מעין זה יחמיר עוד יותר את הסיטואציה הקיימת בשטחים, של שתי חברות: האחת נהנית מתקציבי פיתוח, השקעה בתשתית וכו' והשניה לוקה בחסר של כל אלה. אם נזכור, שגם את החשמל רוצים עכשיו לחלק בין הערבים ליהודים, חוששני שבמצב החקיקתי הקיים יוביל הדבר מהר מאוד לאפרטהייד בין יהודים לערבים.

האם היתה למצרים הזכות להתלונן על השאיבה?

ישראל מבצעת במקרה זה פעולה הסותרת את כללי המשפט הבינלאומי. ועל פי מגילת האו"ם רשאית כל מדינה להתלונן או לנקוט בכל אמצעי דיפלומטי אחר, גם אם אין לה נגיעה ישירה לנושא. זאת מאחר שהחובה לשמור על המשפט הבינלאומי היא חובה קולקטיבית המוטלת על כל מדינה ומדינה בנפרד, ועל קהילית העמים כולה. מלבד זאת יש למצרים אינטרס ישיר, מכיוון שנושא האוטונומיה לתושבי השטחים, הכולל הוראות מפורטות בדבר שימוש באוצרות הטבע, הוא אחד הפרקים בהסכם קמפ־דייויד בין ישראל ומצרים. לכן יכולה מצרים למחות נגד מה שהיא רואה כהפרת ההסכם בין ישראל ובינה. אגב, מצרים וכמוה כל מדינה אחרת, יכולה גם להתלונן בפני מועצת הבטחון או לתבוע את ישראל בפני בית המשפט הבינלאומי בהאג. בתנאי, כמובן, שישראל תסכים להתדיין בפניו.

באשר לנפט — ישראל נאלצה לפצות בזמנו את מצרים על שאיבת הנפט בסיני, לא כן?

אם אינני טועה, היה זה אחד התנאים בהסכמי קמפ־דייויד.

אתי רונאל

בון ביטלה — „מסיבות פוליטיות" — צו מעצר נגד קצין בחיל המודיעין הסורי

ממשלת מערב גרמניה ביטלה צו נגד קצין בכיר במודיעין הסורי, אשר כנגדו פסק בית משפט בברלין כי היה מעורב בהתקפת טרור בעיר זו — מסר אתמול מקור ממשלתי. המקור שסרב להזדהות אמר כי צו המעצר היה כנגד חיתם סער, שהוא בוטל בתחילת החודש מסיבות פוליטיות. לדבריו הוחלט בבון כי יש לשפר את היחסים עם סוריה ולפיכך לא רצו השלטונות להחריף אותם בעקבות מעצרו של חיתם.

חיתם סער נחשד בתכנון הפיצוץ שהיה בחודש מרס 86 במועדון הידידות הגרמני־ערבי בברלין. בהתפוצצות נפצעו 9 אנשים. שני פלשתינים נשפטו לתקופות מאסר ארוכות על חלקם בפיצוץ. (אי. פ.)

בריה"מ פנתה לבריטניה להסגיר הפושע הלטבי ג'ייקאם

מאת דפנה ורדי, כתבת „על המשמר" בבריטניה

לונדון. — ברית־המועצות פנתה אתמול בבקשה רשמית לממשלת בריטניה להסגיר לידיה את הנאשם ג'ייקאם, יוצא ליטא בן 71, המתגורר בסקוטלנד, ומואשם בפשעי מלחמה.

לנציג הבריטי במוסקבה נמסרו פרטים על חקירה שהתקיימה על ידי שלטונות ברית־המועצות וממנה עולה כי ג'ייקאם עמד בראש יחידת משטרה בזמן שליטא היתה בשליטת הנאצים בין השנים 1944־1941. ג'ייקאם ביצע משימות „העונש" נגד אזרחים, ובעצמו הוציא להורג אזרחים חפים מפשע לפני שברח למערב בשנת 1944.

ג'ייקאם מודה שהיה איש משטרה בליטא, הוא מכחיש שוב ושוב כל מעורבות בפשעי מלחמה.

לאחרונה ביקרו בבריטניה ובישראל נציגי מכון ויזנטל שבלוס אנג'לס, והגישו למשרד הפנים הבריטי ומשרד המשפטים הישראלי ראיות המוכיחות לדבריהם את ההאשמות המועלות נגד ג'ייקאם. משרד המשפטים הישראלי עדיין שוקל אם לבקש מבריטניה את הסגרתו של ג'ייקאם, אשר הגיע לבריטניה בשנת 1947.

בעבר, הוציא משרד הפנים הבריטי מכלל אפשרות הסגרה של ג'ייקאם לישראל או לברית המועצות. לאור הפניה החדשה של ברית המועצות, אמר פרקליטו, ניג'ל רונקן, שהוא יהיה מופתע אם יצא משהו מפניה זו, שכן בין שתי המדינות אין הסכם הסגרה.

בכאב גדול אנו מודיעים על מות

איזק ויסגל

ב־26.7.87, בלגונה הילס קליפורניה

אביבה ויסגל — קיבוץ הראל
אבנר לנסקי — קיבוץ הראל
טד וקטי ויסגל — יהוסטון טקס
הלן ויסגל — לגונה הילס

המשכים

ראשי הצבא יציגו לשמיר

(סוף מעמוד ראשון)

דומה לזו שניתנה בעבר לממשלה, אולם נציגי הצבא ירחיבו בפרטים השונים של החלופות.

ניתן סולם לפרס

גם מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס יציג היום לפני שמיר את הצעתו הסופית בעניין ה„לביא". ההצעה כוללת שלושה סעיפים עיקריים: הקצאת 100 מיליון דולר לטכנולוגיה עתידית, ובכלל זה מטוס „לשנות 2000" (חלופות צה"ל שייוצרו בתעשייה האווירית; השתתפות תע"א בפיתוח מטוס אף־16 עתידי, והגדלת כמות העבודה של תע"א בפרוייקטים אמריקניים בארץ. גורמים בטחוניים אמרו אמש על הצעת פרס: „שר־החוץ מחפש סולם כדי לרדת מהלביא. עם הצעה כזו נוכל לחיות, ואם פירושה שיורדים מפרוייקט הלביא, ניתן לו את הסולם" אמרו.

רבין ברפא"ל

שר־הבטחון יצחק רבין ביקר אתמול ברשות לפיתוח אמצעי לחימה (רפא"ל), סקר את עבודת הרשות ונפגש עם המהנדסים והעובדים. שר־הבטחון סירב לדבר באופן ישיר על השפעת פרוייקט ה„לביא" על התעשיות הבטחוניות, אולם אמר לעובדים: „האמצעים שראיתי כאן היום יכולים להשפיע במידה רבה על דמותו וכושרו של צה"ל בשנים הבאות".

את שר־הבטחון אירח מנכ"ל רפא"ל האלוף (מיל) מוסה פלד, שמונה לפני מספר שבועות לתפקיד. פלד שטח בפני שר הבטחון את עיקרי תכנית ההבראה שלו לרפא"ל הנורסת התייעלות והגדלת השיווק בחוץ לארץ.

חלופת פרס

מ"מ רה"מ שמעון פרס, אמור להציג היום את תכניתו ל„לביא שנות 2000" בפגישה בה ישתתפו רה"מ יצחק שמיר, שר־הבטחון יצחק רבין ושר־האוצר משה נסים. רבין ונסים טרם הביעו דעה פומבית על תוכניתו של פרס בעוד שמצד שמיר צפויה התנגדות נמרצת.

נסים: צריך לבדוק

נסים אמר אתמול בעת ביקור באילת שהוא יגיב על התוכנית רק כשיראה פרטים מודייקים על היקף ההוצאות ועל משמעויות שלה לגבי המשק. הוא אמר שלא יתמוך בשום מקרה בתוכנית, אם היא תהיה כרוכה בהגדלת תקציב המדינה או הטלת מיסים חדשים.

תעשייה אווירית: לא

ראשי התעשייה האווירית, אשר שמעו על התוכנית בעת פגישה עם פרס ביום שלישי בלילה, דחו אותה אתמול מכל וכל. הם אמרו שאין בתכנית שום פתרון עבור בעיותיה של התעשייה האווירית אם יבוטל ה„לביא".

השר בלי תיק משה ארנס תקף אתמול את האוצר על שלדעתו מנסה „לחנוק את הלביא" ע"י אי־העברת תקציבים וזאת בניגוד להחלטת הממשלה. גם ארנס דחה את תוכניתו של פרס מכל וכל, והתנגדות זו מבשרת ככל הנראה, שגם ראש־הממשלה יתנגד לנוסחה שעובדה ע"י פרס.

עוד דחייה?

משקיפים אמרו אתמול שאם ישרור מבוי־סתום בדיונים בשבוע הבא על עתיד הלביא, סביר להניח שהממשלה שוב לא תצביע ביום ראשון.

פרס: בעוד יומיים

מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס אמר אתמול לכתב עתי"ם, כי הוא בודק אלטרנטיבות מתקבלות על הדעת בנושא המשך פיתוח ה„לביא" והביע תקווה שבעוד יום יומיים נגיע להסכם בנושא זה".

יעקבי: מינהלת הסבה

„אם יוחלט להפסיק את פרוייקט ה„לביא", יש להקים לאלתר מינהלת הכוונה והסבה, שתכין תוך שלושה חודשים תוכנית חלופית" — אמר אתמול שר הכלכלה והתקשורת, גד יעקבי, במסיבת עיתונאים בתל־אביב.

יעקבי אמר, כי אם יופסק הפרוייקט, יעמדו לרשות המשק משאבים פנויים בהיקף 350 מיליון דולר בשנה הראשונה, לאחר הפחתת הוצאות סגירת הפרוייקט (סכום זה כולל המרה נוספת של 100 מיליון דולר, עליה סיכם רבין עם האמריקנים). לדבריו, בשנה השנייה יעמוד לרשותנו סכום של 250 מיליון דולר, ומהשנה השלישית ואילך יגדל הסכום הזה עד 400 מיליון דולר לשנה, כיוון הוצאות סגירת הפרוייקט חלות רק על השנתיים הראשונות.

שר הכלכלה אמר עוד, כי יש להמשיך את ייצורם של מערכות ורכיבים של ה„לביא" העשויים לשמש למטרות אחרות בישראל או לייצוא, ואת המערכות הכלולות בחלופת צה"ל יש להפנות באורח מירבי לתעשייה האווירית ולמפעלים שמעורבים עתה ב„לביא", בעיקר „אלתא", „ראדא" ו„אלביט".

התעשייה תקלוט

„התעשייה בארץ מסוגלת לקלוט 5000 מפוטרים מהתעשייה האווירית, אם יוחלט על סגירת פרוייקט ה„לביא", אמר אתמול נשיא התאחדות התעשיינים דב לאוטמן בכרמיאל, במהלך ישיבה חגיגית לכבוד ציון 100 שנה לתעשייה בישראל. עוד אמר דב לאוטמן שיש עתה מצב של רווחה בתעשייה, וציין שהמפעלים שנקלעו לקשיים הם אלה הקשורים עם מערכת הבטחון.

● משרד־החינוך־והתרבות יפתח בשנת הלימודים הקרובה, בשיתוף המכללה לחינוך בבית ברל, גוף מיוחד להכשרת מורים לקציני צה"ל במילואים שהשתחררו לאחרונה והביעו את רצונם להשתלב במערכת החינוך.

פרס: עלינו להתמודד

(סוף מעמוד ראשון)

נגדנו. כנגד רצוננו אנו עשויים להתעורר בוקר אחד ולמצוא את עצמנו חיים במדינה דו לאומית" אמר.

להתמודד עם איום גרעיני

בתשובה לשאלות נוספות של הסטודנטים אמר פרס: „מנוי וגמור עם מדינת ישראל להתמודד עם האיום של טילים גרעיניים סובייטיים שבידי אויביה הערבים". פרס סירב לאשר או להכחיש ידיעות שהתפרסמו לאחרונה בעתונים זרים, כי בידי ישראל טילים גרעיניים. אולם הוא אמר לסטודנטים: „ישראל לא הכניסה שום טילים למזרח התיכון. אנו עומדים מול טילים במזרח התיכון אשר סופקו למדינות ערב ע"י בריה"מ. עלינו לעשות מאמץ עליון כדי להתמודד עם אתגר זה".

מו"מ על פירוז

פרס הוסיף ואמר כי ישראל מוכנה לנהל משא ומתן עם שכנותיה הערביות בדבר הקמת אזור מפורז מנשק גרעיני במזה"ת — אולם דבר זה לא ייתכן עד שישבו כל הצדדים לשולחן הדיונים. „התשובה לכל הסכנות האלה של טילים אינה נמצאת בתחום הטכנולוגי, כי אם בתחום המדיני", הוסיף שר החוץ. „אני סבור כי הגיעה השעה כי אנו במזה"ת נחפש תשובות מדיניות לאיומים הטכנולוגיים".

כזכור ציטט העתון הבריטי „אובזרוור" ביום ראשון מקורות ביון בוושינגטון, שאמרו כי ישראל מפתחת ראש־חץ לטיל „יריחו־2" (כלי נשק אשר ישראל מעולם לא הודתה בקיומו). ואילו בחודש שעבר מסר כתב העת המקצועי „דיפנס ריוויו" כי טיל ה„יריחו" יעבור בקרוב ניסוי חדש לטווח 1,450 ק"מ — טווח הכולל גם בירות ערביות מרוחקות, וכן בסיסים ימיים סובייטיים חשובים בים השחור.

סיור צה"ל

(סוף מעמוד ראשון)

מדובר במוקשים ישנים מתוצרת סין, המצויים בשימוש המחבלים, שנותרו ככל הנראה בשטח, שהיה בעבר בשליטת המחבלים.

גורמים צבאיים בגבול הצפון דחו את האפשרות כי המוקשים הוטמנו על ידי חולית מחבלים שחדרה באחרונה לאזור הבטחון אם כי זו עדיין נבדקת. חיילי צה"ל, שאיתרו בשטח מקבץ נוסף של מוקשים, פינו אותם והגדירו את השטח כנגוע במיקוש. אלוף פיקוד הצפון יוסי פלד ביקר אתמול אחר הצהריים בשטח ושוחח עם חיילי הכוח הנפגע.

מצב הפצועים

ארבעה מחיילי צה"ל מאושפזים בבית החולים רמב"ם בחיפה ומצבם „בינוני". חייל אחד נפצע פצעים קלים. זאת מסר סגן מנהל המרכז הרפואי, ד"ר צבי בן ישי לכתב עתי"ם.

ד"ר צבי בן ישי אמר, כי הפצועים נפגעו בחלקי גוף שונים והוחשו, מייד עם הגיעם לבית החולים לחדרי הניתוח. כמה מהפצועים סובלים מפגיעות בגפיים התחתונות וחלקי גוף אחרים ואלה יאושפזו במחלקה האורטופדית, ואילו אחר — אושפז במחלקת העיניים.

שני טילים

(סוף מעמוד ראשון)

תקרית ראשונה

מקורות מהימנים בביירות מסרו לכתבי הסוכנויות, כי צבא סוריה שיגר במהלך 48 השעות האחרונות לאזור ראשייה, הגובל עם רצועת הבטחון, דחפורים כדי להקים ביצרים ולחפור שוחות. סוכנות רויטר מוסרת כי היתה זו תקרית ראשונה מסוגה מאז כניסת ישראל ללבנון ב־1982. כתבנו הצבאי מוסיף כי מנובמבר 85', כאשר הפיל חיל האוויר שני מטוסי מיג 23 סוריים באזור בקעת הלבנון, הציבו הסורים סוללות טילי קרקע־אוויר מסוג S.A.2 לאורך גבול סוריה־לבנון. סוללות אלה מעניקות הגנה אווירית טובה למרחב האווירי הסורי ומצמצמות את יכולת חיל האוויר הישראלי לאסוף מודיעין בלבנון, בין ישראל לסוריה נוצרו בעבר משברים ומתחים על רקע הצבתם והזזתם של הטילים באזור זה.

בתו של שר האנרגיה הבריטי ניצלה ממוות מהזרקת הרואין

מאת דפנה ורדי, כתבת „על המשמר" בבריטניה

לונדון. — בתו של שר האנרגיה הבריטי, ססיל פר־קינסון, ניצלה מהזרקת כמות יתר של הרואין.

מרי פרקינסון, המכורה לס־מים, הפסיקה לנשום לכעשר דקות בזמן שהיתה בדירתו של מכור לסמים אחר. חבר אחר שהיה במקום הציל אותה. למרות שבעל הדירה ניסה לשכנע את חבריו להשליך אותה לאחד הרחובות הצדדיים.

מרק לווין, המכור לסמים מזה 17 שנה, סיפר בבית המשפט כי לאחר שהציל את מרי נסעו שניהם לחופשה באיים הכנריים, על חשבון אחד העתונים המקומיים, אשר קנה ממנה את סיפור חייה.

מר לווין עצמו הואשם בהחזקת הרואין בשווי של אלף לירות שטרלינג, במטרה למכור אותו לאחרים. הוא אמר למשטרה, כי רצו לשלוח אותו „ליחידה לגמילה מסמים שהיא נוצרית קנאית. הם," הוסיף, „לא יאפשרו לי להמשיך בדתי שהיא בודהיזם."

מת חבר הכנסת לשעבר אברהם לבנבראון

הוועד המרכזי של המפלגה הקומוניסטית הישראלית מודיע בצער רב על מותו הפתאומי אתמול של אברהם לבנבראון, חבר הנהגת המפלגה, מנהיג פועלים, חבר־כנסת בשתי קדנציות וחבר הוועד הפועל של ההסתדרות.

„מותו של החבר אברהם לבנבראון הוא אבידה גדולה למפלגתנו, למעמד הפועלים ולכל כוחות השלום והקידמה," נאמר בהודעת חד"ש. (עתים)

● עיריית אשדוד השקיעה כ־600 אלף ש"ח בשיפוצים במערכת החינוך לקראת פתיחת שנת הלי־מודים החדשה.

„המשמר" עתון יומי

המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת

עורך ראשי: מארק גפן
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל

המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3־43360־4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999

"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone 378833 Telex: 341652

סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנסור חדרים 102־121. טל' 233161־3. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' פבזנר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

התקדמות במו"מ השכר בעניין הפחתת שעות העבודה השבועיות

דוראי: רואים את האור בקצה המנהרה ● הברפלד: עדיין קיימים מכשולים בדרך לשלב המו"מ הסופי

מאת א. קורה, כתבנו לענייני עבודה

לאחר פגישה נוספת, אשר התקיימה אתמול בין יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד, לבין הממונה על השכר במשרד האוצר, הלל דוראי, התברר כי אין בהצעות האוצר כדי לתת מענה נאות לתביעות של חלק מהאיגודים המקצועיים. בנושא הפחתת שעות העבודה השבועיות חלה התקדמות.

בתום הפגישה אמר דוראי, כי: „רואים את האור בקצה המנהרה, התחלנו למצוא את החלופות המתאימות". הברפלד היה זהיר יותר ואמר, כי עדיין קיימים מכשולים בדרך לחתימת הסכם מסגרת, וטרם נוצרה התשתית ההכרחית לפתיחתו של השלב הסופי במו"מ, בהשתתפות הפורום המורחב של ראשי האיגודים המקצועיים והמעסיקים הציבוריים.

באגף לאיגוד מקצועי הוחלט אתמול לזמן את מטה המאבק של ההסתדרות ליום חמישי. מרכז המטה, מאיר גת, הדגיש אמש כי מטרת הכינוס הוא להערכות בלבד, ולאפשרות שהסכם שכר ומסגרת לא יושגו עד סוף החודש.

בהסתדרות העריכו אתמול, כי יהיה צורך במפגש נוסף בין מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר לבין שר האוצר משה נסים. הברפלד ודוראי יקיימו גם היום התייעצויות טלפוניות, ויתכן כי תיקבע היום פגישה נוספת ביניהם.

בין ההסתדרות לאוצר קיימת הבנה בנושא הפחתת מכסת שעות העבודה ויתכן כי סעיף זה יהיה כלול בהסכם המסגרת או בהסכם נפרד שיצורף לו. לגבי תוספות השכר הגלובאליות יש פער בין הצדדים. האוצר מוכן לתוספות עד ארבעה אחוזים, בעוד ההסתדרות דורשת תוספות של עשרה אחוזים.

קושי חדש־ישן הוא תביעתם של האיגודים האקדמאיים לשמור על הפער בינם לבין האיגודים אשר עובדיהם עובדים לפי סולם שכר של הדירוג האחיד.

שמיר בוועדת חו"ב: כל הזמן אני חושב ומעבד תכניות חדשות לשלום

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

„כל הזמן אני חושב ומעבד תכניות חדשות לשלום. אם תהליך קמפ דיוויד היה נמשך, היינו נמצאים בעת בעיצומה של תוכנית האוטונומיה. כך סבור גם שר החוץ האמריקני שולץ. לא כל התכניות החדשות שלנו נדחות על הסף על־ידי וושינגטון." דברים אלו אמר אתמול ראש הממשלה שמיר, לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת.

על הלביא טען שמיר, כי צריך להימנע מתיאורי שואה. לדעתו, היתה הפרזה מסויימת במעורבות ובתמיכה של הצבא בוויכוח על המטוס, והסדר הטוב דורש, שצה"ל ימסור לפוליטיקאים את דעתו מאחורי דלתיים סגורות, ובזה נסתיים תפקידו הציבורי.

שמיר סיפר לוועדה, כי ארגונים יהודיים בארה"ב מפעילים לחצים על הממשל, נגד טיסות ישירות של יהודים מברית המועצות לארץ. לטענתם, יש לתת לזכאים לצאת את הזכות לבחור בין ישראל ובין ארצות אחרות, והשלטונות בארצות־הברית נוטים להסכים לדעה זו. צ'אוצ'סקו, לעומת זאת, מסכים לטיסות ישירות של יהודים שבקו מוסקבה־בוקרשט־לוד וגם הסובייטים כבר מסכימים למסלול זה. בשיחות איתם הם טוענים כי האמריקנים הם המתנגדים ושולחים אותנו לשכנע אותם.

יוסי שריד תקף את שמיר בחריפות בנושא הלביא. לדבריו, שמיר דומה לברווז, שדורך כל הזמן במקום ולא זז לעולם לשום צד. הממשלה דנה במשך ארבעה חודשים בפרויקט הלביא, וכשהגיעה עת ההכרעה, לא הניח ראש הממשלה על שולחנה שום תכנית.

גם שאר הח"כים שהשתתפו בדיון תקפו את רעיון „הלביא אלפיים". רפאל איתן (התחיה) טען שהלביא המיוצר היום, הוא המטוס שלנו לשנות האלפיים. חבל לבזבז מיליארדים נוספים, כשעל פיתוח המטוס הנוכחי כבר הוצאו שני מיליארד דולר.

שריד העלה בוועדה גם את נושא קידוח המים, מעורר המחלוקת, בהרודיון. „התועלת היחידה שעשויה לצמוח לנו שם תהיה מים עכורים," אמר. שמיר דחה את הדברים בתקיפות. ישראל לא מפרה שום הבטחה או אמנה בינלאומית. שוב אנחנו נתקלים באנשים שלנו המצטרפים לצרים עלינו כדי לחזק נגדנו.

הרב דרוקמן חיזק את ידיו של שמיר בטענה פשטנית יותר: יהודה ושומרון הם שלנו, ונעשה כל מה שאנחנו רוצים.

מפח הכספות הפרוצות אל פחת מס ההכנסה

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

קורבנות שוד הכספות בבנק הפועלים בירושלים ב־1985 עלולים להפסיד לא רק את כל רכושם, אלא להיות חייבים עוד בסכומים רבים למס הכנסה.

בראשית פברואר 1985 נפרצו כמאה שבעים וחמש כספות, מלאות מיליוני דולרים במזומן, ניירות ערך ותכשיטים, בסניף הראשי של בנק הפועלים בירושלים. עפ"י תנאים של הסכם שנחתם בפברואר, קיבלו קורבנות השוד החזר בשווי של 50 אחוזים מערך הרכוש שלהם, כפי שהם דיווחו עליו לאחר השוד.

בסוף יולי, ציווה בית המשפט על נציגי קרבנות השוד, להעביר לאנשי מס הכנסה את כל המידע שנאסף בקשר לתכולת הכספות. אנשי מס הכנסה עסוקים בימים אלה במיון המידע והכנסתו לתיקיהם של אותם נישומים. נציב מס הכנסה יאיר רבינוביץ אמר אתמול, שאם יתגלה לפי המידע שהיתה העלמת מס, ושמדובר למעשה בכסף שחור, הרי ששלטונות המס לא יהססו להפעיל את החוק ולהעניש את העבריינים.

לאלה מבעלי הכספות אשר יוכח שהעלימו הכנסות צפוי לעונש יקר. עפ"י החוק יהיה עליהם לשלם 60 אחוזים משווי הרכוש שבכספת, בהתאם לשיעורי המס שהיו נקובים ב־1985. כלומר, הפסד כל מה שהצילו מהשוד, ועוד 10 אחוזים למס הכנסה. זאת ועוד, לאחר תשלום 60 אחוזים, יתחילו אנשי מס הכנסה לחשב קנסות והצמדות.

שביתת הכורים בדרא"פ נמשכת למרות התקדמות במשא ומתן

מאת דפנה ורדי, כתבתנו בבריטניה, וסוכנויות הידיעות

יוהנסבורג. — במשא ומתן בין בעלי המכרות בדרום אפריקה לבין נציגי איגוד הכורים חלה אתמול, התקדמות מסויימת, אולם אף על פי כן נמשכת שביתת כשלוש מאות אלף עובדים שחורים.

בעלי המכרות הציעו לכורים הטבות־שוליים משופרות, אך לא את העלאת השכר המבוקשת.

מנהיגי האיגוד הלאומי של הכורים דיווחו על התקדמות מסויימת, בתום ארבע שעות של משא ומתן עם נציגי ההנהלות. אולם הם הדגישו כי בינתיים נמשכת השביתה.

שביתת כורים זו — הגדולה ביותר שידעה דרא"פ מעולם — פוגעת קשה בעורק־חיים חיוני של כלכלת המדינה. הכורים הכריזו שביתה לאחר שנדחתה תביעתם להעלות את שכרם בשלושים אחוזים, בשעה שבעלי המכרות הציעו עליית שכר של 23.4 אחוזים בלבד.

הטבות־השוליים שהוצעו ביום ג' ע"י בעלי המכרות כוללות הכפלה של התשלום לשארים במקרה של מות כורה — משכר של שתי שנות עבודה, לשכר של ארבע שנות עבודה. בתאונות במכרות בדרא"פ מוצאים מאות עובדים את מותם מדי שנה בשנה.

כן הציעו המעסיקים להעלות את דמי החופשה המקסימליים עד לחופשה של חודש ימים בתשלום בכל שנה.

לפחות שישה כורים נהרגו ומאות נפצעו במעשי אלימות המלווים את השביתה. בעלי המכרות סגרו מנהרות תת־קרקעיות מסויימות ופיטרו כאחד עשר אלף איש, מתוך מאמץ לשבור את השביתה.

בעלי המכרות סירבו עד כה לפרסם מספרים על הפסדיהם עקב השביתה. אולם מומחים פרטיים אומדים את ההפסד הכולל היומי של בעלי המכרות במספר הנע בין 19 ו־30 מיליון ראנד (בין 10 ו־15 מיליון דולר).

בבריטניה התפרסם אתמול מאמר ביקורתי על יחסי המסחר והתיירות בין ישראל לדרום אפריקה. העתון „גארדיאן", הלונדוני, מציג את ההסתדרות כגוף אשר מדיניותו בנושא מעידה על צביעות.

ההסתדרות מתוארת כ„מעביד התעשייתי הגדול ביותר בישראל". „היא מצהירה, כי היא מתנגדת לאפרטהייד, ותומכת בשביתת הכורים השחורים, אבל, ממשיכה את קשריה המסחריים הפורים עם פרטוריה", טוען העיתון.

תיאור קשרים מסחריים אלה, מבוסס על דבריו של חבר הכנסת רן כהן, אשר מצא שחברת „פלרוניקס", אשר בסיסה בג'נבה, הוקמה במטרה להסתיר יבוא פלדה מדרום אפריקה לישראל.

מוסקווה מתכננת פסטיבל תיאטרון

מוסקווה. — אישים מתחום התיאטרון הסובייטי אמרו אתמול כי הם מתכוונים לקיים פסטיבל תיאטרון עולמי קבוע במוסקווה ברומה לתחרות המוסיקה הבינלאומית על שם צ'ייקובסקי.

אלכסנדר סבוורין, מהאיגוד המקצועי החדש של עובדי תיאטרון, מסר לכתבים במוסקווה, כי הפסטיבל ייקרא על שם המחזאי הרוסי אנטון צ'כוב, בן המאה ה־19.

המשתתפים בפסטיבל צ'כוב יתבקשו גם להציג משהו מיצירותיו. (רויטר־עתים)

21 מיליון פיליפינים חסרי קורת־גג

מאנילה. — כ־21 מיליון מבין תושבי הפיליפינים, קרוב ל־40 אחוז מכלל האוכלוסיה, הם חסרי קורת־גג — על פי דו"ח של מי שעומד בראש ועדת השיכון של הקונגרס הפיליפיני.

רודולפו ואלנסיה דיווח אתמול לקונגרס, כי מספר זה כולל את אלה החיים בפארקים ועל המדרכות, שוכני משכנות עוני שאיבדו את קורת הגג שלהם כתוצאה מדליקות או אסונות טבע, ואלה שחיים ברמת דיור תת־תקנית.

חייל יוניפי"ל נהרג ו־3 נפצעו בהתקפה מהמארב

מאת יהודה צור, כתב על המשמר

חייל מיחידה נפלית נהרג, ושלושה אחרים נפצעו, ביניהם מפקד היחידה, באיזור הכפר יעתר בדרום לבנון, כאשר הג'יפ בו נסעו הותקף באש מן המארב. את המארב הציבו שישה אנשים לבושים אזרחית, אשר לאחר הפעולה, נמלטו מהמקום.

מקורות ביוניפי"ל מסרו שעתה מגיע ל־147 מספרם של חיילי כוח האו"ם שנהרגו בדרום לבנון מאז ייסודו.

תנ"ץ חפץ — עוזר ראש אג"ם

ניצב־משנה אסף חפץ מונה אתמול לעוזר ראש אגף מבצעים במשטרה והועלה לדרגת תת־ניצב.

תת־ניצב אסף חפץ (43), התגייס למשטרה בשנת 1975 והיה ממקימי וממפקדי הימ"מ. במסגרת שירותו בימ"מ קיבל ציון לשבח על חלקו בהשתלטות על „אוטובוס הדמים" בכביש החוף במרץ 1978. בתפקידו האחרון שימש כמפקד מרחב השפלה.

אסף חפץ הינו בוגר המחלקה לקרימינולוגיה ותלמיד תואר שני באוניברסיטת בר־אילן, נשוי ואב לשלושה ילדים. (עתים)

גרמניה המערבית מסרבת לשחרר את מוחמד חאמדה

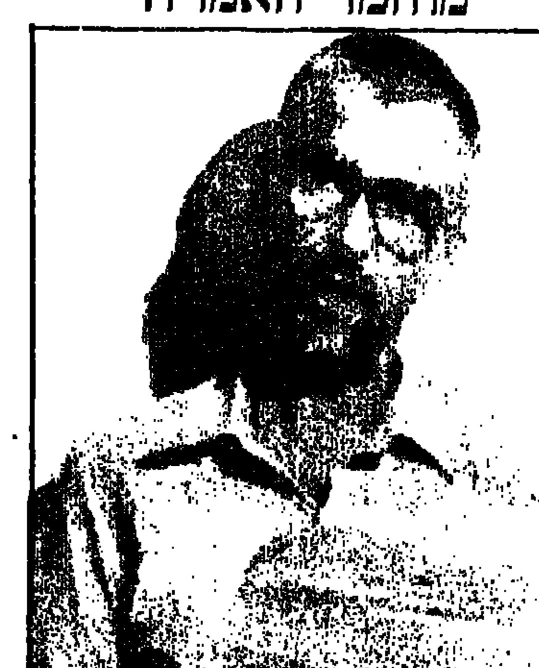

אלפרד שמידט בצילום הווידיאו (צילום: אי. פי.)

בון. — הרפובליקה הפדראלית הגרמנית מסרבת לשחרר את הטרוריסט הלבנוני, מוחמד חאמדה, במסגרת עסקת חליפין תמורת שחרורם של שני בני ערובה מערב־גרמנים — הודיעו אמש, מקורות מוסמכים בבון. מקורות אלה הטעימו, כי בון קיבלה על עצמה התחייבות כלפי ממשלת ארצות הברית שלא לשחרר את הטרוריסט.

חאמדה יועמד למשפט ברפובליקה הפדראלית הגרמנית לא רק באשמת החזקת חומר נפץ בשעה שנעצר, אלא גם על רצח אמריקני בעת חטיפת מטוס בואינג של חברת טי.וו. איי. ביוני 1985.

חוטפי שני מערב גרמנים בלבנון העבירו לסוכנות ידיעות מערבית בביירות קלטת וידיאו, שבה קורא אחד החטופים לממשלת בון לשחרר את מוחמד עלי חאמדה תמורת שחרורם.

„אנו פונים אל ממשלת מערב גרמניה לעיין בכובד ראש בשחרורו של מוחמד עלי חאמדה, כדי ששחרורנו יהיה אפשרי". אמר אלפרד שמידט, שקרא טקסט מוכן.

אל קלטת הווידיאו לא צורפה כל הודעה של הארגון שחטף את השניים, והחטוף שמידט, שדבריו הושמעו בשפה הגרמנית. לא אמר דבר על שמו של הארגון.

שמידט, איש עסקים בן 47 והמהנדס רודולף קורדס בן 55, נחטפו בביירות המערבית בחודש ינואר, וזמן מה לאחר שחאמדה בן ה־22 נעצר בשדה התעופה של פרנקפורט באשמת החזקת חומר נפץ.

פרג': צ'אושסקו ימשיך לפעול למען שלום במזה"ת

ראש עיריית בית לחם, אליאס פרג', אמר אתמול בשובו מפגישות עם נשיא רומניה, ניקולאי צ'אושסקו, ועם אישי ממשל בירדן, כי ניסיונות התווך של נשיא רומניה, לפתרון הסכסוך במזרח התיכון הם מועילים.

הוא מסר, כי הנשיא הרומני ייפגש בשבועות הקרובים גם עם חסן מלך מרוקו, וישגר משלחת מטעמו למזרח התיכון לשם המשך מגעים.

אליאס פרג', שהגיע בצהריים מירדן אמר, כי הסכים עם צ'אושסקו בצורך בוועידת שלום בינלאומית, בהשתתפות חמש חברות מועצת הביטחון של האו"ם, וישראל ירדן, סוריה, לבנון, מצרים ואש"ף.

פרג' מסר עוד, כי בביקורו בירדן נפגש עם מנהיגים ודן עמם במצב הכללי, ואף בהחלטות ישראל בעניין חברת החשמל המזרח ירושלמית. פרג' נמנע מלגלות את עמדות אישי הממשל הירדנים בנושאים אלה, אך אמר, כי בעיניו הצעתו של שר האנרגיה, משה שחל לפתרון המשבר בחברת החשמל המזרח ירושלמית, היא הוגנת. (עתים)

צה"ל מציע לנאפסו 70 אלף שקל כפיצוי

מאת: אבי בניהו, כתבנו הצבאי

צה"ל מציע לעיזאת נאפסו פיצויים בגובה 70 אלף שקלים תמורת התקופה בה ריצה עונש מאסר בכלא עד שזוכה. נאפסו יקבל את הכסף רק לאחר שיחתום על מסמך הקובע, שאין לו ולא יהיו לו תביעות נוספות נגד צה"ל ומשרד הביטחון.

ראש אכ"א בצה"ל, האלוף ווילנאי סיכם את גובה הפיצויים עם הפרקליט הצבאי הראשי. הוא קבע, שנאפסו יקבל משכורת קבע עבור חמש שנים וחמישה חודשים, על־פי גובה השכר של קצין בדרגת סגן ובוותק סרן.

לזהבה ברשדצקי

איחולים לבביים לנשואי הבן
דודי עב"ל אריאלה

בית „על המשמר"

עובד במוסד של משרד הפנים — ובכל זאת מגורש

תושבים ממצפה רמון בעצומה לשמיר: בטל את גירושו של יוסף מנצח מהארץ

עו"ד גדעון ספר מבאר שבע פנה לאחרונה לראש הממשלה שמיר, וביקש ממנו למנוע, בתוקף תפקידו כשר הפנים, את גירושו מהארץ של יוסף מנצח, תושב מצפה רמון, שהוא אזרח אמריקני שהשתייך בעבר לכת הכושים העבריים בדימונה. הבקשה הועברה, לאחר עריכת עצומה של תושבי מצפה רמון, בהם גם מראשוני הישוב, שבה הם מבקשים למנוע את גירושו.

הם טוענים שהם מכירים אותו כאדם נוח לבריות והשמח לעזור. האיש מועסק על ידי רשות שמורות הטבע, שהוא מוסד של משרד הפנים, על אף שלפי החוק אסור להעסיקו בארץ כלל.

יוסף (ויקטור בן ישראל) מנצח, הוא אזרח אמריקני בן 39 שהגיע לפני כשבע שנים לישראל ונכנס ארצה כתייר. תחילה התגורר עם כת הכושים העבריים בדימונה ולאחר חודשים אחדים עזב את הכת. נשא אשה ומאז הוא גר איתה ועם בתם בת ה־5 במצפה רמון. לפני כשבוע הוא נכלא בבית המעצר ניצן, לאחר שמשרד הפנים הוציא נגדו צו גירוש מהארץ. מאז מעצרו, התעורר גל הזדהות איתו בקרב תושבי מצפה רמון, ועשרות מהם חתמו על העצומה.

הצעה לסיוע מגיעת הגרוש הגיעה גם ממקום עבודתו של האיש — ברשות שמורות הטבע. מנהל צוות רמון של הרשות, שלמה קניאס, פנה במכתב לעו"ד ספר והציע כל סיוע אפשרי למניעת הגירוש ולהחזרתו של מנצח לעבודה.

בפנייתו של עו"ד ספר לשמיר הוא מציין, שמנצח רואה את מדינת ישראל כארצו ומעשיו בארץ מוכיחים זאת, אין לו כל זיקה לארה"ב והוא מוכן לוותר על אזרחותו האמריקנית ומבקש מאד לקבל במקומה אזרחות ישראלית. עוד מציין עו"ד ספר בפנייתו לשמיר, שיוסף מנצח רואה עצמו כיהודי, ולכן לא היה נכון לעבור גיור, שהיה מקנה לו אשרת עולה על פי חוק השבות.

עם זאת, מטעים עוד ספר, יתכן שלאור המצב הוא יהיה נכון לעבור גיור כנדרש.

עד כה טרם התקבלה תשובה מלשכת ראש הממשלה. (עתי"ם)

השר ויצמן הציג בפני עקורי אקרית וברעם את תכניתו ליישובם

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

השר עזר ויצמן נפגש אתמול בבוקר בלשכתו בירושלים עם נציגי עקורי איקרית וברעם, כדי להציג בפניהם את תוכניתו של ד"ר גינת ליישובם מחדש של שני הכפרים. ויצמן הודיע שהוא יציג את תוכניתו בפני הממשלה אולם הדגיש שכל מטרתו היא להשיג את יישובם מחדש של הפליטים. ואם יהיה צורך בכך, הוא יתמוך בתכניתו של השר ארנס כאשר הנושא יעלה בממשלה.

קמאל יעקב, דובר ועד עקורי ברעם, מסר בתום הפגישה שהצעתו של השר ויצמן מדברת על שובם של עקורי שני הכפרים לאדמותיהם ההיסטוריות, ויישובם מחדש בשני יישובים נפרדים. האתרים המדויקים ייקבעו ע"י ועדה בין־משרדית בה ישתתפו נציגי הכפרים. קמאל יעקוב הוסיף, שהוא סבור שאין שום מניעה לקבל את הצעתו של ויצמן וגם את זו של ארנס, כי השתיים מדברות על שובם של הפליטים לאדמותיהם ההיסטוריות.

ביום שישי ייפגשו נציגי שני הכפרים עם ראש הממשלה שמיר ועם השר ארנס, לקראת ישיבת הממשלה שתהיה בקרוב. הם גם קבעו כבר פגישות בשבוע הבא עם השרים שרון ושחל.

השר צור: טוחנים חיטה מיובאת, שרון הטעה שוב

מאת חיים מרגלית, כתב „על המשמר", ועתי"ם

„השר שרון מטעה את הממשלה הכנסת והציבור בנושא חיטה/שמיטה" הבריז שר הקליטה, יעקב צור. השר צור מסר, כי מבדיקה שערך במשותף עם משרד החקלאות התברר לו שכל תחנות הקמח, חוץ מתחנה אחת בדרום, טוחנות חיטה מיובאת. בעוד שיבול החיטה המקומי מחושנה מאוחסן ואינו בשימוש. למרות הבטחות שר התעשייה והמסחר שרון לממשלה, כי לא ישונו ההסדרים שהיו נהוגים בשנות שמיטה קודמות. והסדרי השמיטה לא יעלו ולו אגורה אחת למשלם המיסים. לדברי צור נכנע שרון בניעה מוחלטת לדתיים. „תרגיל" שלו יעלה לאוצר המדינה עשרות מיליוני דולרים.

השר צור הזכיר, כי בישיבת הממשלה ב־15 ביולי שרנה בנושאי חיטה/שמיטה הציע שתוקם ועדה בה יהיו חברים שר האוצר, שר החקלאות, שר התמ"ס ושר הדתות. באותה ישיבה אמר שרון, שאין צורך בשום ועדה משום שהסדרי השמיטה לא ישתנו. נראה, לדברי צור, כי שרון הצליח, לא בפעם הראשונה וכנראה גם לא האחרונה להוליך שולל את הממשלה, הכנסת והציבור.

השר צור האשים את משרד האוצר, כי בגלל ההוצאות לרכישת חיטה מיובאת הוא אינו משלם את המגיע למגדלי החיטה לפי הסכם אשר נחתם לא מכבר. משרד האוצר הקטין את תשלומיו למגדלי החיטה ב־30 דולר לטון בנימוק שכסף זה מיועד לכסות חלק מהסכומים שהמדינה מפסידה בגלל יבוא חיטה. השר צור הודיע, כי פנה למזכיר הממשלה, שיעלה את הנושא הזה בישיבת הממשלה הקרובה.

מנכ"ל משרד התעשייה והמסחר, יורם בליזובסקי, דחה מכל וכל את הודעתו של השר צור. לדבריו בשלושת החדשים האחרונים ניהלו אנשי משרד התעשייה והמסחר מגעים עם בעלי תחנות הקמח על מנת להגיע עמם להסדר בדבר טחינת הקמח בשנת השמיטה. הסדר שכזה הושג כבר לפני זמן מה, ואמור היה להיחתם על ידי שני הצדדים, אך, היועץ המשפטי לממשלה הורה לעכב את החתימה על ההסדר בשל פנייה לבג"ץ של ארגון מגדלי הפלחה בעניין זה, אשר הפכה את העניין לסוב־יודיצה. על פי ההנחיה, ייחתם ההסכם אם וכאשר יושלם ההליך המשפטי.

● לונדון. — יפאן שוב פעלה אתמול לבלום את הירידה בשער הדולר, והצליחה למנוע את המשך הידרדרותו. גם מערב־גרמניה פעלה לייצוב הדולר.

מערכת החינוך הערבית תושבת ליום אחד בפתיחת הלימודים ב־1 בספטמבר

בכנס ראשי הרשויות הערביות איימו: ננקוט פעולות שיהיו חרפה לשמה של מדינת ישראל בעולם ● משרד החינוך: כשליש מהכיתות שנבנו בארץ השנה — במגזר הערבי

מאת כתב „על המשמר" בנצרת וסוכנות עתי"ם

ראשי הרשויות הערביות החליטו להשבית את מערכת החינוך במגזר הערבי ב־1.9, מועד פתיחת שנת הלימודים החדשה. כן החליטו עוד לנעול באותו יום את משרדי הרשויות ולהשבית את השירותים המוניציפליים.

השביתה אמורה להקיף כ־200 אלף תלמידים, לרבות תלמידי בתי הספר הפרטיים השייכים לכנסיות. ההחלטה נתקבלה פה אחד בכנס החירום הארצי של ראשי הרשויות הערביות, שהתקיים אתמול בשפרעם. בכנס השתתפו כ־40 ראשי מועצות ועיריות מתוך 46. השישה שנעדרו שלחו מברקי תמיכה בהחלטות שהתקבלו על ידי המתכנסים. ראשי הרשויות הערביות דחו על הסף את הצעתם של שלושה ראשי מועצות, ביניהם ראש מועצת בוסמת טבעון, שהוא חבר מרכז חרות, שלא לפתוח בכלל את שנת הלימודים ולהכריז על שביתה פתוחה וממושכת של כל מערכת החינוך הערבית ובאם לא תהיה היענות לתביעותיהם, להשבית את כל המגזר הערבי.

שביתת האזהרה באה למחות על שמשרד החינוך לא נענה עד כה לתביעות החוזרות ונשנות לערוך תכנית חומש, לבניית 1,400 חדרי לימוד החסרים כיום, וגם במחאה על הקיצוצים שבוצעו בשעות הלימוד ובתקנים. לטענת ראשי המועצות הערביות, שר החינוך ומשרדו לא עמדו בהבטחותיהם, וקיצצו השנה במערכת כ־1000 שעות לימוד ו־600 תקנים, בעוד שלדעתם, למערכת החינוך הערבית נחוצים היום כ־1,000 תקנים נוספים להוראה.

יו"ר הוועד, איברהים נימר חוסיין, אמר, כי שר החינוך והתרבות, יצחק נבון, עמו נפגש הוועד, הציע להם תכנית פיתוח לחמש שנים שבמהלכן אמורות להיפתר בעיות החינוך במגזר הערבי. השר הודיע למשלחת של הוועד, שתכניתו טעונה אישור הממשלה והאוצר. אם תאושר התכנית יתנהלו הלימודים במגזר הערבי כרגיל, אולם אם יתברר, כי התכנית לא אושרה — יתכנס הוועד שנית, כעבור כחודש ימים ויחליט על השבתת כל 250 אלף התלמידים במגזר הערבי לתקופה בלתי מוגבלת.

צעדים נוספים שנשקלים: שביתת שבת מול משרד החינוך בירושלים, הפגנה המונית מול משכן הכנסת והשבתה כללית ומקיפה שתקיף את כל האוכלוסייה הערבית. „אם ימשיכו לזלזל בתביעותנו, הפעולות שננקוט יזעזעו את המדינה, ויהיו חרפה לשמה של מדינת ישראל בעולם". אמרו המתכנסים.

היום אמורים נציגי הרשויות הערביות להיפגש בירושלים עם מנכ"ל משרד הפנים. בפגישה יעלו תביעותיהם הכספיות לרבות כיסוי הגירעונות בסך של 50 מיליון שקלים. הרחבת המסגרת התקציבית, אישור תקציבי פיתוח, הקניית ועדות תכנון ובנייה מקומיות והרחבת שטחי השיפוט בתחומי הבנייה. לדעתם רק כך אפשר למנוע את הבנייה הבלתי חוקית במגזר הערבי.

כמו כן הם מתנגדים ליישום המלצות ועדת מרקוביץ בסוגיית הבנייה הבלתי חוקית, כל עוד לא ניתן לנציגיהם להביע את הסתייגויותיהם מההמלצות בפני ועדת השרים בראשותו של ראש הממשלה. לדעתם, יש מקום ליישם את ההמלצות אם הם יהיו שותפים להן.

דובר משרד החינוך והתרבות הגיב אתמול בערב על איומם של ראשי הרשויות המקומיות הערביות להשבית את הלימודים ואמר ששביתה כזו תהיה מיותרת, ולא תועיל לקידום עניינם. הוא, ישראל כהן, ציין כי למרות מגבלות התקציב הקשות יזם השר יצחק נבון תכנית מרחיקת לכת לפיתוח מערכת החינוך במגזר הערבי שתופעל בהדרגה כבר בשנת הלימודים הקרובה.

במסגרת התכנית ניבנו 90 כיתות חדשות (שהן כשליש מהכיתות החדשות שניבנו השנה בארץ ויותר מחלקם היחסי של הערבים באוכלוסיה), ועל שולחן ועדת הכספים של הכנסת מונחת הצעה לאשר לאלתר בניית עוד 30 כיתות, בסכום של 3 מיליון שקל.

כן הורה שר החינוך להקים, בפעם הראשונה במגזר הערבי, עשרה קציני ביקור סדיר שיפעלו למניעת נשירת תלמידים. יוקמו ארבע מישרות של פסיכולוגים. ייפתחו לראשונה חוגים למחוננים בישובים ערביים גדולים, תוכר העבודה של השירותים בבתי הספר הערביים הושוו למגזר היהודי והוחל בתכנון שלושה מתנ"סים ערביים חדשים. כן החליט השר להעמיד לרשות מערכת החינוך במגזר הערבי, בפעם הראשונה, מיכסה מיוחדת של מאות שעות לימוד נוספות. לתמיכה בניסויים וביוזמות חינוכיות חדשות.

דובר משרד החינוך הדגיש כי תוכנית זו בוצעה חרף הקיצוצים בתקציב המדינה השנה.

מידב בנק משכנתאות וחסכונות בע"מ

והחברה הבת שלו

תמצית מאזן מאוחד ליום 30 ביוני 1987
מותאם לשקלים של חודש יוני 1987
(באלפי ש"ח)

	31 בדצמבר 1986 (מבוקר)	30 ביוני 1987 (לא מבוקר)	31 במרס 1987 (לא מבוקר)
הלוואות	617.932	619.848	618.242
פקדונות באוצר המדינה	56.707	52.026	55.387
פקדונות לזמנים קצובים	34.711	31.635	32.517
סכומים לקבל בגין ביטוח שער	12.442	11.417	12.650
ניירות ערך	8.630	6.915	7.322
מסים נדחים לקבל, נטו	5.945	4.134	4.891
מזומנים ויתרות בבנקים	2.821	4.750	4.133
רכוש קבוע	5.389	5.805	5.781
עודף עלות ההשקעה בחברה בת על ערכה המאזני לתאריך הרכישה לאחר הפחתה	4.486	4.293	4.367
נכסים אחרים	1.769	1.895	1.925
	750.832	742.718	747.215

(*) מוין מחדש.

	31 בדצמבר 1986 (מבוקר)	30 ביוני 1987 (לא מבוקר)	31 במרס 1987 (לא מבוקר)
הון עצמי	43 806	45 225	44.564
זכויות בעלי מניות חיצוניים בחברה בת שאוחדה	3.205	3.490	3415
שטרי חוב הוניים נדחים	11.876	12.359	12.105
אגרות חוב	81 024	74.359	77661
פקדונות לנותן הלוואות	(*)567.933	572 952	(*)571969
פקדונות והלוואות אחרים	(*) 40093	31.468	(*) 34.955
חשבונות אחרים	2 895	2.865	2546
	750 832	742.718	747.215

דו"ח רווח והפסד מאוחד
מותאם לשקלים של חודש יוני 1987
(באלפי ש"ח)

	ל־6 חודשים שנסתיימו ביום 30.6.87 (לא מבוקר)	30.6.86 (לא מבוקר)
רווח מפעולות רגילות לפני מסים על ההכנסה	3.586	3.058
מסים על ההכנסה מפעולות רגילות	(1.853)	(1.540)
רווח מפעולות רגילות לאחר מסים על ההכנסה	1.733	1 518
הפחתת עודף עלות ההשקעה בחברה בת על ערכה המאזני לתאריך הרכישה	(149)	(153)
	1.584	1.365
חלקם של בעלי מניות חיצוניים ברווח הנקי של חברה בת	(165)	(60)
רווח נקי	1.419	1.305
רווח נקי ל־1 ש"ח ערך נקוב (נומינלי) של הון המניות (בחישוב שנתי)	498.8%	458.7%

דו"ח על השינויים בהון העצמי
מותאם לשקלים של חודש יוני 1987
(באלפי ש"ח)

	30.6.87 הון המניות ופרמיה	30.6.87 יתרת הפסד	30.6.86 הון המניות ופרמיה	30.6.86 יתרת הפסד
יתרה לתחילת התקופה	60.264	(16.458)	60.264	(17.523)
רווח נקי	-	1.419	-	1.305
יתרה לסוף התקופה	60.264	(15.039)	60.264	(16.218)

ל־6 חודשים שנסתיימו ביום (לא מבוקר)

הדו"חות הכספיים נערכו לפי אותם כללי חשבונאות לפיהם נערכו הדו"חות הכספיים השנתיים המבוקרים ליום 31 בדצמבר 1986.

מקבוצת הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ

שלום זינגר — יו"ר הדירקטוריון
פרץ חמו — מנכ"ל־חבר הדירקטוריון

מדינות ערב ינתקו יחסיהן עם איראן, אם זו לא תפסיק את האש

האולטימטום של הליגה הערבית, עד ה־20 בספטמבר

תוניס. — מועצת השרים המיוחדת של הליגה הערבית, שהתכנסה בתונים כדי לדון במצב במפרץ הפרסי, העניקה לאיראן שהות עד ל־20 בספטמבר, כדי שתציית להחלטת מועצת הביטחון מן ה־20 ביולי, הקוראת לשני הצדדים להפסיק את האש במלחמת המפרץ הפרסי.

בהחלטת הליגה נאמר, שאם לא תיענה טהרן להחלטת מועצת הביטחון עד לאותו מועד, „יבחנו מדינות ערב מחדש את קשריהן עם טהרן".

במסיבת עיתונאים בתונים שנערכה עם תום דיוניה של מועצת השרים, אמר מזכ"ל הליגה, שדלי קליבי, כי „אין להוציא מכלל אפשרות ניתוק קשרים בין המדינות הערביות לבין איראן, אם טהרן לא תיענה לקריאת הליגה." קליבי הבהיר, כי המועד שנקבע — ה־20 בספטמבר תואם את פתיחת מושב העצרת הכללית של האו"ם.

נציגים של כמה מדינות ערביות אמרו, כי כמה מחברות הליגה, ובכללן סוריה, אלג'יריה, עומאן ובחריין, התנגדו להצעה שהועלתה לניתוק מיידי של הקשרים הדיפלומטים עם איראן. ואילו סעודיה, תוניסיה ומרוקו, מצידן, תומכות בנקיטת עמדה קשוחה כלפי איראן.

עוד נמסר בתונים, כי החלטת הליגה „מגנה בלשון חריפה את התערבותה של איראן בענייניהן הפנימיים של מדינות ערביות מסוימות", וכן את „מדיניותה ההרסנית של טהרן" כלפי מדינות אלה. ההחלטה גם מגנה את „המהומות שהתחוללו ביוזמת השלטונות האיראניים בעליית הרגל למכה". מחוגי הליגה נמסר, כי סעיף זה נכלל בהחלטה עפ"י דרישתה התקיפה של סעודיה.

החלטת הליגה גם מביעה תמיכה בצעדים שננקטו ע"י סוריה כדי להגן על המקומות המקודשים לאיסלאם, ועל הצעדים שננקטו ע"י כווית „כדי להגן על אינטרסים כלכליים ומדיניים שלה". היה בכך רמז להנפת דגלי ארה"ב על מכליות נפט כוויתיות, המפליגות עתה בליווי אניות מלחמה אמריקניות באזור המפרץ הפרסי.

החלטת מועצת השרים של הליגה גם ממליצה על כינוסה של ועידת פסגה ערבית מיוחדת בהקדם האפשרי, כדי לדון במלחמת המפרץ הפרסי.

עיראק שומרת לעצמה את הזכות לחדש את התקפותיה על אוניות המובילות נפט איראני במפרץ, אם מאמצי האו"ם להביא ליישוב הסיכסוך האיראני־עיראקי לא יסתיימו בקרוב — מזהיר שגריר איראן בוושינגטון, ניזאר חאמדון.

בראיון לסוכנות ידיעות אמריקאית הטעים השגריר, שארצו עלולה לחדש את ההתקפות במפרץ, אם תגיע למסקנה ש„המאמצים לשים קץ למלחמה לא מתנהלים בקצב הראוי".

מקורות בריטיים רשמיים אישרו אמנם, כי בקרוב יונף דגל בריטניה על מיכלית נפט כוויתית, על אף שממשלת תאצ'ר איננה מעוניינת להרחיב את מעורבותה במלחמת המפרץ.

חמש שולות־מוקשים צרפתיות ושתי אוניות סיוע עברו אתמול דרך תעלת סואץ בדרכן לאזור המפרץ, כדי להגן על כוח המשימה הימי הצרפתי באזור. (ע"צ ורויטר־עתי"ם)

חיילים איראנים חדרו לשטח טורקיה ונעצרו

אנקרה. — חיילים טורקים עצרו כ־100 אנשי המשמרות המהפכניים של איראן ומורדים כורדים, לאחר שאלה חצו לשטח טורקיה, כפי הנראה כדי לתקוף צינורות המזרימים נפט עיראקי.

עיתוני אנקרה מגלים, כי אנשי החוליה נעצרו ליד יוקסקובה, בקצה הדרומי־מזרחי של טורקיה, שם נפגשים הגבולות של איראן ועיראק.

אתמול, הודיעו המורדים הכורדים כי הצליחו לשבות למעלה מ־600 חיילים עיראקים בלוחמת גרילה המתנהלת בצפון עיראק מזה ארבעה חודשים.

דובר המפלגה הכורדית הדמוקרטית בטהראן האשים את העיראקים בהפעלת נשק כימי, כולל גז חרדל, בהתקפות על 28 כפרים כורדיים. כתוצאה מהתקפות אלה נהרגו 117 כפריים. עוד אמר הדובר, כי חיילי המפלגה הכורדית הדמוקרטית שולטים עתה על אזור המשתרע על עשרה קילומטרים מרובעים, והם קרובים ביותר למשאבים האסטרטגיים של עיראק, כולל הכביש הראשי המוביל לטורקיה, לשרות הנפט ולצינורות הנפט.

אוף, מגרדו!

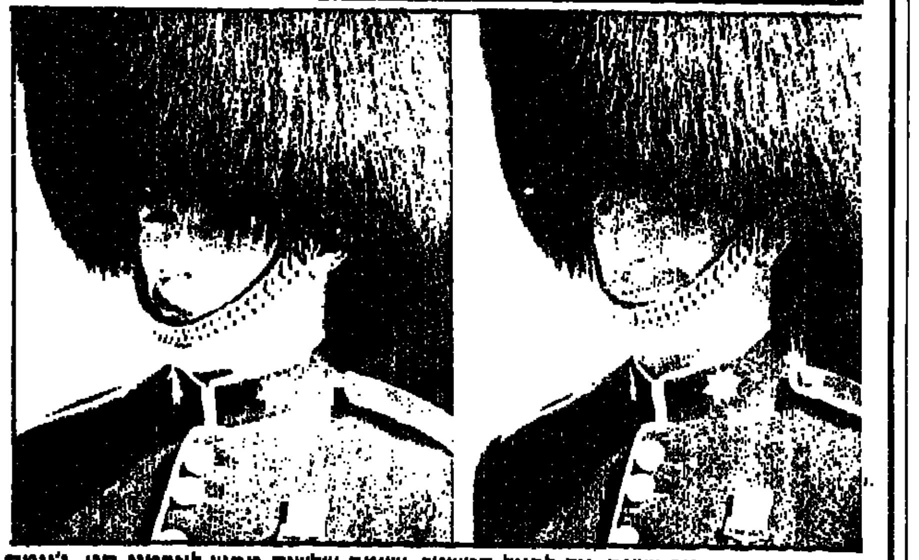

משהו מדגדג באזור השפה. אך לחייל המשמר, שעמד שלשום מחוץ לארמון סט. ג'יימס בלונדון, אסור להושיט את ידו להקל על המצוקה, וכך נתפס בעדשת המצלמה (צילום: א.פ.)

סין תצעיר את הנהגתה

סקינג. — מנהיגים צעירים יותר יקבלו תפקידים בצמרת המפלגה הקומוניסטית בסין, לאחר הוועידה הארצית של המפלגה, הודיע אתמול מנהיג סין דנג סיאופינג.

דנג, שחגג בסוף השבוע את יום הולדתו ה־83, מסר זאת בפגישה עם שר החוץ של תאילנד.

ועידת המפלגה, שתתקיים באוקטובר לראשונה זה חמש שנים, תחיש את הרפורמות של סין ותאשר את מדיניותה של דלת פתוחה.

בצמרת המפלגה עדיין שולטים מנהיגים ממהפכת 1949, המתקרבים לגיל 80 ו־90. דיפלומטים מערביים אמרו, כי אפילו יפרוש דנג מכל תפקידיו הרשמיים, קרוב לוודאי שיישאר המנהיג העליון של האומה עד מותו.

מצדדי הרפורמות הכלכליות בסין מנהלים מאבק עיקש עם שמרנים בשורות המפלגה הקומוניסטית, הטוענים כי רפורמות אלה גרמו לעליית מחירים ללא תקדים, פער בין ההכנסות של שכבות שונות ויחס של אדישות כלפי המארכסיזם.

עם זאת אומרים דיפלומטים מערביים, שלמרות שהשמרנים אינם מסתירים את התנגדותם להיבטים שונים של הרפורמות, אין ביכולתם להציע אלטרנטיבה שעשויה להתקבל על דעת הציבור.

המנהיג הבכיר דנג קסיאו פינג אומר, כי פוליטיקאים ותיקים, הדבקים בגישה שמרנית בגלל גילם המופלג, מן הראוי שיתפטרו בוועידה. (רויטר עתי"ם)

● מאדריד. — פקידים ספרדיים בכירים נועדו לא מכבר באלג'יר עם מנהיג גולה של הארגון הבדלני הבאסקי א.ט.א., לשיחות חשאיות שתכליתן לשים קץ למאבק הגרילה בן 19 השנים למען עצמאות באסקית.

אלבום נאצי בפח

מוצא האלבום מציג את המציאה (צילום: אי.פי.)

ניו־יורק. — צילום בלתי־ידוע מפגישה בין אדולף היטלר ובניטו מוסוליני, שנמצא באלבום של צילומים בפח אשפה, פורסם אתמול בעתון „ניו יורק פוסט". באלבום היו 12 צילומים אחרים שצולמו בחזית הרוסית במלחמת העולם השנייה.

על אחד הצילומים, שהודפס בעמוד הראשון של העתון הניו־יורקי, נראים שלושה אנשים תלויים על עץ, ונראה כי מדובר בפרטיזנים סובייטיים.

באחרים נראים גברים ונשים החופרים באדמה בידיהם. עריסת גופות של חיילים סובייטיים, וכן המרשאל הרמן גרינג בשעת סיור ביקורת.

לדעת ההיסטוריון ג'ון טולאנד, שכתב ביוגרפיה של היטלר, צולמו פיהרר ומוסוליני באומאן שבאוקראינה ב־1941. עד היום לא היה ידוע על צילום כלשהו של הפגישה היחידה שקיימו שני הדיקטטורים בחזית הרוסית.

העיתון מסר, כי האלבום נמצא לפני כמה חודשים בפח אשפה, על ידי צעיר מניו־ג'רזי. יתכן שהיה שייך לצ'רין סובזבקוק, אוקראיני שהיגר לארה"ב והיה בעל דרגת סגן בס.ס. הוא נהרג לפני שנתיים בפיצוץ בדירתו, שהיתה סמוכה למקום בו נתגלה האלבום. (ע"צ)

"מקום בצמרת"

מצעד הפזמונים הישראליים
רשת ג', קול־ישראל, 25.8.87

1. מחוזות האהבה – ירדנה ארזי
2. שלח לי מלאך – משינה
3. צומת דרכים – יזהר כהן
4. אהבתי אותך אז – סי היימן ולהקה מקומית
5. כמעט סתיו – גידי גוב
6. רחבת הריקודים – יהודית רביץ
7. אחת מהבוהמה – אריק סיני
8. תמונות – אדם
9. כל עוד – בועז שרעבי
10. קריאה לעזרה – קו 8
11. עוד תראה אותי – אילנה אביטל
12. תגידי אש – תגידי מים – מאיר בנאי
13. אנחנו באותה סירה – אסתר שמיר
14. עוף גוזל – אריק איינשטיין
15. יום פראי – דפנה ארמוני
16. היום האחרון לבצורת – דורית ראובני
17. שש־עשרה שבע־עשרה – לחקת חנח"ל
18. ספינת החלומות – בני ברמן
19. רדיו רמאללה – יהודה פוליקר
20. שיר בדואי – נתי כספי
21. במקום מכתב – חדווה עמרני
22. זמנך עבר – אהוד בנאי והפליטים
23. המלך הלבן – מני בגר
24. לא שותה לא מעשן – כמו צועני
25. קיר של אהבה – נער שוליים
26. באה מאהבה – יהודית רביץ
27. אני אהיה הליצן שלך – חנן יובל
28. אצל הדודה והדוד – דני סנדרסון
29. ככה – צ'ולי
30. סרט בשחור לבן – אילנית

הפינה לשיפוטכם

31. אורח – רמי קליינשטיין
32. מחלודים – חיים צינוביץ'
33. טיפה אהבה – מירי אלוני
34. מישהו שר במדבר – חיים משה
35. גלשנים – לחקת סינקופה

נא לגזור – אפשר להדביק על גלויה

לכבוד: "מקום בצמרת" קול ישראל
ת.ד. 1082, ים, מיקוד 91010
נא הדרוג שני וציין את מספר השיר

1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ 6 ☐
7 ☐ 8 ☐ 9 ☐ 10 ☐ 11 ☐ 12 ☐

שם: ______
כתו: ______
מיקוד ______ תאריך ______

המוסד לביטוח לאומי

לידיעת מי שהתגורר בהולנד לפני 1 בינואר 1957

האמנה בדבר ביטחון סוציאלי בין מדינת ישראל ובין ממשלת הולנד, שנכנסה לתוקפה ב־1 בספטמבר 1985, מקנה זכויות **לקצבת זקנה** מן הביטוח הסוציאלי בחולנד (.A.O.W) לכל אזרח ישראלי ו/או הולנדי **בן 65 שנים ומעלה**, שהתגורר בהולנד לפני 1 בינואר 1957 והיה תושב ישראל ו/או הולנד ב־6 השנים לאחר שמלאו לו 59 שנים.

מי שעונה על התנאים האלה ועדיין לא הגיש בקשה לקצבת זקנה על־פי החוק ההולנדי, וכן מי שכבר מקבל קצבה חלקית על־פי החוק הזה, יגיש בקשה לקצבה ללשכת הקשר במוסד לביטוח לאומי **עד 1 בספטמבר 1987**.

על־פי החוק ההולנדי, מי שיגיש את הבקשה לאחר 1 בספטמבר 1987 תיקבע זכאותו לקצבה מיום הגשת הבקשה ולא מ־1 בספטמבר 1985 (יום תחילת האמנה).

טופסי בקשה אפשר לקבל בלשכת הקשר, המוסד לביטוח לאומי, רח' הצבי 11 (פינת רח' ירמיהו). טל: 02/559751.

המען למכתבים: לשכת הקשר (הולנד), המוסד לביטוח לאומי, שד' וייצמן 13 ירושלים 91909.

התוו להסברה וליחסי ציבור

על היום
26.8.87

המלחמה של צבאות השם

לא עוד מאבק סמוי, אלא קרבות של ממש. המנהיגים החרדיים מדברים על מרי אזרחי. לרשותם עומדים אלפים, ביניהם גם „בטלני התורה", המוצאים פורקן במעשי אלימות. המחנה החילוני מולם אינו ערוך. הגושים הגדולים -- ליכוד ועבודה — צופים ביניים מן הצד

מאת בצלאל עמיקם

המלחמה כבר הוכרזה. זעקת הקרב בקעה השבוע מפיהם של אלפי מתפללים שנדחקו לרחבת הכותל, וקולה הלך מקצה העיר ועד קצה. המגרש הביתי, הכותל המערבי, — ששוחרר, אגב, בדמם של חיילי הצבא שרבים מהחרדים אינם משרתים בו — היווה גיא חיזיון הולם. כאן הונף נס המרד. לא עוד מאבק סמוי, אלא קרבות של ממש.

המנהיגים החרדיים מדברים על מרי אזרחי. הם מזהירים כי יסרבו לשלם ארנונה לעירייה. הגם שזו גובה מצאן מרעיתם מיסים במשורה, בתוקף הנחות מפליגות לאברכי ישיבה. חרמות ונידויים יהיו נדבך נוסף בזירת הקרב, ששיאה — סגירת רחובות והפגנות עד אין קץ.

במלחמת מצווה כל האמצעים כשרים. צבאות השם יטבעו בהמוניהם את קומץ הצעירים החילוניים. מול מאות התייצבו אלפים. אנשי המודיעין החרדי סבורים כי מאחורי ראש החץ החילוני אין גוף, והתמוטטותו קרובה.

בין פעילי המחנה החרדי ישנם אברכים הנקראים „בטלני תורה", שמוצאים פורקן לעצמם במעשי אלימות. לא רק הרחוב החילוני סובל מהם. בחזית הפנימית הם מפעילים את זרוע הטרור. „המוסר", מי שמוסר לשלטונות מידע כלשהו — דינו נחרץ למות. פוגרומים וביריונות בשם אלוהים מטילים חיתיתם על סביבתם הקרובה.

השלטון, קרי המשטרה, עומד נבוך ואובד עצות. השוטרים מיואשים. הם נקראים להיאבק באויב שאין להם מידע עליו ואין לחדור לשורותיו. דתיים שנתפסים ומובלים לכלא אינם פוצים פה. ביצוע המעצרים קשה, שכן הזיהוי הוא לפעמים בלתי־אפשרי. „מה לעשות", משך כתפיו מפקד מרחב ירושלים, „הם כולם דומים".

רצונם של החרדים להשליט דעתם על הציבור איננו יודע פשרות. דרכי נועם קיימות בספרי הקודש בלבד. המציאות היא שהרחוב החילוני מפוצל. הליכוד מהסס לתת ידו למאבק לחופש התרבות. העירייה נוקטת מדיניות של סובלנות וכפפות משי. את המציאות הזו יודעים החרדים לנצל היטב. שכונות שוליים על גבול האזורים הדתיים שהיו בעלות ציביון חילוני — השחירו. שטחי הכיבוש החרדי הולכים ומתרחבים וכלל ידוע הוא בארצנו ש„שטח משוחרר לא יוחזר".

האם נערכים החילוניים לקרבות מאסף? במטה המשותף שהוקם לצורך „מלחמת התרבות" בבירה שוררת תחושה, שהמצב הנוכחי של שוויון כוחות לא יימשך זמן רב.

נחום סולן, יוזם ליכוד הכוחות החילוניים והעומד בראש המיבצעים האחרונים משוכנע כי החרדים יחריפו מדי יום ביומו את לחצם לכפות על הציבור החופשי, שחלקו שומר מסורת אך איננו דתי, את אורח חייהם. הוא מזהיר כי אלימות איננה יכולה להיות רק חד־צדדית ותגרור תגובה של כוח הזרוע מהמחנה השני. „על הדתיים לכבד את זכויותינו מבלי להתערב בחיינו".

האירועים האחרונים מצאו את הציבור החילוני בלתי־ערוך. אין לו גייסות שאפשר לכנסם בסיסמת קרב ואין לו מערכת ארגונית משומנת ומשופשפת כמו אצל היריב. המטרה המשותפת כוללת לפי שעה את צעירי מפ"ם ור"צ וכן חוגים בלתי־מפלגתיים הקשורים לשכונות, לתנועה הרפורמית ולשלום־עכשיו. הגושים הגדולים — מפלגת העבודה והליכוד — עומדים מן הצד וצופים במחזה. ללא התייצבות של החילוניים כולם, על כל גוני הקשת הפוליטית, לא יאזרו קומץ הלוחמים כוח להדוף את גלי התוקפים.

העצרת בכותל. יריות ראשונות!

חוזרים לספסל הלימודים המקוצץ

מאת יצחק שור

קרוב לוודאי, ששנת הלימודים תשמ"ח תיפתח ביום ג' הבא בסידרה. ואולם, עתה כבר ברור לכל גורמי החינוך מה יהיה מחיר הקיצוצים המתמשכים: ירידה באיכות החינוך ותחושה של ייאוש וחוסר־אונים בקרב העוסקים במלאכה — מורים ומנהלים, וועדי הורים והרשויות המקומיות.

שלשום כינס יו"ר ועדת החינוך והתרבות, ח"כ נחמן רז, את גורמי החינוך המרכזיים כדי שידווחו לוועדה על הבעיות של פתיחת שנת הלימודים החדשה. בישיבה השתתפו השר והמנכ"ל, נציג האוצר, נציג מרכז השלטון המקומי, ראשי הסתדרות המורים וועד ההורים המרכזי. התופעה הבולטת ביותר בשנת הלימודים תשמ"ח תהיה ההפלגות בין בתי ספר עשירים ועניים, בלי שהמדינה תהיה מסוגלת לגשר על פני הפער. בשני מחוזות, בדרום ובירושלים, מסתמנת תופעה חדשה של מחסור בגננות. נמשך המחסור במורים לחשבון ולאנגלית בבתי־הספר היסודיים ומחסור במורים למתמטיקה ולמדעים בעל־יסודיים. מספר החדרים הפסולים במערכת נאמד כ־2000, ומספרם יילך ויגדל משום שאין תקציב לשיפוצים. במחוז ירושלים נתגלתה תופעה של מחסור במחנכים. מאה מורים נדרשים לחנך שתי כיתות גרושות. הסתדרות המורים תתנגד לכך.

שר החינוך והתרבות יצחק נבון הביע שביעות־רצון נוכח פתיחת המו"מ על השכר בין משרד האוצר לבין ארגוני המורים. בתחום הבינוי חלה התפתחות חיובית: מפעל הפיס החליט לממש את התחייבותו הקודמת לבנות [illegible] כיתות בתשמ"ח. בסך־הכל, ייבנו ויינתנו הרשאות לבנייה ל־650 כיתות, לעומת המינימום של 1160 חדרים שלהם זקוקה המערכת.

מנכ"ל המשרד, ד"ר שמשון שושני, אמר כי בתשמ"ח יקוצצו 40,000 שעות הוראה שבועיות, חלקן על־ידי הפחתת שעה ממשית בכיתות, וחלקן על־ידי איכלוס־יתר של כיתות. המחסור בגננות נובע מכך, שבוגרות המסלול לגיל הרך בסמינרים מעדיפות להורות בכיתות א'־ב' או לעזוב כליל את המקצוע. בדרום מעדיפות הגננות לוותר על המקצוע, אם הן נדרשות לעבור מחוץ לבאר־שבע. אנשים מרימים ידיים.

נציג מרכז השלטון המקומי, גדעון לב, ציין כי אמנם המרכז התחייב לא להפריע לפתיחה מסודרת של שנת הלימודים, אולם משרד החינוך מעביר את חשבון הקיצוצים לרשות המקומית. מכיוון שלרשות אין כסף, הולכים ונוצרים בבתי־הספר סלמס. מצויות אלפיים כיתות פסולות, שאסור ללמוד בהן, שחלקן נמצאות במקלטים חסרי אוויר.

יו"ר ועד ההורים המרכזי, משה מזרחי, אמר כי המצב בשטח יחמיר משום שאין משפצים מבנים. עיריית תל־אביב לבדה השקיעה בשיפוצים של מבני־חינוך 24 מיליון שקלים, סכום זהה לסכום שמשקיע מפעל הפיס בשיפוצים במבני חינוך במדינה כולה. משרד החינוך „מחלק" לכל כיתה בבית־ספר רגיל תוספת ייחודית של שעתיים לשבוע, בזמן שהורים מוסיפים לכל כיתה בבית־ספר שהוקמה בו „עמותה", 14 שעות שבועיות. זהו הביטוי הבולט ביותר של החינוך האפור.

נציג האוצר, איזי קפלן, קרא לארגוני המורים לפתור את בעיית המחסור היחסי במורים על־ידי הסכמה לשכר דיפרנציאלי, בהתאם להיצע ולביקוש בשוק. מזכ"ל הסתדרות המורים יצחק ולכר הביע תקווה, שהמו"מ עם האוצר יתנהל ברציפות. הוא קרא למשרד החינוך להתנגד לחינוך אפור. עלול להיווצר מצב שבו מורים טובים יפסיקו לעבוד במחנכים מטעם המשרד ויעדיפו לעבוד כשכירי עמותות הורים, המשלמות שכר של [illegible] שקלים לשעה. יצחק ולכר תומך בהנהגת אגרת חינוך מדורגת, ומתנגד להמשך קיומו של חוק לימוד חובה חינם בתיכון, גם למבוססים. כיום מצויות עמותות באזורים מבוססים, שבכל אחת מהן מגבים סכום שנתי של 300־400 אלף דולר. לתהליך זה יש לשים קץ. את בעיותיו המרכזיות של החינוך הערבי אפשר לפתור על־ידי תוכנית של 11 מיליון דולר, שיש לפרוש אותם על פני חמש שנים.

יו"ר ארגון המנהלים, משה אידלשטיין, אמר שבמסגרת הקיצוצים, אין המורים יכולים לקיים את חוק החינוך הממלכתי.

על הפרק

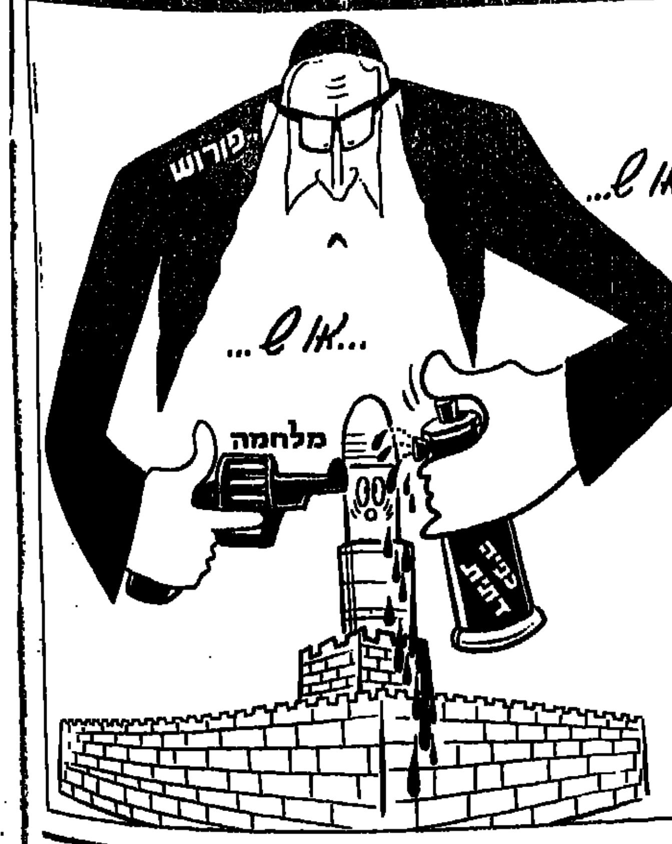

הקדושה מחייבת

„בירושלים עיר הקודש, אין ים, אבל יש שבת, שהכל חייבים לשמור עליה" — אומר ר' מאיר פרוש, חבר מועצת עיריית ירושלים מטעם אגודת־ישראל. מאיר פרוש הוא בנו של ח"כ הרב מנחם פרוש, שהכריז השבוע, כי „עבר זמן ההבנה עם החילוניים בירושלים, עבר זמן ההידברות, והגיע זמן מלחמה". „למה מתכוון אביך, ח"כ פרוש, במלחמה שהכריז? אני שואל את ר' מאיר הכן. „אינני מדבר בשם אבי" — הוא משיב ומוסיף שדעתו היא, כי כל עוד נושא השבת היה בטיפולם ובהשגחתם של מנהיגים היתה הבנה והיה עם מי להידבר. מנהיגים יכולים להחזיק ברסן ולעצור. כל זה אינו קיים יותר.

ר' מאיר פרוש קובע גם חד משמעית, „כי השבת היא הסמל של עם ישראל. יהודים נהרגו על קידוש השם, כדי לשמור על שבת קודש. יהודים עלו על המוקד למענה. בני ישראל מלומדים ידועים על מסירות נפשם, כאשר מדובר בשבת ובשמירתה והם לא יוותרו."

„לא תופסים"

לאור דבריו שירושלים היא עיר של שכונות, ושלא יהיה הדבר קל בעיניו, שאפילו הוא, הרואה עצמו כשומר אמוני ישראל, שומר מצוות, אינו יכול להיכנס למשל, ל„מאה שערים", שם הוא פסול, ועל כן מדוע זה כה חשוב שהשבת תישמר בכל ירושלים. מדוע יש להתערב בחייהם של יהודים חופשיים, לא דתיים, לכפות עליהם את דעות הדתיים עד כדי הכרזת מלחמה אומר ר' מאיר פרוש — „אינכם תופסים את העיקר. ירושלים אינה כערים אחרות בעולם. ירושלים היא עיר קדושה וקדושתה מחייבת דתיים ולא דתיים. לירושלים יש אופי מיוחד. יש חוק בירושלים למשל, לפיו מותר לבנות בעיר רק בתי־אבן. היו יזמים, ואני יודע זאת מהיותי חבר במועצת העירייה, שחשבו לבנות, אך לא בתי אבן, כיוון שהם יקרים. לא ויתרו להם. בן־גוריון הבין, כי יש דברים שמחייבים את ירושלים, ובזמן שהוא היה ראש הממשלה, שמרו כולם על קדושת השבת.

ר' מאיר פרוש מספר גם כי ישורון שיף, שהיה מפקד משטרת ירושלים בזמן קום המדינה, רשם ביומנו, כי אסור ש„שעון קיץ" יחייב את ירושלים, מחשש חילול שבת. אותו ישורון שיף מטעים ר' מאיר — „לא היה דתי".

„ואת ירושלים" ממשיך ר' מאיר „היא לא נתחלקה לשבטים כמו שאומרת הגמרא. ואף־על־פי שיש בה שכונות, יש רק ירושלים אחת והיא קדושה. אם לא יבינו זאת תהיה מלחמה, וכאשר מתחילה מלחמה אין יודעים את סופה."

חיים מרגלית

הנאצים מתים, הנאציזם חי

ניאו־נאצים נעצרים בידי משטרת וינה בעת שקיימו טקס אזכרה לרודולף הס (צילום: אי. פי)

יוצאים מהחורים

מותו של הס הביא לאיחודם של כל הנאצים בעולם, החשים שייכות לתנועה כלל־עולמית ולגיטימציה לצאת מהארון — אומר ד"ר ברוך גיטליס, מנהל המכון לחקר התעמולה

מאת ניצה רימון

„הקיבוצים בישראל משמשים כחווה להשבחת הגזע היהודי. המתנדבים, שמגיעים מכל רחבי העולם, הם רק כיסוי לנישואי תערובת והשבחת הגזע היהודי" — טענה (חרושה), זו מושמעת לאחרונה על־ידי חברי התנועה הנאצית האמריקנית ומופצת באמצעות כרוזים ועיתונים בין חברי הקבוצות ברחבי ארה"ב.

ועוד פנינים מעיתוני המפלגה הנאצית בארה"ב: לעג ליהודים שמעשנים יותר מדי חשיש כשר: אין כל סיבה שגם בארה"ב לא תהיה שואה קטנה. הרי בכל מקום הרגו ביהודים. אז למה לא באמריקה?

פירסומי אירה, עם צילומים שצולמו במצלמה נסתרת, הגיעו בשבוע שעבר לידיו של ד"ר ברוך גיטליס, מנהל המכון הישראלי למחקרי תעמולה על שם קארן בהרצליה. המכון בהרצליה מרכז סמינרים לסטודנטים יהודים ולא־יהודים מכל רחבי העולם, שמקבלים ייעוץ בניהול מערכות תגובה בנושאי תעמולה אנטי־ציונית ואנטי־יהודית. המכון הוא בינלאומי ולו סניפים בארה"ב ובאירופה, המאורגנים על ידי בוגרי סמינרים שנערכו במכון קארן בהרצליה, לתגובה נגד תעמולה נאצית ואנטי־יהודית.

עוד תאריך לחגוג

„מותו של רודולף הס הביא לאיחודם של כל הנאצים בעולם, החשים שייכות לתנועה כלל־עולמית ולגיטימציה לצאת מהארון", אומר ד"ר ברוך גיטליס, הנחשב למומחה בינלאומי בנושא התעמולה הנאצית. עבודת הדוקטורט שלו הוקדשה לאלמנטים של תעמולה בסרטים נאציים, והרצאותיו בנושא זה מבוקשות בעולם.

„הניאו־נאצים מנצלים את המשטרים הדמוקרטיים ומשגשגים. הם מקבלים הכרה וסטנדרד־לגיטימציה. הנאצים החדשים מחפשים סמלים כל הזמן, ועם מותו של הס יש להם עתה עוד תאריך לחגוג ועוד מקום לעלות לקבר", אומר גיטליס.

מבחינה הסטורית, הוא אומר, הוכח שהאידאולוגיות של הנאצים וקבוצות ימין אחרות מתחזקות בזמן משבר, שמביא להם יותר תומכים. צריך להתכונן היטב לזמן משבר. במכון למחקרי תעמולה בהרצליה מכשירים עצמם משתתפי הסמינרים להתמודד עם תעמולה נאצית ותעמולה אנטי־ציונית, בתרגול של מודלים שונים. במהלך הסמינר מתאמנים הסטודנטים בסדרת מודלים, תוצאת מחקרים ונסיון של המכון, ובשובם לארצות המוצא שלהם הם מיישמים את תוצאת לימודיהם.

עוגות בצורת צלב־קרס

בשבוע שעבר השתתף באחד הסמינרים תושב ארה"ב, הרוצה בעילום שמו, שחקר את תנועת הימין בארה"ב והשתתף כסוכן סמוי בכנסים של תנועות נאציות. הוא סיפר בסמינר על ההתארגנויות בארה"ב. בארה"ב מוגדרים היום כ־500 נאצים, שמרכזם במילווקי ובראשם עומד מט קול, הנחשב ליורשו של לינקולן ראקוול. המפלגה החדשה נקראת „מפלגת הסדר החדש". הסטודנט השתתף במסיבות וכנסים של חברי התנועה הנאצית בארה"ב, ביניהם מסיבת יום הולדת להיטלר שבה אפו עקרות בית אמריקניות עוגות בצורת צלב־קרס, וכל המשתתפים ענדו סמלים ונזרים נאציים.

הקייץ השתתפו כ־2500 סטודנטים מארה"ב, קנדה, בריטניה וצרפת בסמינרים שאירגן המכון בהרצליה, ובחורף יגיעו לסמינר 1000 סטודנטים מדרום־אפריקה, אוסטרליה וניו־זילנד. מכון קארן מתגאה בארכיון־הסרטים שלו, השני בגודלו בעולם אחרי גרמניה, שבכספתו מופקדים כאלף סרטי תעמולה, בעיקר סרטים נאציים.

גיטליס אינו גורס כי נשקפת סכנה מהרמת הראש של הנאצים בעולם היום. לקח השואה נלמד היטב וליהודים יש בעלי־ברית נגד הנאצים, ברית שנכרתה לא בהכרח מאהבת היהודים אלא משום שברור לעולם, שהתקפה על יהודים סופה התקפה על כל חברה תקינה בעולם.

רס"ל אמריקני במדים נאצים במסיבת־יום־הולדת לפיהרר: „מוכן לחזור להתפלש באפר של אושוויץ".

רוח הפיהרר וכלבו

האסונות שהביא הנאציזם על גרמניה גורמים להתרחקות רוב תושביה מתנועות קיצוניות, אבל יש איים שמעליהם מרחפת רוחו של הפיהרר במלוא עוזה. מותו של הס נתן להם את הסמל שהם זקוקים לו

מאת יוסף שמי

הגירסה הרשמית על התאבדותו של רודולף הס בכלא, שבני משפחתו מטילים בה ספק, נותנת צביון מיוחד לתנועות הניאו־נאציות. הופכים לגיבור את האיש, שזכה לכינוי „משוגע" מפי מורו ורבו היטלר והיה נושא ללעג בקרב אנשיו, ואף הודבק לו הכינוי „כלבו של היטלר". אך כשיש צורך בסמלים אין בוחרים באמצעים, והניאו־נאצים זקוקים עכשיו לגיבור.

האסונות שהביאה התנועה הנאצית על גרמניה — קטיעת שליש משטחה ואוכלוסיה, חלוקתה לשני חלקים נפרדים השייכים לשני מחנות, מיליוני קורבנות מלחמה וגירוש 10־12 מיליוני תושבים ממקום מושבם גרמו להתרחקות רוב רובו של הציבור הגרמני מתנועות קיצוניות, מימין ומשמאל. אך אין זאת אומרת שהמצב הוא סטאטי. להיפך. גרמניה מהווה מקור פוטנציאלי לתסיסה, ואיום על שלום אירופה והעולם. אין פלא שכל הקורה שם מעורר עניין רב וזוכה לסיקור נרחב. כך קרה לאחרונה עם הופעת מאמרים וספרים של פרופסור נולטה ודומיו, אשר מנסים לעשות רביזיה או להכניס „איזון" בדברי ימי הרייך השלישי. נולטה ודומיו מנסים לטשטש את מעשי גרמניה בתקופת הרייך השלישי ועושים טריוויאליזציה של הפשעים כמו רצח עם. הניסיון לטשטש את ייחודם מתנגש עם הופעת הניאו־נאצים, המכריזים כי הם ממשיכים לדבוק בתורתו של היטלר, אומר פרופ' דב קולקה, מבכירי החוקרים של גרמניה בעת החדשה. יש לכאורה ניגוד בין שתי תופעות אלה, אך למעשה הן משלימות זו את זו, או שיש ביניהן קשר גומלין. הנורמליזציה של התופעות הקשורות בתקופת השילטון הנאצי מחלישה את הרתיעה מן התקופה וגם מן המעשים.

מבצרו של הפיהרר

ההתפרצות הניאו־נאצית אינה צריכה להפתיע. בבחירות כלליות או בבחירות לפרלמנטים של הלאנדים (גרמניה היא פדרציה של איזורים אוטונומיים) אין לתנועות הניאו־נאציות הצלחה רבה. אך יש בגרמניה המערבית איים נאציים בהם מרחפת רוחו של היטלר במלוא עוזה. בעיירה אוברזלצברג שבהרי האלפים הבאווריים, לידה בנה לו היטלר ארמון שמור ומבוצר, אשר נהרס במהלך המלחמה ואחריה, שורה אווירה של „הניבלונגים" או של מקום „שקיעת האלים". האווירה „הוואגנרית" הזו מושכת אליה רבים, גרמנים וגם תיירים מחוץ־לארץ. בעיירה ובקיוסק שליד המבצר נמכרים שפע של אלבומים עם התמונות שצילמו „צלמי החצר". אף במילה לא מוזכר בהם מה עוללו האיש וצוות הפרטוריאנים שלו (שגם הם גרו בווילות המבצר) לעולם, לעמים אחרים, ליהודים. פה ושם יש תמונה המציגה את תוצאות ההפצצות של בעלות־הברית. דרך אגב, הצגת הסבל וההרס שנגרם לגרמניה במהלך המלחמה. הרחמנות העצמית הזו, היא גישה כלל גרמנית. אך לא רק זה. רודולף הס מסמל את תקופת הזוהר של גרמניה הנאצית. הוא לא התחרט. כשם שמתעלמים מסבלם של אחרים, כן רווחת התעלמות מהסוף המר של ההרפתקה ההיטלראית. מזכירים ביותר משמץ של גאווה את העובדה שצבאות גרמניה עמדו בשערי מוסקווה, שמו מצור על לנינגרד, כבשו את אירופה כולה ואיימו על בריטניה.

על רקע זה אפשר להבין את ההתרגשות שאחזה בגרמנים רבים כאשר ביקר הנשיא רייגן בבית העלמין בביטבורג. על רקע זה אפשר להבין כיצד עד היום אין בני משפחתם של הפושעים, כמו למשל מנגלה, מתביישים במוצאם, בצליל שמם. גם בנו של רודולף הס מנסה, כאביו המשוגע, „לשחק אותה", לארגן שערוריה סביב מותו של אביו בכלא שפנדאו. כאשר ידוע שכמה פעמים כבר ניסה להתאבד. הדבר נבע מן הסתם מפגם נפשי, שהיה ידוע לכל במבצרו של היטלר וגם בארמונו בברלין. אגב, לפי עדויות שונות היו לו להיטלר עוד כמה וכמה טיפוסים לא מאוזנים נפשית.

מתמודדת עם הירושה האיומה

למרות כל האמור לעיל יש לציין, כי גרמניה המערבית (בניגוד ל„חצי השני", המזרחי, ועוד יותר השלוחה הדרומית של הרייך השליש — אוסטריה) מתמודדת עם הירושה האיומה שיש לה. ואין זה דבר קל במיוחד לדור הצעיר, שלא היה לו חלק בפשעי הנאצים ואשר רוצה, לפעמים בחוסר סבלנות, להשתחרר מהעומס. הדבר מתבטא בכמה צדדים לא כל כך סימפאטיים של מפלגת הירוקים וגם בתגובות קיצוניות נגדיות — קבוצות קיקיוניות ניאו־נאציות. אך שום עם אינו יכול למחוק את עברו. לטוב ולרע, כל בני העם הגרמני נדונים ל„אי־נוחות" הנובעת ממעשי אבות. לשום עם אסור לשכוח, שגרמניה מהווה מקור פוטנציאלי לפורענות. הדבר מתבטא בין השאר גם בנסיון לסווג מעשים שעושים אחרים לאותה קטגוריה של פשעים שבוצעו בימי שלטון הרייך השלישי. מי שעקב אחר העיתונות הגרמנית בימי מלחמת לבנון יכול לחוש זאת בבירור.

מפלצת של זנבות חומים

מאת ירון זליג

מינכן, סוף קייץ 87. בגנים האנגליים, ממשיכים החיים להתגלגל בין טבילה בעירום במי האייסבך לבין בירה (1 ליטר) במאגודה הסינית. בחוג הנוצצים בקפה „אקסטרא־בלאט", ליאופולד פינת גיאורגן — שטראסה, רודולף הס לא דוחק הצידה את ההתמכרות הרגילה למכוניות פאר ולשוק הבשר האנושי. המוות בשפנדאו מעניין אותם כמו שלג דאשתקד. במרחק שתי תחנות תחתית ממשיכה רחבת „מאריאנפלאץ" למשוך תיירים, שרוצים לראות את מרקדי הבובות של פעם. להוריה מאיפה צמחה המפלצת, שקברה השבוע את אחרון ראשיה.

רון יבין, חיפאי שעושה שם בביקור משפחתי, חושב שהנה, נגמרה תקופה. למפלצת אין יותר ראשים, רק זנבות בחולצות חומות. מחפש על הקירות לראות סיסמאות, לנסות ולהעריך במדד החבל האם מותו של הס העלה אותם חזק יותר לרחוב. מעריך שלא. מספר הסיסמאות כמו בכל תקופה אחרת.

קיימות, אבל לא בהגזמה. בבתי הקפה, ברכבת התחתית, רודולף הס הוא לא נושא לשיחה. בניגוד גמור לתקשורת, שמרחיבה על הנושא מכל זווית אפשרית, מזמנת דיונים באולפן בכל השאלות הרלוואנטיות. תמונות של הס בכל התקופות, התחבטות אם צריך היה לשחרר אותו מוקדם יותר, הניאו־נאצים מתחזקים. האם דיון בנושא הוא חיובי או שלילי. שאלות בלי תשובות מוחלטות.

היפותיזות על עבר, הווה ועתיד. „ההתעסקות בנושא הזה היא ההנאה הפרוורטית שלהם", תאמר בת משפחתו של יבין, כשהעיניים פונות לכיוון בית הקברות של וונזידל, מפנטז רון יבין על האפשרות לנסוע לראות את המסך האחרון מקרוב. להעיף מבט על הילדים

למפלצת אין יותר ראשים, רק זנבות בחולצות חומות. ברחוב רודולף הס ומותו אינם נושא לשיחה, רק התקשורת דשה בו מכל זווית אפשרית

החומים, שלהרגשתו מצאו עכשיו סיבה לחגיגה. יודע שוקני המפלגה לא יקיימו מצעד ברחובות. הרחוב לא מעוניין לקחת חלק בהצגה. להוציא אותם חוגים שהזמנים הם מעסיקים אותם בכל יום. אלה שאינם זקוקים למותו של הס כדי לחזור לתקופה ההיא, כי אחד מסיבותיו הוא. כשהס נקבר בחשאי עוזב יבין את מינכן. ב„מאריאנפלאץ" בניין העירייה ממשיכות הבובות בתוך השעון להסתובב. גרמניה לא בוכה ולא צוחקת. הרחוב פשוט רוצה לשכוח.

עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אנטר ראש דסק לענייני היום: לוי מורב

ציפור אחת, בינתיים

בעקבות דחיית הביקור של משלחת הח"כים בבריה"מ נפוצו שמועות, כי גם ביקורים מתוכננים אחרים, כמו זה של השר עזר וייצמן ואפילו זה של מזכ"ל מפלגת העבודה ח"כ עוזי ברעם, שתוכנן כפיצוי על ביטול־ביקור־המשלחת — יבוטלו. היו שאמרו, כי מאחורי הביטולים עומד לא־פחות מאשר יועצו המדיני של שר החוץ דר' נמרוד נוביק, שהוא היום איש הקשר הרציני ביותר עם הרוסים. עוד אמרו, כי נוביק מעוניין לקדם הזמנה רשמית של "השר שלו" לבריה"מ וזה המפתח לכל המעשים.

אמנם לא יהיה מופרך להניח, שנוביק מעוניין, כי שמעון פרס יהיה השר הישראלי הראשון שיוזמן למוסקבה. אבל נוביק יודע, וככל הנראה גם הוסבר לו בשיחותיו בכון, שהזמנת פרס למוסקבה היא אקט דיפלומטי ממדרגה ראשונה, שרמת ההידברות הנוכחית בין בריה"מ וישראל עוד לא בשלה לו. אחרי הכל שמעון פרס הוא מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ, ואפילו היתה בריה"מ מוכנה להזמין את פרס כבר בשלב זה של ההידברות בין שתי המדינות, היא לא היתה עושה זאת עם המוניטין של פרס כאחד מראשי המתנגדים לאש"ף בממשלה הנוכחית, שאינו חוסך הזדמנות להתבטא נגדו ולעשות דיסקרדיטציה שלו בעולם.

מבחינה זו וייצמן הוא האיש של הסובייטים. גם שר בממשלה, גם מדינאי ישראלי מתון, שהודיע, כי יהיה מוכן לדבר עם אש"ף, אם ארגון זה יכיר בישראל ויעזוב את דרך הטרור. הבעיה היא, שכפי שבריה"מ החליטה, שבשלב זה עדיף לה להידבר עם דר' נוביק מאשר עם משלחת ח"כים, שכן אתו הקשר קצר, מעשי ולעניין, כנציג יעיל של פרס — כן היא עשויה להחליט לוותר בשלב זה גם על הזמנת וייצמן וגם על הזמנת ח"כ ברעם.

הדברים עדיין תלויים ועומדים. הציפור שיש ביד בינתיים היא הפגישה שתתקיים בעצרת האו"ם הקרובה, בחודש ספטמבר בין שמעון פרס ואדוארד שווארנדזה.

חוגים מקורבים

מאת דליה שחורי

מי הונאה?

אלף כבאים לא יזיזו את משרד החקלאות, "מקורות" ומתאם הפעולות בשטחים שמואל גורן מהמלצתם לחתום על הסכם עם חברת "מוריה", חברת קידוח נוצרית־מיסיונרית (אוונגליסטית) חסרת מקורות כספיים ומסיבה זו ביטל משרד האנרגיה והתשתית את הזיכיון שלה לערוך קידוחי נפט בישראל. לפיו תבצע החברה קידוח פיר בהרודיון, משם יישאבו מי־תהום להעברה לירושלים. יש תוכנית תה"ל להעביר מים לירושלים מהשפלה, אבל "מקורות" סבורה, שעלותה על מציאה שווה יותר.

המומחים מצביעים על כך, שמי־התהום שיישאבו מעומק של 1000 מטר, יביאו להתייבשות בארות־המים בגדה המערבית, שעומקן הוא כ־250 מטר בלבד. פירוש הדבר, שמתוך 20 מיליון מטר־מעוקב מאגר מי התהום המשוער בהרודיון, יועברו 7 מיליון מ"ק לגדה ורק 13 מיליון מ"ק יועברו לירושלים. האם כל העניין כדאי?

צריך לזכור, שמדובר במי־תהום השייכים לשטחים, שישראל מעוניינת להשתמש בהם לצרכיה. הדבר הוא בניגוד לחוק הבין־לאומי, האוסר על העברת מים לכובש משטח כיבוש. רק לפני שנה נתן שגרירנו באו"ם בנימין נתניהו התחייבות בכתב, שישראל לא תעשה זאת, למזכ"ל האו"ם. שר החוץ המצרי דר' עיסמת עבד־אל מגיד הביע התנגדות לכוונת ישראל בפני שר החוץ שמעון פרס. ראש עיריית בית־לחם אליאס פרייג' הגיש מחאה. ירדן הגישה תלונה חריפה לאו"ם, שהועברה לישראל באמצעות מזכ"ל האו"ם. ארה"ב שאלה שאלות באורח לא־פורמאלי וזקפה גבה. 12 מדינות הקהילייה האירופית נחו ואתמול דנו בנושא מומחי המזרח־התיכון של השוק המשותף בבריסל.

המנכ"ל המדיני של משרד החוץ דר' יוסי ביילין, אליו מגיעים הריקושטים, מתנגד לפרוייקט בכל לבו. לצרו ניצבים המינהל האזרחי בגדה המערבית, שהוא הגוף שיצטרך לחתום על החוזה עם חברת "מוריה", והפרקליט הצבאי הראשי. "מקורות" בער, כי "מוריה" מבטיחה לגייס כספים בחו"ל. אגב תחת הסיסמה "מים לירושלים". מתאם הפעולות בשטחים שמואל גורן כעה, כי הוא סבור, שהדבר יביא לרווחת תושבי הגדה.

אם כך הדבר, מדוע הם נגד? ואם הקידוח הוא בכל־זאת לטובת ירושלים ולא הגדה המערבית, איך ישראל תסביר זאת לאו"ם? לארה"ב? לארצות השוק? למצרים? במשרד החוץ יש המכנים את מבצע "מים לירושלים" — "הונאת המאה".

רשות הקורא

הסכמי השכר, לסגור מיד

הסכמי השכר טרם באו לסיומם ובינתיים ... זחילה של עליית מחירים. גם ... שוקולד, ביסקוויטים, תחבורה ציבורית ... נוסע בתחבורה זו מחברות ... ליצור. אומנם זה לא בסל ... הבסיסיים, אבל את המצרכים האלה ... גם שכירים, פועלים, פקידים ובעלי ... אחרים. וכל עלייה במחיר מורגשת בכיסם ... מאוד.

אי־אפשר למשוך את המו"מ — ... יתפוצץ. מדברים כל הזמן על כך ... האוצר להסתדרות זו קשה, אבל ... הסכמי השכר היו אמורים להיות ... באפריל 87 וכיום אנחנו בסוף ... השיטות של האוצר, להשהות את ... עשויות להינגר בתגובת ציבור ... כדוע יכול היה תה"כ שפירא ... למסור בראיון ל"מעריב" כי ... תקציבי הישיבות (החרדיות) ... האוצר באו לידי פיתרון ... כדיקת רואה חשבון. ... והעניין סורה. העובדים לא רוצים ... דורשים שתיעשה בדיקת ... ולפי הנתונים החשבוניים ... (עבור השחיקה מ־1984, בערך 9%) ... לתיקוני הגימלאות לפנסיונרים ... העבודה ל־7 ימים הכפלת ... והגדלת השכר ההתחלתי ללא ... מהשכר הממוצע במשק.

אם חושב האוצר שאפשר למשוך את המו"מ בלי סוף, יש לו טעות. נראה לי ... של דבר יהיה על ההסתדרות ... שביתה. והפעם ללא הגבלת זמן. ... האוצר — סגרו את הנושא מיד.

א. שדה, חיפה

תרופות במרחקים

מרפאת בן־נון של קופת־חולים הכללית היא בדרך כלל מרפאה מאורגנת ומנוהלת היטב. היא בין המרפאות הראשונות, ואולי אף הראשונה ... הונהגו ומיון חולים לרופאים ... קבלה בטלפון. בכך חוסלו התורים המעצבנים ליד דלתות הרופאים ... שהכל כשורה וכמעט שפיר. אך ... וקוץ בה. היקוץ שבמרפאת בן־נון הוא בית־המרקחת. רופאים רושמים תרופות והחולים מוצאים לעתים קרובות את בית המרקחת סגור ונעול, ועל מי שנזקק לתרופות לכתת את רגליהם לבתי מרקחת מרוחקים מאד. עתה הגדילו לעשות ועל בית המרקחת במרפאת בן־נון מתנוססת הודעה מאירת עיניים, כי המקום יהיה סגור במשך חודש תמים. ובחודש זה הלוהט הבא עלינו לטובה ייאלצו החולים ברובם מבוגרים, לחפש את תרופותיהם בבתי מרקחת מרוחקים. למה ומדוע? איך זה יתכן?

לאה שושני, תל־אביב

גוזזי הפיאות

כלי התקשורת דיווחו בהבלטה על המעשה השפל של גזיזת פיאותיו של ילד חרדי. רבנים ומנהיגי ציבור גינו והביעו שאט נפש מהמעשה, כפי שהתנסה בעצמו בחוויה טראומטית זו בילדותו, אני מזדהה רגשית ורציונלית עם המגנים והמתריעים על הבגוד שבדבר. אך אין ספק שהאירוע הוא חריג שבחריגים. זו גם הסיבה לגינוי הציבור מקיר לקיר, שגם הוא תופעה חריגה.

באחרונה אנו עדים לתופעה מתפשטת והולכת של לחץ וכפיה מצפונית על יהודים שחופש התרבות הינו חלק בסיסי, עקרוני וקדוש של חייהם היהודיים. דמות השבת והחג (גם ימי החול) של האדם היהודי, לפי תפישתם, קדושה בעיניהם לא פחות מהשבת בגירסת הרב פורוש ורוזמיר. עקרון חופש הדת, האמונה והמצפון, היא לגביהם עיקרון יהודי אוניברסלי, מקודש כאחת מעשרת הדיברות. אני קורא לרבנים ולכל שלומי אמוני ישראל להצטרף למאבק, בכל הדרכים החוקיות והציבוריות, נגד כל אלה המנסים לכפות על ציבור יהודים גדול (כ־35%) אורח חיים המנוגד למצפונם ביהודים בשבתות ובימי חול.

אני קורא להם, לגנות בכל לשון של גנאי את מיידי האבנים, שורפי התחנות, ... והמסעדות. את המשמיעים קריאות גנאי והמפגינים המפריעים ליהודים לחוג את השבת והחגים כרצונם, לפי מיטב הבנתם ומצפונם.

לפני כחודשיים נקלעתי עם מכוניתי בטעות שלא מרצוני, בשבת בשעה 19.00 בערך, לרחוב שמואל הנביא בירושלים. לפתע, עשרות צעירים חובשי קסקטות ומגבעות שחורות פרצו עלי בצעקות "שאבעס! שאבעס!" וקרבו למכוניתי בתנועות מאיימות. בקושי רב הצלחתי להימלט מסכנת הלינץ' שהיתה צפויה לי. עוד ימים רבים לאחר המקרה חוויתי שוב את חוויות הפחד והצמרמורות שעברתי בילדותי — כאשר עשרה נערים, שקצים, התנפלו עלי וצעקו "יהודי מלוכלך", "רוצח ישו" וגזזו את פאותי.

יוסף קליין, אשקלון

רומן מלכותי עם העוני

רומניה, קיץ 1987.

שני עתונאים ישראליים צועדים ברחובות בוקרשט. הם בולטים בשטח בבגדיהם הצבעוניים. הרומנים מסתכלים. אחד מתחיל ללכת אחריהם ובשלב מסויים אומר את מבוקשו: "קפה, קפה". העתונאים פוטרים אותו מעליהם. חסר להם עוד להתחיל לסחור פה. ובכלל, מי הביא איתו קפה? אפילו בשביל מתנה? היה עולה על הדעת? קילו קפה עולה בשוק השחור 120 דולר. בחנויות הוא לא קיים, כמו פלפל שחור, כמו אלפי מוצרים שרומניה חרלה לייבא, על־חשבון האורח הקטן, בגלל החוב החיצוני הגדול שלה, העולה על 7 מיליארד דולר.

אותם עתונאים נכנסים למסעדת "קאפשה" במרכז העיר, מסעדה יוקרתית שנפתחה ב־1852. כמו בכל מקום בעולם שהם מכירים, הם מזמינים את הפריטים היקרים ביותר בתפריט, כדי להימנע מ"נפילות". הם מזמינים "פילא מיניון עם פטריות", העולה כ־8 דולר. הם מקבלים בשר שלא היה פילא גם בימים הטובים שלו. שתי סוליות קשות, ברוטב לא מעורר, עם תוספות מעוררות השראה: תפוחי־אדמה אפויים ואורז. הם טועמים מעט מן הפחמימות והדגנים, כדי שלא ייצאו רעבים, משלמים והולכים. המלצר אפילו לא שואל מדוע לא אכלו. הוא כנראה יודע למה. הם מנסחים כלל ברזל: ברומניה ככל שתזמין אוכל יותר זול, כלומר מה שהעם אוכל, כן יש סיכוי שפחות תירפק. אולי.

על פי הספרים רומניה מייצרת דלק מזוקק, ברזל ופלדה, כימיקלים, בשר מעובד, רהיטים, טקסטילים ומוצרי יער. היא מגדלת חיטה, תירס, סלק סוכר, תפוחי אדמה ופירות, במיוחד ענבים לייך. היין שלה נחשב לאיכותי. היא מפיקה דלק וגאז טבעי וכורה פחם, נחושת ועופרת הברזל. בכל־זאת היא אחת המדינות העניות באירופה, תודות לכלכלה המתוכננת של הנשיא צ'אושסקו.

אין ברומניה אבטלה. אבל אין גם יוזמה פרטית. אנשים מוחזקים במשכורות נמוכות, על סף הקיום. שלושה דולר דמי־שתיה שהעברתי בהחבא לאדם מסויים, שסייע לי בסידורים קטנים, הביאוהו כמעט אל סף דמעות. הוא הבטיח, שכאשר אבוא לרומניה בפעם הבאה, יארח אותי כיד המלך. יראה לי כל מה שארצה. לא אחסר דבר. בעבור שלושה דולרים... נהג מונית אומר (שרות המוניות מוחזק על־ידי המדינה), שכדי להרוויח שכר סביר — שני־שלישים מהכנסתו הוא מוסר למדינה ושליש נשאר אצלו — עליו לעבוד 12 שעות ביום. בצד הכלכלה הרשמית מפותחת הכלכלה השחורה, בה קיים סחר חליפין ער. שכוכביו הם סיגריות אמריקניות, קפה ויניאי ואחר, דולרים אמריקניים, השווים פי 7 מ־ערכם הרשמי.

על הכביש נוסעים אוטובוסים מונעים בגאז. איך יודעים זאת? על גגו של כל אוטובוס מונחים למלוא אורכו שני בלוני גאז גדולים. אבל הסיפור המהלך הוא, שהניסיון לא הצליח והאוטובוסים מונעים לאמיתו של דבר בדלק רגיל. מדוע, אם כן, אין מסירים את בלוני הגאז? כי לא העזו לספר על הכישלון לצ'אושסקו. הוא עדיין מאמין ומתפאר בכך, שהאוטובוסים מונעים בגאז.

בניין תוועד המרכזי של המפלגה הקומוניסטית בלב בוקרשט מוגן בשמירה הדוקה במיוחד. בבניין זה נוהג נשיא הרפובליקה הסוציאליסטית של רומניה לתת ראיונות לעתונאים, וכאן הוא מקבל גם את ראש הממשלה יצחק שמיר. בדרך קבע אין מורשים אזרחי הרפובליקה לעבור במדרכה שליד הבניין החשוב הזה. הם צריכים לעשות קפנדריה אל המדרכה שמעבר לכביש.

מרחוק אנו רואים את הארמון הרשמי ההולך ונבנה, בו יהיה מקום מושבו של נשיא הרפובליקה. הארמון מזכיר, בארכיטקטורה שלו, ואולי גם בממדיו, את הפורום הרומאי. כהתחשב בעוני המשווע בכל מקום, אי־אפשר להימנע מן השאלה למי זה נחוץ. הארמון יהיה לבו של מרכז אזרחי חדש, שכדי לבנותו — בסכום של 1.2 מיליארד דולר — פינו עשרות אלפי משפחות אל עבר פרוורי בוקרשט. רומנים המסתובבים בינינו ויוצאים מן ההנחה שאיננו מבינים רומנית (מה שנכון לגבי, לפחות), אומרים בינם לבין עצמם: "גם את הבית הזה והזה הוא רוצה להרוס".

סגן השר רוני מילוא נפגש עם ניקו צ'אושסקו, בנו של הנשיא, המכהן כשר התרבות, המדע והספורט וכן כראש ארגון הנוער הקומוניסטי. היתה תקופה שחשבו, שצ'אושסקו מכשיר אותו להיות היורש. אבל עד מהרה התברר, שניקו זה הוא קצת נער שעשועים. אוהב מכוניות, נשים ויין. אחיו של צ'אושסקו יון הוא שגריר רומניה בלונדון. הבת זויה אלנה היא מנהלת המכון המתימטי של רומניה. הבן המאומץ ולנטין הוא מזכיר המכון הרומני לפיזיקה גרעינית והרעיה הלנה, כימאית במקצועה, היא סגן ראש הממשלה. יום הולדתה נחוג ברומניה כארוע רשמי.

בסך־הכל שילב צ'אושסקו בשלטון כ־40 מבני משפחתו. אף־על־פי כן סבורים, שכאשר ימות, איש מהם לא יירש אותו. הקרובה ביותר לירושה היא הלנה, הצעירה ממנו בשנה. אך העם לא אוהב אותה. מעריכים, שאם היא תתפוס את השלטון, היא לא תחזיק מעמד יותר מחודשים ספורים. עתונאי אמריקני, שראיין את צ'אושסקו לא־מכבר סיפר שלאחר מכן שאלו אותו רומנים רבים — שוער המלון, המלצר במסעדה, נהג המונית, הפקיד בסוכנות־הנסיעות ודיפלומטים זרים בבוקרשט — "איך הוא נראה". כוונת השאלה היתה, לפי עדותו, האם נכונו לצ'אושסקו עוד ימים ארוכים. "מאר־צ'סקו", הם קוראים לו.

אם פעם איבחנה עצמה רומניה מבריה"מ בדרכה העצמאית, בגישה הרעננה יותר לקומוניזם ולצרכי העם, עתה התהפכו היוצרות. גורבצ'וב היה בביקור רשמי בבוקרשט לא מכבר. הוא נאם נאום גלוי בשבח ה"גלסנוסט", ואף כלל בו תוכחה כלפי רומניה. הוא דיבר על הצורך בפתיחות ופיתוח תפיסות חדשות, המתאימות לצרכי המציאות. הרומנים לא אהבו את זה. הם אמרו, שהם מכבדים מאוד את הסובייטים, אבל לכל אחד דרך משלו.

בפועל הם מצנזרים היום חומר מבריה"מ. בעתונים שלהם לא מוצאים הרבה על הרפורמות הכלכליות אצל "האח הגדול". יש הגבלות על נסיעות מרומניה לבריה"מ. לפני שנה נסגר המשרד לידידות רומניה־בריה"מ בבוקרשט. ביקור גורבצ'וב לא רק לא הקטין, אלא אף הגדיל את הפער בין שתי המדינות.

בשמנהלים מדינת משטרה, קשה מאוד להפעיל אותה רק כלפי פנים מבלי ששכבים ייפלטו החוצה. אחד המלווים הרומניים שלנו, העתונאים שליוו את ראש הממשלה יצחק שמיר ברומניה, ביקש מראש הקבוצה הטכני שלנו, כתבו המדיני של "קול ישראל" עודד בן־עמי, שלמחרת בבוקר נמתין כלובי של בית ההארחה שלנו, בשעה 7 בבוקר בדיוק. הוא ביקש זאת פעם ופעמיים, קיבל הבטחה שכך יהיה, אך לא נחה דעתו והוא חזר על בקשתו בפעם השלישית בזו הלשון: "מחר בבוקר תהיו למטה בשעה 7 בדיוק, ולא — יינקטו כל האמצעים".

הנשיא צ'אושסקו ורעייתו הלנה. ארמון חדש המזכיר את הפורום הרומאי

למה הוא התכוון? קרוב לוודאי שלכלום. במדינת משטרה, אפשר להגיד, זה "פאסון דה פארלא". על כל צעד ושעל מאיימים בנקיטה באמצעים, כדי להגביר את המוטיבציה. בן־עמי אמר מיד למלווה, שדרך דיבורו אינה מקובלת עליו. ההוא השיב: "לא, מתכוון לאמצעים מינהליים". מה שקוראים, מן הפח את הפחת. בן־עמי אמר, שהוא עדיין לא נלהב מן הדרך שבה ההוא מדבר. "אני מצטער", החל ההוא להתנצל, "אבל אני רוצה שתופיעו בבוקר בזמן". בסופו של דבר הפכנו את האיום לבדיחה וכנמל־התעופה של בוקרשט התנצל המלווה שוב לפני בן־עמי וביקש את סליחתו ולי הדביק, בהוכחת חרטה, שתי נשיקות מצלצלות על שתי לחיי.

מה שאנו עומדים להשקיע ב"לביא", משקיעה רומניה בלהקת הפולקלור הייצוגית שלה "רפסודיה רומניה". איזה יופי. כששמיר נפגש עם צ'אושסקו בפעם השניה, אנו יושבים שמחים וטובי לב באולם ההופעות של הלהקה וצופים במגוון של ריקודים ושירים, מלווים כינורות וכלים רומניים, שהצימבל הוא רק אחד מהם. מנהל הלהקה פרופ' דן כרבולסקו מספר לנו, שהלהקה ביקרה בישראל בדצמבר 1985. הוא אומר, שכשנראה את המופע, נכיר את נשמתו ולבו של העם הרומני. השירים מזכירים לי תחנות רדיו רחוקות, שהחוגה עולה עליהן כדמי־הליל ואז שומעים תזמורת או זמרת, עם קול מלא געגועים, מתחזק ונחלש, מתחזק ונחלש, עד שעוברים תחנה. איזו רומנטיקה. איזה רגש. לבטח הם עוד קיימים.

ראש הממשלה יצחק שמיר מתגלה במלוא חולשתו בבית־הכנסת הגדול של בוקרשט, כשהוא נואם בפני הקהילה היהודית. פניו חיוורות, סנטרו רועד, עיניו נמלאות דמעות. האידיש שלו מליאה מלים נרגשות, שיותר משיש בהן תוכן, יש בהן מסר של אהבה ושותפות־גורל. יהדות מזרח אירופה, כך אומרים לי אחר־כך, היא נקודה רכה אצל שמיר. כשהוא רואה יהודים ממזרח־אירופה, הוא לא יודע את נפשו. יש לי רעיון: למלא חדר ביהודים ממזרח אירופה, שיפצירו בשמיר לרדת מפרוייקט ה"לביא".

ועוד על ה"לביא": במטוס "אל על" שהוביל אותנו לבוקרשט היה זוג ניצולי שואה, שנסע לביקור ברומניה. ראש הממשלה יצא לסיור במטוס וכשעבר לידם, הם אמרו לו: "אנו מוכנים לוותר על שנת נסיעה לחו"ל ואפילו על שנתיים, למען מטוס ה"לביא". כך נוטה לדבר "עמך", כשראש ממשלה נעצר לידו, דבר שלא קורה יום־יום. שמיר התרגש: "זה עם ישראל", אמר.

הנשיא צ'אושסקו הוא בעל גאווה. אף־על־פי שהדבר המעניין אותו הוא חידוש מעמד רומניה בארה"ב כ"מדינה מועדפת", הוא לא אומר על כך מילה לשמיר. כבוד רומני. הרמז ניתן בידי ראש הממשלה קונסטנטין דסקאלסקו. שעמו דן שמיר על עניינים כי־לטראליים. הרבה יותר מפורש ועינייני היה השגריר הנכנס של רומניה בישראל יוליאן ביטולאנו. בפגישת־היכרות, שערך שלשום עם המנכ"ל המדיני של משרד החוץ דר' יוסי ביילין, הוא העלה את הנושא הכלכלי ואת ציפיות רומניה, שישראל תסייע לה בארה"ב, כדבר מרכזי ביחסי רומניה־ישראל.

להחזיר את "אל על" לניהול נורמלי

יש לשתף בבעלות את הטייסים ואת יתר עובדי החברה

הידיעות על מאזן "אל על", הטוב ביותר בתולדות החברה, והשיבושים ביחסי העבודה עם הטייסים פורסמו בעת ובעונה אחת. אין ספק כי המאזן המרשים הוא הודות לעובדי החברה, כפי שציין

תפוסה מרשימים של 75־76 אחוז. מרכיב נוסף בשיפור הוא ירידת הוצאות המימון מ־25 מיליון דולר בשנת 1985/86 ל־17 מיליון דולר השנה. לולא הצורך לממן את ההפסד המצטבר משנים

הניהול הרגיל. יש לשקול גם את שיתופם של טייסי החברה בבעלות על החברה ויתכן, את שיתופם של יתר חטיבות העובדים.

רצוי לבחור ב"אל על" כרגם לביצוע

נתונים מרכזיים

	1986 1985/86	1986/87	שינוי ±
נתונים כספיים (מיליוני $)			
הכנסות	491.1	567.0	75.9
הוצאות הפעלה	474.0	532.1	58.1
רווח הפעלה לפני הוצאות מימון	17.1	34.9	17.8
הוצאות מימון, הפרשי שער והצמדה	(21.0)	(19.7)	2.3
הפסדי חברה־בת שהפסיקה פעילותה	(2.8)	—	2.8
רווח (הפסד) לשנת הדו"ח	(6.7)	15.2	21.9
			[ב־ % 11]
נתונים תפעוליים			
נוסעים (סדיר ושכר) (000)	1.419	1.546	8.9
מטען (ללא היטס חקלאי) (000 טון)	125	139	11.2
שעות טיסה במונחי 707	78,100	82.414	5.5
סה"כ תפוקה (מיליוני טון־ק"מ מוטס)	1.257	1,299	3.3
מספר העובדים הקבועים (ל־31 במארס)	3.568	3,538	־0.8
			בנקודות
דיוק מבצעי בכל הרשת (%)	85.0	84.0	1.0
תפוסה (%)			
בנתיב הצפון אטלנטי	75.9	76.7	0.8
נוסעים (סדירה) ברשת	73.0	75.1	2.1
כללית (נוסעים ומטען) ברשת	68.6	67.5	־1.1

נזדק גם בדו"ח מועצת המנהלים, שקבע כי "לעובדי החברה לדרגיהם חלק נכבד בתהליך השיקום וכביטוי להערכת ההנהלה לעובדיה מובאים בתחילת דו"ח זה ובסיומו שמות כל עובדיה בארץ ובחו"ל".

אין ספק כי השיפור בתוצאותיה העסקיות של החברה נובע מהתייעלות, אך לא רק מהתייעלות; גם מהמחירים הנוחים יותר שהושגו בדולרים, כתוצאה מביטול ההנחות על כרטיסי הטיסה, ומירידת מחירי הדלק.

הכנסות "אל על" בדולרים גדלו מ־491 מיליון דולר ל־567 מיליון דולר, גידול של 15.5 אחוזים, בעוד הגידול במספר הנוסעים הוא 8.9% והגידול בהטסת מטען 11.2 אחוז. הוצאות התפעול גדלו ב־12.2 אחוז. כלומר, יש לחלק את הרווחיות בין התוספת למחירי הטיסה לבין התייעלות. דבר שאינו פוגם בהישגי החברה, שניצלה טוב יותר את ציודה והגיעה לשיעורי

עבר, בסכום של כ־350 מיליון דולר, גם סעיף מימון זה היה נעלם ורווחי החברה היו מוכפלים. כך עדיין כמחצית מהרווח התפעולי מיועדים לתשלומי ריבית.

השיפור במצב החברה מתבטא לא רק ברווחיות, אלא בשיפור במבנה ההון. החברה שיפרה את ההון החוזר שלה ב־7 מיליון דולר, פרעה הלוואות לפני מועד פרעונן, הקטינה את חובה לבנקים וגם השקיעה או צברה סכום של 90 מיליון דולר להשקעות, מזה 63 מיליון דולר להשקעות במטוסים. לאור מצב זה, השארת החברה תחת הנהלה של ועדה קרואה רק מבליטה את האנומליה של המצב.

מסתבר, כי יחסי העבודה אינם קשורים דווקא במינוי מועצת מנהלים רגילה, או מועצת מנהלים הפועלים תחת כונס נכסים. אין כל אפשרות לפרק את "אל על", ואין כל צורך בכך. לאחר שינוי פני החברה ושיפור מצבה ההוני יש לחדש את

תהליך של מכירת חברות הציבוריות ע"י חלק מהבעלות לעובדים. שיתוף הטייסים בבעלות עשוי לפתור חלק ניכר מבעיות יחסי העבודה בחברה. במקרה זה, הטייסים יוצגו בדירקטוריון וגם יהיו בעלי אינטרס אישי בשגשוג ויעילות. גיוס הון מהציבור יהיה אפשרי אך ורק אם הממשלה תשנה את מבנה ההון של החברה. הממשלה חייבת להמיר את ההפסדים הצבורים, בסך 300 מיליון דולר, להון מניות באותו סכום. שינוי מבנה ההון לא ידרוש השקעה במזומנים, אולם יציג תמונה ריאלית. אם מנהלי "אל על" לא יקלקלו את ההישגים, אזי רווחיות החברה השנה עשוייה עוד להשתפר ו"אל על" יכולה להמריא כחברה משגשגת.

צבי טימור

חדשות המשק

הוקמה ועדת מכרזים לפרוייקט נמל תעופה אילת

רשות שדות התעופה השלימה את התוכנית להעתקת נמל התעופה הבינלאומי של אילת לעין־עברונה, כ־11 ק"מ צפונית מהעיר, והוקמה ועדת מכרזים אשר תבחר את היזם או היזמים שיבצעו את הפרוייקט.

שר הכלכלה והתקשורת גד יעקבי דיווח אתמול, במסיבת עיתונאים בתל־אביב, על התקדמות הפרוייקט לפיתוח השטח עליו ממוקם כיום נמל התעופה באילת. על השטח שיתפנה, כ־400 דונם, מתכננים להקים בתי־מלון ובהם עד 2,200 חדרים, 50־80 אלף מ"ר של דירות נופש, מרכז מסחרי בשטח של 30 אלף מ"ר, מרכז אירועים וקונגרסים, טרמינל לנוסעים, מיתקני ספורט ופרוייקטים נוספים.

יעקבי מסר, כי רוב מימונו של נמל התעופה החדש בעין־עברונה יבוא ממסירת השטח של נמל התעופה הקיים ליזם שיקים את הפרוייקטים. פרט ל־7 מיליון דולר שמעמידה רשות שדות התעופה.

התוכנית אושרה כבר על־ידי מינהלת הפרוייקט ולשכת התכנון המחוזית במשרד הפנים, והוכנה תוכנית מיתאר שקיבלה את אישור כל הגורמים הנדרשים. מועצת מקרקעי ישראל אישרה את הקצאת הקרקע ללא תמורה למי שיבנה את שדה התעופה, ובעקבות ההחלטה הוקמה כאמור ועדה מכרזית שתבחר את היזם שיבצע את הפרוייקט. לדברי יעקבי, הקמת שדה התעופה החדש תארך כארבע שנים, והשלמת הפרוייקט התיירותי על השטח שיתפנה תארך עוד כשש שנים, כך שמדובר בפרוייקט־ענק שיושלם בעוד כעשר שנים.

אודי נחשון

אין יותר קבוע מזמני

זה כשלושה חודשים מחזיק שר הכלכלה והתכנון גד יעקבי גם בתיק התקשורת, בעקבות התפטרותו של אמנון רובינשטיין מהממשלה. יעקבי אומר, כי הוא מוכן לוותר על התיק הנוסף בכל עת, אבל כבר למד שאין דבר קבוע יותר ממינוי זמני. לדבריו, הוא מקדיש את רוב זמנו למשרד התקשורת, וכשר זמני־קבוע בישר אתמול במסיבת עיתונאים, כי אין סיבה שתוך שנתיים־שלוש לא נגיע למצב שטלפון יותקן בבית המזמין תוך מספר ימים מיום הגשת הבקשה.

בכובעו השני, כשר הכלכלה, בישר אתמול יעקבי, כי יש בישראל אינפלציה כבושה בשיעורים ניכרים. "חלק מהאינפלציה כבוש על־ידי הקפאת מחירים וסיבסוד שער חליפין. אנו לא עומדים לפני משבר, אבל מוכרחים לקרוא את הנתונים", אמר יעקבי.

בג"ץ דחתה עתירת חברות הדלק נגד הרפורמה

בג"ץ ביטל אתמול את עתירת חברות הנפט "דלק" ו"סונול", שביקשו לבטל את הרפורמה במשק הדלק. חברות הדלק, שיוצגו ע"י עו"ד מישאל חשין, טענו כי לא ניתנה להן אורכה מספיקה כדי ללמוד את פרטי הרפורמה ולכן אין לבצעה. עו"ד עוזי סובלמן מפרקליטות המדינה, שייצג את משרד האנרגיה, המליץ לפני השופטים גבריאל בך, שושנה נתניהו ואליהו וינוגרד כי משרד האנרגיה יתן לחברות ארכה של 30 יום, כדי שיוכלו ללמוד את פרטי הרפורמה. השופטים קיבלו את המלצת נציג הפרקליטות וביטלו את העתירה.

דובר משרד האנרגיה מסר, כי הרשות הלאומית לאנרגיה, שמנכ"לה הוא ד"ר נתן ארד, דנה כבר למעלה מחודש בפרטי הרפורמה שהציע השר שחל. אתמול הופיע לפני הרשות שמעון גלבוע, ראש מינהל הדלק. גלבוע מתנגד לרפורמה כפי שמציע השר שחל. בהיותו עוכר מדינה, הוא היה סבור ששחל לא ישבע נחת מהופעותיו. שחל חשב אחרת, הזמין את גלבוע למשרדו וביקשו להופיע לפני הוועדה ולהסביר את עמדתו, גם אם היא נוגדת את דעת השר. דעותיו של גלבוע קרובות לדעותיהן של חברות הדלק, והן מוכנות לקבלו. הוא סבור, כי את הרפורמה צריך לבצע בצורה הדרגתית מאוד, וכי על כל אחד משלביה יש להגיע להסכמה עם חברות הדלק לפני שעומדים לבצעו. בינתיים אין מועד להפעלת הרפורמה. השר שחל הודיע, כי רק לאחר החלטה של הרשות הלאומית לאנרגיה הוא יגש לביצועה.

חיים מרגלית

ארגון מפיצי הסיגריות מואשם ביצירת קארטל

הממונה על ההגבלים העסקיים במשרד התעשייה והמסחר החליט להעמיד לדין את ארגון מפיצי הסיגריות וחמישה מראשיו, בחשד לעבירה על חוק ההגבלים העסקיים. נגד הארגון וראשיו הוגש כתב אישום לבית משפט השלום בתל־אביב.

בכתב האישום מעלה הממונה, זאב גלמור, חשד להתארגנות קארטלית בלתי חוקית על־ידי מפיצי הסיגריות בחודשים יוני־יולי 85 כאשר המפיצים החליטו להפסיק למכור לציבור סיגריות מתוצרת חוץ. התארגנות זו התרחשה במועד בו השביתה "דובק" בעלת המונופול לייצור סיגריות בישראל, את אספקת הסיגריות מתוצרתה בדרישה להעלאת מחירים.

גלמור טוען, כי יש להניח שההתארגנות הקארטלית של מפיצי הסיגריות, המפיצים בעיקר סיגריות מתוצרת "דובק", עלתה בקנה אחד עם מאמציה של "דובק" ליצור לחץ על הממשלה כדי שתאשר העלאת מחירים. אולם בחקירה לא התגלו ראיות בדבר מעורבות חברת "דובק" בקארטל מפיצי הסיגריות. החקירה העלתה, כי ארגון המפיצים, המאגד 130 חברים, קיבל החלטה על הפסקת רכישת סיגריות מתוצרת חוץ.

הארגון מואשם גם כי נקט צעדים כדי למנוע את הפרת ההחלטה. לרבנות קיום משפטי חברים, שבהם הוטלו קנסות על מפרי ההחלטה. הארגון אף שכר שירותי חקירות כדי לאתר מפיצים שמכרו סיגריות מתוצרת חוץ.

א.נ.

הכסף בורח מפאנמה

מעמדה של פאנמה כנמל מבטחים לבנקאות הבינלאומית הועם בעקבות שמועות של איי־שקט פוליטי. מקורות העברו לאזורים שלווים יותר מפאנמה שהוותה עד כה מרכז הבנקאות הגדול ביותר באזור הקאריבי.

כ־120 בנקים, שנכסיהם מסתכמים ב־38 מיליארד דולר, פועלים במדינה מרכז־אמריקנית זו. המוסדות הבנקאיים והפיננסים מעסיקים 9,000 עובדים ומייצרים 10 אחוזים מן התל"ג.

רוב הבנקאים המקומיים והזרים סירבו לנקוב בסכומים המדוייקים שהועברו למדינות אחרות. האומדנים נבדלים זה מזה במידה רבה. אולם לדברי המקורות, מאז פרצו המהומות הראשונות, לפני למעלה מחודשיים, הועברו כ־4 מיליארד דולר לחו"ל.

לדברי המפקח על הבנקים בפאנמה, ההעברות מסתכמות ב־7־5 אחוזים מכלל הנכסים בסך 38 מיליארד דולר, אך סירב לנקוב במספר מדוייק. פירוש הדבר, כי הסכום שברח לחו"ל הוא בין 1.9 ל־2.7 מיליארד דולר.

בנקאים במיאמי אומרים, כי מיליוני דולרים זרמו אל הבנקים שלהם מפאנמה. אך להערכתם הבנקאות של פאנמה מסוגלת לעמוד בלחץ.

הפגנות הרחוב נגד הממשלה, בהן השתתפו רבבות בחוצות הבירה, הגיעו לשיא חדש. מטרת ההפגנות — הדחת האיש החזק של פאנמה, גנראל מנואל אנטוניו נורייגה. כשיש מהומות, מתחילים הבריות לחפש מקומות חלופיים. ובמקרה של פאנמה, בריחת ההון היא מהירה מאד. החזרת האמון עלולה לקחת שנים.

לדברי בנקאים במיאמי, העברת הממון מפאנמה מתמידה, אך היא מהווה רק חלק זעום מכלל הפקדונות שם. המפקידים חוששים כי כספם בסכנה, ולכן הם מוציאים אותו ושולחים אותו למיאמי, כדי לשמור עליו. אך הבנקאים סבורים, כי ללא קשר לשאלה מי יישאר בשלטון בפאנמה, עד מהרה ייאלצו להכיר שם בכך שאין לבזבז את מערכת הבנקאות ושיש להגן עליה בכל מחיר.

שר התכנון של פאנמה הודה בשיחות עם עיתונאים זרים כי הוצאו סכומי כסף ניכרים. "אני חושש מאוד מפני ההשלכות לטווח ארוך על כלכלתנו", אמר.

לדברי בנקאים זרים, נפגעו באורח קשה ביותר 15 בנקים פאנמיים; לבנקים מקומיים אין מקורות חלופיים לכיסוי בריחת ההון הזאת. חלק מהם ניצבים לפני בעיות נזילות חריפות, אמר אחד הבנקאים, בציינו כי יתכן שאחד או שניים מהבנקים המקומיים עלול להיסגר.

(רויטר)

מבזקים כלכליים

■ המפקחת על הבנקים הורתה כי תאגיד בנקאי לא יגבה ולא ידרוש מהלקוח שכר טירחה והוצאות משפטיות אחרות בקשר להליך משפטי המתנהל בין לקוח לבנק, אלא רק בתום ההליכים המשפטיים, וזאת בסיכום שפסקו בית־משפט או רשות שיפוטית אחרת. משכר טרחת עורך־דין והוצאות המשפט. מהפיקוח על הבנקים נמסר, כי הנחיה זו לבנקים באה בעקבות גילוי מקרים בהם האגידים בנקאים אחדים גובים מלקוחותיהם, אשר נגדם מגיש התאגיד תביעה משפטית, שכר טירחה של עורך־דין והוצאות משפטיות אחרות, תוך כדי תהליך ובטרם פסיקה של בית־משפט או רשות שיפוטית אחרת.

■ בנק קרנטינגנטל, בבעלות משותפת של בנק הפועלים והבנק הגרמני ב.ג.פ., סיים את המחצית הראשונה של 87 ברווח נקי של כ־2.3 מיליון ש"ח — גידול של כ־58 אחוז לעומת התקופה המקבילה אשתקד. התשואה נטו להון העצמי, בחישוב שנתי, הגיעה ל־14.5 אחוז. מאזן הבנק בסוף יוני הסתכם בכ־442 מיליון ש"ח (גידול של כ־8 אחוזים לעומת סוף 86), וההון העצמי הסתכם ב־34.3 מיליון ש"ח (גידול של כ־7 אחוזים לעומת סוף 86).

העורך הכלכלי: צבי טימור

דורית גפן

חיילים יוצאים לדרך

מה עובר על נערים ישראלים בני שמונה עשרה, אשר מתגייסים לצבא ומשרתים בו שלוש שנים רצופות. מה הציפיות שלהם מהצבא ומעצמם — מה עושה להם המעבר מהחופש היחסי שהיה להם, למסגרת נוקשה, שבה הם נתונים לפקודות, להוראות, למאמצים פיסיים ונפשיים קשים? שאלות אלו ורבות אחרות הקשורות בתקופת השירות הצבאי, שהוא חוויה ישראלית דומיננטית ומשותפת לרבים, היו נושאי מחקרה של פרופסור עמיה ליבליך, אשר הופיע השבוע בתוכנית „זה הזמן", בהנחיית רם עברון.

אף שהצבא הוא חוויה קולקטיבית, הרי ההתמודדות עם השירות והקשיים השונים שמציב הצבא כמו אימונים ולעיתים גם מלחמות של ממש, התמודדות זו היא אישית, אם כי הסביבה והחברים יכולים להיות בה לעזר.

אחת המסקנות והכמעט מובנות מאליהן של פרופ' ליבליך היתה, כי יש פער בין הציפיות של המתגייס לבין המציאות הצבאית שבה הוא נתקל. יחד עם זאת, רוב רובם של המרואיינים דיברו על מוטיבציה גבוהה. מסקנה מעניינת נוספת היתה, כי אין למעשה הבדל ברמת המוטיבציה ובנכונות למלא משימה בין חיילים בעלי דעות פוליטיות שונות. אחד החיילים ערך הבחנה ברורה בין המסגרת הצבאית המחייבת, שבה הוא מבקש למלא את המוטל עליו בצורה הטובה ביותר, לבין נכונותו ללכת ולהפגין למשל, בעת שהוא חוזר הביתה, נגד המלחמה בלבנון.

תופעה מעניינת נוספת, שעלתה מן המחקר של פרופסור ליבליך, נוגעת להדוק הקשר של החיילים עם הבית וההורים בתקופת השירות בצבא, לעומת בני גילם בארצות המערב, שבגילים אלה דווקא מתנתקים או מרופפים את הקשר עם ההורים. מאחר והשירות הצבאי הוא חובה, שככל הנראה תימשך עוד שנים לא מעטות, הרי קיימת חשיבות בהכנה מעמיקה יותר של המתגייסים לקראת הצפוי להם. מדבריה של פרופסור ליבליך היה קשה לדעת האם שלושים החיילים שעימם שוחחה וחקרה במשך שעות ריאיון רבות הם אכן דגם מייצג. מן העיתונות אנו יודעים על מקרים של חיילים שנשברים מסיבות שונות, ולפעמים אף מגיעים למעשי יאוש שמסתיימים במוות. אלו הן תופעות חריגות ויוצאות דופן. אך אפשר להתעלם מהן. כאמור, השירות הצבאי הוא חלק בלתי נפרד ממסלול חייהם של החלק־הארי של הצעירים הישראלים, לכן כל מחקר, לימוד, ובעיקר מסקנות שיוכלו לסייע למתגייסים חדשים, הם בעלי חשיבות רבה.

פרופסור עמיה ליבליך

ידידות כתובה וחתומה

מה מניע יצרן רהיטים להסכים להופיע בתוכנית טלוויזיה („תביעות קטנות") בעניין תביעה של לקוחה, להפסיד במשפט המבוים, לשלם פיצוי, אמנם רק 50 ש"ח, אך לעשות לעצמו פירסומת שלילית?

יתכן כמובן, כי אותו יצרן צעיר, שנכנס לא פעם לדברי השופט, היה חייב לשלם לקונה שלו סכום גדול יותר כפיצוי אלמלא הגיע לשופט, אך מהם עוד מאה שקלים לעומת הפירסומת שקיבל היצרן בטלוויזיה?

אפשר לשער פעם נוספת, כי הפיתוי להופיע בטלוויזיה „ככוכב", אפילו לדקות ספורות, ממש כמו בסרט בלשי, גובר על כל שיקול ענייני אחר. אותו יצרן צעיר הבין, כנראה, את השטות שעשה, וניסה להחזיר לעסק שלו את המוניטין, בשיחה הקצרה עם יאיר אלוני שהמתין בפתח היציאה, אך הנזק כבר נעשה.

המקרים המובאים ל„תביעות קטנות" עשויים ללמד את הצופים לנהוג ביתר זהירות, ובעיקר לא לסמוך על מילה ועל הבטחה בעל־פה, אלא לדרוש את כל אלה בכתב ובחתימה — כדי שאם יהיו מאוחר יותר חילוקי דעות יהיה על מה להתבסס. הדברים אמורים אפילו בין חברים, כמו במקרה של מכונת הגזירה. אילו היו אותם חברים חותמים על נייר בעת מסירת המכונה, וכן בעת החזרתה, היו חוסכים מעצמם מריבות ועוגמת נפש.

חורץ דין ולשון

כתב הטלוויזיה אברהם ברזילי, המגיש מדי פעם את מהדורת חצות, הופיע ביום שני כשופט עליון. פעם אחר פעם קבע בבטחון עצמי של מי שמכיר את כל חוקי המדינה וחוקי העבודה, כי עובדי „סולתם" עשו מעשים פליליים. מזל, שבאותה הזדמנות הוא גם לא גזר את דינם, והורה להם להיכנס לבית־סוהר.

ברזילי חזר ודיבר על התנהגות אלימה כלפי מנהלי „כור", למרות שהמרואיין שלו, דני שנבל, אחד ממנהלי „כור" ציין שהעובדים לא פגעו במנהלים שלהם.

אפשר להסתייג כמובן מהשיטה שבה נהגו הפעם עובדי „סולתם", אך כתב ראוי לשמו אינו יכול להתעלם לחלוטין מן ההקשר והרקע שבו התרחשו הדברים, ומהמצוקה של מאות מפרנסים, החוששים לאבד את מקום עבודתם. אמנם בסופה של השיחה המקוממת של ברזילי, המרואיין היה מתון מאד בניסוחיו, הוא גם הזכיר כבדרך אגב את מצוקת העובדים. אך לאחר שפע ההשמצות שהשפיע עליהם בשאלותיו הארוכות, שבחלקן היו הבעת עמדה מפורשת, היה זה כבחינת מעט מדי ומאוחר מדי.

הזריזות המופלאה של ברזילי להפליל את עובדי „סולתם" מגלה אטימות וחוסר רגישות מוחלטת למצבם של עובדים, שחשים כי הקרקע נשמטת מתחת רגליהם, וכי הם עלולים להיזרק לכלבים. מאחר שברזילי עובד במוסד שכבר עברו עליו משברים מסוגים שונים, כולל משברי שכר, מוטב היה אילו היה מנסה להעמיד עצמו לרגע באותו מצב של עובדי „סולתם" בטרם ימהר לשפוט אותם בחריצת לשון כה בוטה.

סופר קאמרי

אחד האורחים ב„זה הזמן" היה הסופר נתן שחם, אשר פירסם לאחרונה את ספרו החדש „רביעית רוזנדורף".

מעבר לסקרנות והעניין שיש בגיבורים שבחר שחם לעצב בספרו, התקופה עצמה — שנות השלושים בארץ, הרי הקוריוז האמיתי היה העובדה, ששחם עצמו מנגן בוויולה, ואף משתתף בקביעות ברביעיות קאמריות אחרות. כדי להמחיש את העניין, יכולנו לשמוע באותה הזדמנות את נגינתה של רביעית „גלבוע", בהשתתפות שחם עצמו, וכן הנגנים יהודית חן, אורי חן ושלמה ניצן.

הסופר נתן שחם

תרבות ואמנות

בעריכת עלינא תורי

תיאטרון

ביצת התיאטרון

מאת יוסי ונונו

הוא בימאי תיאטרון, היא עיתונאית. הוא הגיע מ„דרום צרפת", מתיחס לתיאטרון כאל סם חיים. לא כל כך מצליח לעשות בארץ תיאטרון עם חומר קלאסי. היא קיבוצניקית שורשית. די מצליחה בתפקידה. רוצה ילד. הוא ז'אן־ז'אק (משה איבגי), היא רחל (בהט קלציו).

שניהם גיבורי ההפקה החדשה בצוותא. „הקארייריסט". מחזה חדש שכתב יורם גל („כל אדם 79", „בילי בול הגדול", „יצחק הבכיין").

המחזה נפתח ערב לאחר הבכורה של הצגה חדשה בבימויו של ז'אן־ז'אק, ערב סביב הביקורות. התוצאה 5:7, 7 ביקורות טובות, 5 רעות. ז'אן־ז'אק מקווה שההצגה תביא לו מינוי של בימאי בית. מינוי שיביא ביטחון כלכלי. עד אז הוא מסרב לשכב עם אשתו או לעשות ילדים. היא מוכנה לוותר על הכל בשביל ילד. מערכת היחסים שנפרסת מגלה מיורף לתיאטרון, המוכן למכור את הקרובים לו בשביל הצלחה. ואשה המשעבדת את עצמה, את הקאריירה שלה לטובת האיש שהיא אוהבת. למה? אולי הקסם הצרפתי שלו, ואולי מפני שיש משהו מושך במטורפים.

14 שנות הנישואין וחוסר היכולת שלו להצליח הופכות אותו לאדם ממורמר, מבולבל. החושב שהכל מגיע לו. הוא עובר מקיצוניות אחת לשנייה. שונא את כולם. ומאשים את הכל. אבל הוא יעשה הכל כדי להפוך לחלק מביצת התיאטרון. גם האשה משתדלת בשבילו, תפעיל קשרים, תכלינג. בסוף היא נשברת. הוא נשאר לבד, יחזור לצרפת. ינסה לעשות שם מה שלא הצליח כאן.

הקארייריסט – המציאות, התיאטרון

האשה והילדים

למי שנמצא בתוך ענייני התיאטרון, המחזה הזה נשמע מוכר, אולי מוכר מדי. כך להימנע מהצמדת השמות במחזה לאלה שבמציאות, אם כי לא ברור אם כל הזוג לכך. יש במחזה עניינים שרק מבינים יקלטו או יצחקו מהם. מעין כרוניקה פנימית. המציאות יושבת חזק בתוך המחזה, כי נבין שלגל, המחזאי, יש כוונות שמעבר. יש שאלות על החיים, האמנות, התיאטרון, האהבה, האשה, הילדים, הקאריירה ואיך כל העסק הזה מסתדר כשהדברים לא הולכים חלק. ז'אן זאק הוא דוגמה, תמרור. אם הבמאות עולות יפה, נשאיר את זה לקהל ולמבקרים אחרי הפרמיירה.

ביימה דורית ירושלמי. תפאורה אבי ... צוותא יהיה כמו הבית.

מוסיקה

הסימפונית של ירושלים יוצאת לסיור באירופה

צלילים צורמים בתזמורת ערב הנסיעה. „בדרך להקמת העמותה נשכחו הנגנים. קובעים את גורלנו בלי לשמוע את דעתנו."

מאת יצחק שור

בסוף השבוע תצא התזמורת הסימפונית של ירושלים למסע קונצרטים בן חודש בגרמניה, שווייץ ואיטליה. הקונצרט הראשון שלה יהיה גם קונצרט הפתיחה של פסטיבל ברלין ב־1.9.87, כאשר התזמורת תנגן את הסימפוניה השמינית מאת מאהלר יחד עם תזמורת הרדיו של ברלין, בניצוחו של ריקרדו שיי.

על קונצרט יחיד של התזמורת בברלין ינצח דוד שלון ואילו על כל הקונצרטים האחרים ינצח אורי סגל. שני המנצחים עבדו עם התזמורת ומכירים אותה היטב. הסולנים יהיו יגאל טונה ומרים סריר. בכל הקונצרטים תנגן התזמורת יצירה ישראלית — את הסימפוניה הראשונה מאת פאול בן חיים.

הנגנים יוצאים לסיור בימי בין הערביים של מעבר מהיותם עובדי רשות השידור להיותם עובדי עמותה חדשה, שהוקמה ב־16.7.87. תחושת הנגנים כבדה, אומרים לי חברי הוועד. לדבריהם, מזלזלת בהם הנהלת רשות שידור ומתעלמת מהם. לפני חמישה חודשים הגישה ועדה, בראשות עורך־הדין יחזקאל ביניש, למנכ"ל הרשות אורי פורת דו"ח בדבר מצבה, מעמדה ועתידה של התזמורת. בעיקרו של דבר ממליץ הדו"ח להפוך את התזמורת לעמותה, שתתנהל באורח עצמאי מן הרשות. אף כי נציגי רשות השידור יהוו רוב בהנהלתה. המסגרת החדשה אמורה לשחרר את התזמורת מכבלי הביורוקראטיה של הרשות ולאפשר לה גיוס כספים ממשרד החינוך, העירייה, קרן ירושלים ואגודות ידידים. הכל אימצו את דו"ח ביניש — מנכ"ל הרשות אורי פורת, השר יצחק נבון, יו"ר ועדת החינוך ח"כ נחמן רז, וראש העירייה טדי קולק.

בראש העמותה החדשה הוצב עו"ד יחזקאל ביניש. נגן טרומבון וויולה לשעבר בתזמורת, וחבר ועד הנגנים. עד עתה גייס ביניש מאות אלפי שקלים מעיריית ירושלים ומהקרן לירושלים. משרד החינוך התחייב לשלם סכום מסוים, וביניש מטפל בהגדלתו. חברי הנהלת העמותה הם אנשי הרשות -- מיכל זמורה־כהן, עמרם עמר, ויקטור גרייבסקי, מנהל האגף לתרבות במשרד החינוך אבנר שלו, גזבר העירייה עוזי וכסלר ומנהלת קרן ירושלים רות חשין.

„בדרך להקמת העמותה נשכחו הנגנים" טוענים באוזני חברי ועד התזמורת. „קובעים את גורלנו מבלי לשמוע את דעתנו. אולי גם אנחנו מבינים משהו במוסיקה?" נציג האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, זאב לבל, שלח ב־12.8.87 מכתב חריף לאורי פורת. בו הוא תובע את עיכבון הנגנים: „ההסתדרות לא תסכים לשינוי חד־צדדי בתנאי העבודה, במעמד ובזכויות העובדים ולא תכיר בעמותה החדשה". חברי הוועד קובלים על כך, שרשות השידור שולחת למסע הקונצרטים איש מטעמה, אשר ימלא תפקיד של איש כספים ושלום. לדבריהם אין הצורך להוצאת 3500 דולר לנסיעה מיותרת, שעה שלמסע יוצאים המנהל האדמיניסטרטיבי של התזמורת אי"ש כהן ועוזרתו אלכסנדרה מלמר. הכוונה מרגיזה משום שהנהלת הרשות מתעלמת, לדבריהם, מתביעות הנגנים לחדש את בגדי השרד המרופטים. לדברי הוועד, יתביישו הנגנים לשבת לצד נגני ברלין המגוהצים.

מסתבר שמכתבו של זאב לבל הועיל: ביום א' (23.8.87) התחיל להתנהל מו"מ בין הנהלת הרשות לבין הנגנים. עו"ד ביניש אומר כי ינהלו את המו"מ סמנכ"ל כוח אדם ברשות, עמרם עמר והמנהל האדמיניסטרטיבי אי"ש כהן עם נציג ההסתדרות זאב לבל וועד הנגנים. העובדים ייצאו נשכרים משום שהמעבר מסמכות רשות השידור לעמותה תאפשר לרבים ליהנות מפנסייה חלקית, וגם מנית הם יוכלו לפתוח ב„קאריירה" פנסיונית חדשה. נציג ועד הנגנים יצורף לעמותה עם תום המו"מ. אשר לשליחת נציג איש כספים מטעם הרשות למסע הקונצרטים בחו"ל אומר ביניש, כי גם בעבר כך נהגה הרשות.

קולנוע

המלאך הכחול?

„מרלנה" — סרט דוקומנטרי על חייה של מרלנה דיטריך — יוקרן בסינמטקים.

מאת יעל ישראל

בזכרונם של צופים קשישים היא תיזכר תמיד כבעלת הרגליים היפות והארוכות בגרבי רשת זנותיות, עם העור הלבן בחרסינה, ומבט קר מהסרט „המלאך הכחול" — מתמרנת ומתעתעת בשחקן אמיל יאנינגס ובשאר הגברים מולם שיחקה פאם־פאטל, בסרטיו של יוזף פון שטרנברג.

מרלנה דיטריך, כשאר סמלי המין של כל הזמנים, ידעה שהזיקנה היא אויבתה הגדולה ביותר. היא רצתה להישאר יפה וקרירה בזכרון מעריציה הצופים, ופרשה מהמסך לפני שנים רבות, כמו כוכבת העבר הזקנה מהסרט „שדרות סנסט", שהסתגרה בארמון הוליוודי מבודד, כדי לא להסגיר את חורבן עורה לעיני מעריצים משכבר הימים.

גם מרלנה, גברת רגלי המיליון דולר — הסתגרה בביתה והקפידה להתרחק ממצלמות. רק בן־ארצה, השחקן מכסימיליאן של, הצליח לשכנעה להצטלם בסרט דוקומנטרי שבו היא מספרת על חייה בקול צרוד ובלוי מזוקן, ומסתירה את מחצית פניה בצעיף שחור. אפילו או לא נתנה דיטריך, שיצלמו אותה כמות שהיא — חורבה מהלכת.

דיטריך, מעל לשמונים, רגעים נדירים ועצובים עם האגדה. סיפורים על הקריירה שלה, קטעים מהימים היפים. אבל יש עוד כמה רגעים מאוד לא סימפטיים בסרטו של של.

דיטריך, השחקנית שהיתה ידועה כאנטי נאצית מוצהרת, ואשר גלתה לארה"ב עם הופעת ניצני הנאציזם הראשונים. זו שנתנה ידה לכוחות בנות הברית נגד עמה שבמולדת הישנה — אומרת בסרט, כשנשאלה על יחסה לעבר הנאצי של בני־עמה: „אני יכולה להבין את זה, אני מכירה את העם הגרמני. אחרי הכל גם אני ברלינאית במוצאי ואני יודעת שהגרמני צריך מנהיג. הגרמני אוהב שיגידו לו תעשה כך, תעשה אחרת". משפט „תמים" וגם מאוד מגמתי, שהשמיעה „המלאכית האנטי נאצית". האם היא בעצם נאצית מוסווית? רבים יגידו שלא, מה פתאום. אבל בדבריה אלה היא בסך הכל חוזרת על הגישה הקרנפית שהקלה באחריות הגרמני מהרוזות. מפני שהוא היה „רק טכנוקרט", רק „בורג קטן".

הסרט יוקרן בסינמטק ירושלים ב־29/8 בשעה 18:00, ובסינמטק תל־אביב ב־31/8 בשעה 19:15.

מוות עם הרבה חמצן

התאונה המחרידה שאירעה בשבוע שעבר בשדה־התעופה של דטרויט בארה"ב שבה והעלתה את שאלת בטיחות הטיסה.

תאונת המטוס והאחרונה, שאירעה בשבוע שעבר בנמל התעופה של דטרויט בארה"ב, זיעזעה פעם נוספת את העולם. כ־160 בני אדם מצאו את מותם בתאונה המחרידה, בה התרסק מטוס הנוסעים על כביש בקצה המכלול. התאונה שאירעה מחזירה אותנו שנתיים אחור לשנת 1985, שהיא השנה הגרועה ביותר שהיתה בתולדות התעופה. במהלך שנה זו אירעו 34 תאונות מטוסים לעומת 29 תאונות בשנת 1974, שהיתה עד אז השנה הגרועה של התעופה. ב־74' נהרגו 1299 בני אדם ובשנת 1985 נהרגו באוויר 1984 בני אדם.

שלוש תאונות בשנת 1985 החרידו את העולם. האחת אירעה בקנדה ונהרגו בה 258 בני־אדם. כאשר מטוס די סי 8 התרסק ב־12 בדצמבר אותה שנה. זו היתה התאונה האווירית השמינית בגודלה בעולם. ב־85' התרסק גם מטוס איר־אינדיה באוקיינוס ההודי, ונהרגו בה 350 בני־אדם. התאונה המחרידה והקשה ביותר היתה ביפאן והיא נחשבת לאסון התעופה הגדול בעולם, כשמטוס בואינג 747 התרסק ונהרגו בו 520 בני־אדם.

סיבות שונות

מחקירת תאונות המטוסים, שאירעו בשנים האחרונות, עולה שהסיבות לתאונות שונות ומגוונות. כך למשל מטוס איר־אינדיה התרסק כתוצאה מפצצה שהתפוצצה בתא המטען שלו. המטוס היפאני התרסק, ככל הנראה, עקב תקלה שהיתה בזנבו. סיבת התרסקות של מטוס חברת דלתא־אייר, בדאלאס שבארה"ב אשתקד היתה תנאי מזג אוויר גרועים, וסיבת התרסקותו של המטוס בשבוע שעבר עדיין לא נקבעה סופית.

מומחי תעופה בעולם תמימי דעים, כי רמת הבטיחות בטיסות בעולם עלתה, חרף התאונות שאירעו בשנים האחרונות. הסטטיסטיקה מוכיחה גירסה זו. הסטטיסטיקה נמדדת בשתי דרכים שונות. האחת המחלקת את משקל המטען, ששולם עבורו, לכמות שעות הטיסה או המרחק, והשניה המחלקת את מספר הנוסעים למרחק. על־פי שני מדדים אלה הטיסה האזרחית בעולם הפכה להיות בטוחה יותר.

ההסבר לכך נעוץ, לדעת המומחים, בהתפתחויות הטכנולוגיות השונות בעולם, ובהפקת לקחים של חברות התעופה ויצרניות המטוסים.

מטוסים, שלא כמו כלי רכב הנעים על הכביש, מתוחזקים בקפדנות רבה. המטוסים עוברים בדיקות יומיות, בדיקות לפני טיסה ואחריה ובדיקות תקופתיות שונות, הנמדדות בשעות טיסה.

הינדנבורג

יחד עם זאת יש לזכור, כי הסבירות לכישלון וחלק מסויים, שעבר שעות טיסה רבות וה„סובל" מעייפות החומר) היא דבר אפשרי, אף שגם סיבות אלו נבדקות במהלך אחזקתו של מטוס, בדרכים שונות.

כדאי להזכיר, כי התאונה האווירית הראשונה בעולם, שנחשבה לתאונה גדולה, אירעה כתוצאה מתקלה טכנית. הדבר היה ב־1937 כשספינת האוויר הינדנבורג עלתה בלהבות וניספו בה 36 בני־אדם.

תאונה אחרת, הזכורה היטב, אירעה במטוס הנוסעים הסילוני הראשון מסוג קומט, שהתרסק ונהרגו בו 22 בני־אדם. גם התרסקות זו אירעה כתוצאה מתקלה טכנית ובשלב מאוחר יותר, לאחר התרסקות נוספת של מטוס מסוג זה, קורקעו מטוסים אלה לתקופה ארוכה.

יחד עם עליית הבטיחות של המטוס ככלי תעופה טכני ויחד עם הגידול בתנועה האווירית העולמית, הולכת ומחריפה בעייתם של שדות תעופה רבים בעולם, המצוים במרכזה של האוכלוסיה או בקרבתה.

ההתרסקות האחרונה של המטוס האמריקני, בנמל התעופה של דטרויט, המחישה היטב את הבעיה, אם כי למרבה המזל „בערינות". מטוס הנוסעים הענק התרסק על מגרש חניה, ופגע באנשים שהיו בו. מטוסים טסים בדרך־כלל גם מעל למרכזים עירוניים, ואולם בדרך כלל יש אפשרות לטייס לכוון באופן גס את מיקום התרסקותו של המטוס, אלא אם כן מדובר בתאונות הנאים. נתיבי הטיסה בעולם מתוכננים כך, שהמטוסים יחלפו כמה שפחות מעל ערים גדולות, ואולם בנחיתות והמראות משדות תעופה רבים בעולם עוברים המטוסים מעל ריכוזי אוכלוסיה גדולים.

תיכנון מוקדם

שורש הבעיה נעוץ בתיכנון העירוני בעולם, שלא לקח בחשבון את קצב התפתחות התעופה והתפתחות העיר.

שדות התעופה גדלו, כמויות המטוסים הנוחתים והממריאים, הפכו להיות גדולות מאוד והערים, עם התרחבותן, הגיעו אל שדות התעופה, והבתים משיקים לא פעם למסלולים. אם נזכור, שהתהליך הבעייתי יותר בטיסה הוא תהליך ההמראה ותהליך הנחיתה, ואם נדע, שהוא מתבצע מעל ריכוז אוכלוסיה, הרי שנוכל להבין את גודל הבעיה.

הבעיה גם בארץ

בישראל מוכרת בעיקר, בעייתו של שדה התעופה באילת. שדה המצוי בלב העיר, המהווה מיפגע של רעש ומיפגע בטיחותי חמור, בעת המראות ונחיתות מטוסים. גם שדה התעופה בחיפה חסום בקצהו על־ידי כביש, וכך גם אחד המסלולים של שדה התעופה עטרות.

בנמל התעופה בן־גוריון הבעיה אינה שונה בהרבה. הנמכתם של המטוסים באיזור קו החוף וכניסתם לנתיב הנחיתה מעל כל־בו שלום, מול המסלול המזרחי של השדה, גורמת למטוסים לחלוף בגובה נמוך יחסית מעל תל־אביב ומעל קיבוץ משמר השבעה, בדרך לנחיתה.

מספר מדינות בעולם ניצלו את ההזדמנות שנקרתה בדרכן, וכשביקשו להרחיב שדה תעופה לממדים גדולים הן הקימו שדות חדשים ובטוחים. ראשי התעופה האזרחית בישראל ינהגו בחוכמה רבה, אם יתנו דעתם לבעיה זו גם בארץ, וילמדו מנסיונם של האחרים.

יואב אביב

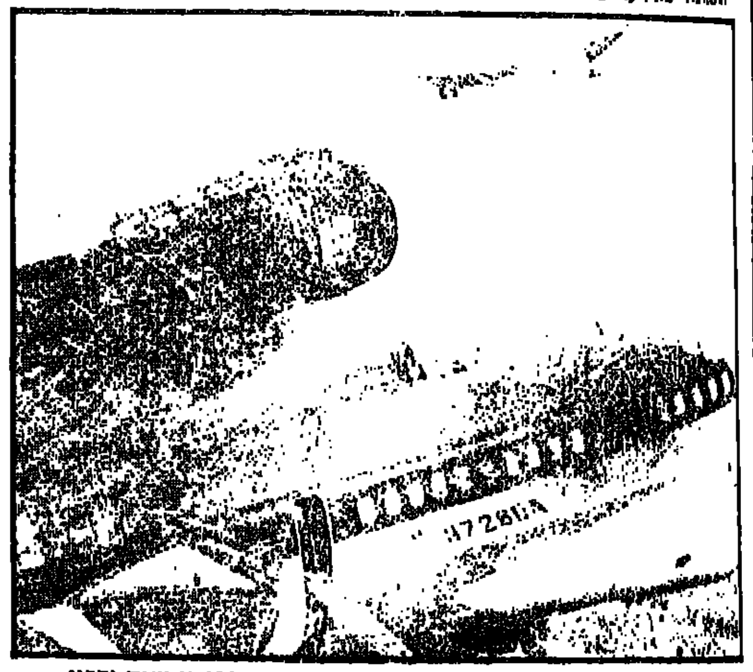
התאונה האווירית של „דלתא אייר". בדאלאס, טקסס. 120 נוסעים נהרגו

היכרות

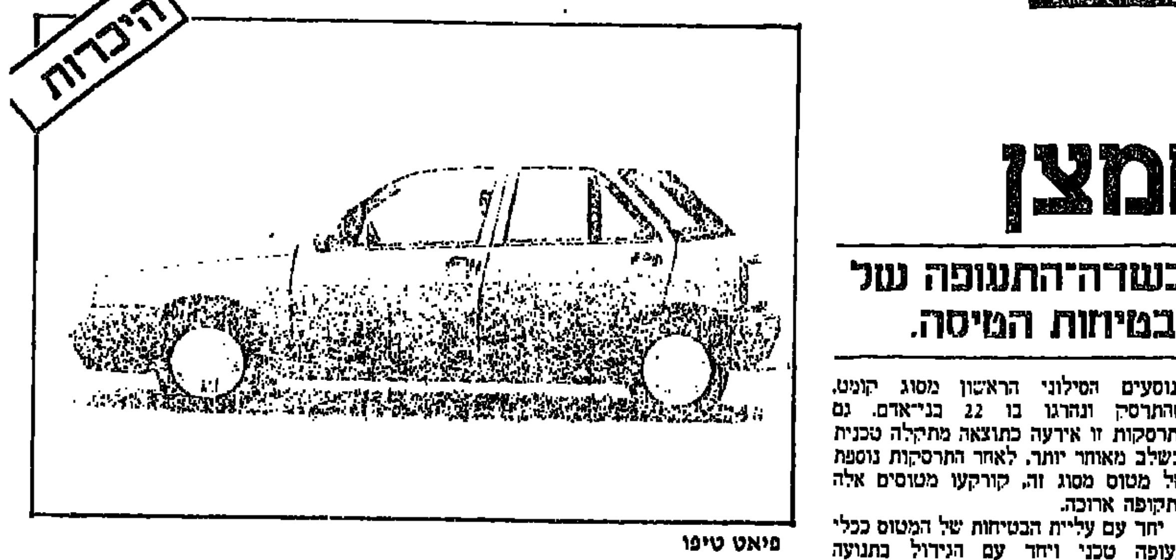
פיאט טיפו

הריתמו והרגטה מתו — המלכות החדשות בדרך

הטיפו 2 וטיפו 3 של פיאט כבר מתגלגלות על הכביש, ונבחנות על־ידי אנשי פיאט, בתנאים שונים. המכונית החדשה תשווק גם בישראל בתחילת 1989. החברה האיטלקית, הזדרזה והציגה את תצלומי המכונית כבר עתה, ככל הנראה כדי לנסות וללכוד לקוחות אחרים שתיכננו לרכוש מכונית בסדר גודל דומה, שלא מתוצרת פיאט. המכוניות החדשות יחליפו את דגמי הריתמו והרגטה של פיאט, שמבחינה מסחרית לא קצרו הצלחה.

המכונית החדשה תשווק בעולם בחמש גירסאות מנוע. שלוש גירסאות בנזין בנפח 1100 סמ"ק, 1400 סמ"ק ו־1600 סמ"ק ושתי גירסאות דיזל בנפח 1700 סמ"ק ו־1900 סמ"ק.

כמו כן מתכננת החברה האיטלקית להוציא מעט מאוחר יותר, דגם ספורטיבי, שיתחרה בשוק שהוא הג'י.טי.איי עם מנוע בנפח 1.6 ליטר 16 שסתומים.

י.א.

חלונות מבודדים נגד התחממות

לשטח גדול של חלונות רכב, המשופעים בזווית קהה, כמקובל במכוניות רבות בעלות עיצוב מודרני, יש נטיה לאפשר חדירת כמות גדולה יותר של אור השמש אל חלל תא הנוסעים של המכונית, ולחמם אותו יותר. תופעה בלתי נעימה זו חייבת לבוא על פתרונה, שאם לא כן ימאנו הלקוחות לרכוש מכוניות, בעלות נטיה כזו.

כדי לסלול את הדרך לפעילות זו, הותקנה במנהרת הרוח החדשה של פולקסווגן, שנחנכה לאחרונה, מערכת הדמיה של אור השמש, בעלת 30 נורות, המסוגלות להקרין על שטח של 1.8×5 מטר תוך אינטנסיביות של 1100 וואט למ"ר. אפילו בתנאים טבעיים קיצוניים ביותר מושגת אינטנסיביות של קרינה כזו רק לעיתים רחוקות.

מבדיקות, שנערכו תחת קרינה זו, התברר כי הטמפרטורה הפנימית של רכב חונה יורדת ב־13 מעלות תוך 2 דקות מרגע היפתח דלתותיו. היא פוחתת ב־17 מעלות נוספות כאשר הרכב נע במהירות בינונית. על כן, חושבים החוקרים, כי יש לצייד רכב, בעל שטח שמשות גדול, במתקנים נוספים שיקטינו את הטמפרטורה הפנימית בזמן חניית הרכב. אחד מן הרעיונות הנבדקים הוא התקנתן של שמשות מבודדות.

ניסוי בהתחממות פנים הרכב, במנהרת האקלים והרוח של פולקסווגן

שיתוף פעולה בייצור מטוסים

חברות הבונות מטוסים מאירופה ומארה"ב, מחפשות דרכים לשיתוף פעולה בתחומים אשר עשויים להביא תועלת לשני הצדדים, אך המחלוקת הקשה לגבי הסובסידיה הממשלתית, שנותנות מדינות אירופה לחברת „אירבוס", מקשה על חברת „אירבוס" וחברת „מקדונל דאגלאס" לדון בצורה רציונלית על שיתוף פעולה בתוכניות לפיתוח מטוסים חדשים. נציגים מחברת „אירבוס" וחברת „מקדונל דאגלאס" נפגשו לאחרונה בסלון האוירי בפריז לדון בשיתוף פעולה במטוסים צרי גוף עם מנועים מיוחדים (ULTRAHI GH-BTPASS POWERED) אשר החברה האמריקנית מתכננת. תחום המטוסים צרי הגוף הינו אחד משני התחומים שחברת „מקדונל דאגלאס" רוצה לחדור לתוכו, התחום השני הינו מטוסים רחבי גוף מגודל בינוני.

מטוסים צרי גוף (U H B) שחברת „מקדונל דאגלאס" רוצה לפתח הם: מטוס MD-9 עם 115 מושבים, מטוס MD-92 עם 160 מושבים ומטוס MD-80 משופר. מטוסים אלה עשויים להתחרות קשות עם מטוס A320. נציגי חברת „אירבוס", טוענים, שלא נראה להם שכל הסכם לשיתוף פעולה יכלול את המטוס מדגם A320.

היה מנוע

כיצד הם מתגלגלים

הצמיג הינו מבנה של גומי, בד ופלדה אשר מיועד לתת שרות יעיל, למרות כוחות ההרס השונים הפועלים עליו. תפקידי הצמיג העיקריים הם: לשאת את משא כלי הרכב, בלימת התגובות הגורמות לרכב על־ידי הבליטות והשקעים בכביש, למסור את כוחות ההנעה של המנוע מהגלגלים על־פני הכביש ולהניע את הרכב קדימה, לעצור את תנועת הרכב, כאשר משתמשים בבלמים או בעת החלפת הילוכים (מגבוה לנמוך), לאפשר היגוי נוח ולהקטין את ההחלקה הצדדית.

כדי למלא את הדרישות האלה, על הצמיג להיות מתוכנן ובנוי כך, שבחלקו יהיה גמיש, בחלקו קשיח ובחלקו מתנגד לכל שנוי צורה לאורך כל זמן. האלמנטים העיקריים, הלקוחים חלק מכונותיו הם: החישוק, הגוף והסוליה, דופן הצמיג.

החישוק נמצא בחלק המעגן את הצמיג לגלגל, הוא עשוי פלדה מסובבת שקיבלה טיפול מוקדם, המבטיח דביקות חזקה בין הפלדה והגומי. על החישוק לתת חלק קשיח המעגן את הצמיג ועליו להתנגד לכוחות מתיחות, הנגרמים על־ידי לחץ האוויר הפנימי, לכוחות צנטריפוגליים, ולכוחות הצדדיים המתהווים בעת סיבוב, ורכב.

הגוף הוא החלק הגמיש בצמיג, המשמש כמצע המעביר ומחלק את הכוחות בין הרכב והדרך, הנובעים מתנועה והמשקל. הגוף בנוי רבדים, הבנויים מחוטים מגומטים, כאשר כל חוט מבודד ממשנהו. הרבדים חותכים בזווית. ברבדים השכנים זווית החוטים בכיוון מנוגד. הזווית היא גורם בעל השפעה מכרעת על טיב הצמיג.

הסוליה היא החלק המשתלב עם הכביש. היא צריכה להיות בעלת התנגדות לשפשוף ואי התבלות מהירה. מטרת צורת העיטורים בסוליה היא לתת שפשוף שווה יותר, תכונות אחיזה על הכביש ונסיעה שקטה. ככל שעובי הגומי גדול בסוליה, מאריכים את משך הבליה, אולם לא ללא גבול. השטח בין הסוליה והחישוק נקרא „דופן הצמיג", חלק זה מצופה בגומי ותפקידו להגן על הגוף מפני שפשוף במדרכות וחדירת רטיבות.

צמיג טוב משיג ערך חיכוך של 1 על כביש יבש. במהירות גבוהה (130 קמ"ש) יורד הערך ל־0.9, רטיבות מורידה ערך זה ל־0.7, במהירות של 50 קמ"ש, במהירות של 130 קמ"ש יורד הערך ל־0.6. בגשם שוטף במהירות של 50 קמ"ש משיגים עדיין ערך חיכוך של 0.5, אך כבר במהירות של 90 קמ"ש יכולה ההיצמדות לרדת אל מתחת לערך מינימלי של 0.1. ככל שהצמיג שחוק יותר כך תוקדם הירידה בכושר ההיצמדות של הרכב למהירויות נמוכות יותר.

י. מושקוביץ

לאוואן מרסר מול קארל איימוס משני עברי המתרס במשחק־ההצדעה למייק לארגי אמש. (תצלום: קנפר)

הנבחרת והפועל ת"א הצדיעו ללארגי 89:100

● כדורסל

מאת יצחק ויסהוף

דו־קרב סלים מלהיב בין קטנון נבחרת ישראל, דורון ג'מצ'י, לבין לינטון טאונס, כוכבה הזר החדש של הפועל ת"א, הסתיים בנצחונו של ג'מצ'י ושל נבחרת ישראל, שגברה על הפועל ת"א במשחק־הפרידה למייק לארגי — 89:100.

ג'מצ'י קלע 27 נקודות (3 סלים שלוש נקודות) מול 25 של טאונס, שהוכיח כי הפועל ת"א ביצעה רכש מעולה. הוא שיחק בקלילות ולא פעם הותיר את שומריו פעורי־פה.

לנבחרת ישראל היווה משחק זה מבחן מצויין. מולה ניצבה קבוצה גבוהה שבשורותיה קארל איימוס, לשעבר שחקן מכבי רמת־גן. איימוס בלט בהגנה (10 כדורים חוזרים), ולקראת הסיום השתפר גם במשחק ההתקפה (17 נקודות), אך מולו ניצבו אמש שני חבריו להפועל ת"א, לאוואן מרסר והווארד לאסוף, שהיו בכושר מצויין. לאסוף, במשחק התקפה מבריק (20 נקודות) ו־8 ריבאונדים, הפתיע לטובה. מרסר היה בעל־הבית בהגנה. 18 כדורים חוזרים קלט הענק השחור של הנבחרת. שחקן נוסף שבלט היה גדי הנפלד, שיחד עם ארי רוזנברג, ביצעו מהפך במשחק כשנכנסו בדקה ה־13, במקום ג'מצ'י וברקוביץ (חלש). הם מחקו יתרון של 17:29 להפועל ת"א, וקבעו 37:40 לנבחרת שלוש דקות למחצית. עד להפסקה חזר היתרון להפועל ת"א — 44:45.

במחצית השנייה המשיך הנפלד להצטיין, בעיקר במשחק ההגנה, ואילו רוזנברג ישב על הספסל לאחר שנפגע בברכו.

סיפור בפני עצמו מהווים רכזי הנבחרת. חן ליפין וישראל אלימלך שיחקו לסירוגין, אך מאזן הנקודות שלהם היה דל: 2 נקודות בלבד של ליפין. עדי גורדון שיחק במחצית השנייה (7 נקודות), רכז הפועל ת"א, עמוס פרישמן, קלע 17 נקודות.

הפועל ת"א שיתפה בהרכבה את ג'ון ויליס, שעבר לשחק בליגה הארצית, שחקן הרכש הישראלי, ג'ונתן דלול, שיחק מעט, ואילו חיים זלוטיקמן הוכיח כי החלים מפציעה במספר כניסות נועזות לסל הנבחרת.

מייק לארגי לא יזכור משחק זה לטובה בגלל יכולתו הספורטיבית (ראה עמוד אחורי). משחקו היה מפוזר וחלש. במחצית השנייה הוליכה הפועל ת"א — 61:68 בדקה ה־27, אך כאן החל דורון ג'מצ'י בתצוגת קליעה פרטית, והוא, יחד עם לאסוף ומרסר, ניצחו — 89:100.

עובדה שחייבת להדאיג את מאמן הנבחרת הם איבודי הכדור. 19 של הסגל, לעומת 16 של הפועל ת"א.

שפטו לעיני 15000 צופים דוד רגן וראובן וירובניק באולם הפועל ת"א.

● קלעו לנבחרת: ג'מצ'י 27; לאסוף 20; הנפלד 16; מרסר 16; רוזנברג 9; גורדון 7; מאור 3 וליפין 2.

● קלעו להפועל ת"א: טאונס 25; איימוס 17; פרישמן 17; דלול 8; זלוטיקמן 7; אמסלם 6; ויליס 4; לארגי 3 וגרוביים 2.

שחקני לוד יקבלו המחאות דחויות

כדורגלני הפועל לוד ייפגשו הבוקר בבית מועצת פועלי לוד כדי לקבל המחאות. חלקן דחויות.

אם יתקבל ההסדר יחזרו הכדורגלנים לאימונים מחר לקראת המשחק בגביע־ליליאן בשבת נגד בני־יהודה ת"א, ב־4.30, באיצטדיון ברמת־גן. במשחק שני באותה מסגרת יתמודדו קבוצות בית"ר ירושלים ומכבי ת"א.

אולם מכבי נתניה לא אושר

קבוצת הכדורסל של מכבי נתניה לא תוכל לפתוח את משחקי הליגה הלאומית באולמה הביתי עד אשר יתוקנו הליקויים שישנם באולם.

בביקורת שערך רכז הליגות, נפתלי גושן, התגלו יציעים ללא מעקה, לוח תוצאות שלא במקום המתאים, וליקויים נוספים. נראה כי מכבי נתניה תיאלץ לקיים את משחקי־הבית הראשונים שלה באולם הירייה העירונית, אליצור.

אולמה של העולה השנייה לליגה הלאומית, אליצור נוה־דוד רמלה, ייבדק רק בשבוע הבא.

פולק מהפועל רחובות למכבי פ"ת

מאת יוסף חכם

שוער קבוצת הכדוריד של הפועל רחובות, מנחם פולאק, בן ה־26, שבעונה שעברה היה בהסגר, ישחק בעונה הקרובה במכבי פ"ת.

הפתח־תקוואים רכשו את פולק תמורת 18.500 שקל. אולם מרכז הפועל מסרב לחתום על ההעברה.

הגרלה מפתיעה בגביע־אירופה בכדוריד בבזל

הפועל ר"ג נגד מאי מוסקבה

מזכ"ל ההתאחדות הבין־לאומית: „הסובייטים חייבים לשחק בתל־אביב ולארח במוסקבה" ★ מכבי ראשון־לציון נגד הונגרים והפועל ראשון־לציון נגד יוונים

● כדוריד

מאת יוסף חכם

קבוצת הכדוריד של הפועל רמת־גן הוגרלה אתמול במפתיע להתמודד בסיבוב הראשון בגביע ההתאחדות האירופית נגד הקבוצה הסובייטית, מאי מוסקבה. בהגרלה שהיתה בבזל נקבע שהסובייטים יארחו את המשחק הראשון בין ה־21 ל־27 בספטמבר, ואילו הגומלין יהיה בישראל בין ה־28 בספטמבר וה־4 באוקטובר.

כאשר התקבלה הידיעה בת"א, בשיחת טלפון משווייץ, התעורר ספק. מזכיר איגוד הכדוריד, שלמה פוזנר, התקשר שנית עם מזכ"ל ההתאחדות הבין־לאומית, יורק בארקה, וביקש אישור. כאשר נמסר לו שאכן הדבר נכון שאלו פוזנר מה יהיה אם מאי מוסקבה תסרב לשחק נגד ישראל, במשחקי בית וחוץ. תשובת המזכ"ל בארקה: „לכם לא צריך להיות בעייה. אם לא ירצו לשחק נעיף אותם ממשחקי גביע־אירופה למשך זמן רב".

יו"ר איגוד הכדוריד, מני ויצמן, אמר אמש: „האיגוד הישראלי יעמוד על כך שהמשחקים ייערכו במוסקבה ובתל־אביב. ההערכה היא שתודות להפשרה ביחסים הדיפלומטיים אפשר יהיה לקיים את המיפגשים כמתוכנן".

קבוצות ספורטאים סובייטים סירבו לשחק בישראל ולארח קבוצות ישראליות מאז ניתוק היחסים הדיפלומטיים ב־1967, בעקבות מלחמת ששת־הימים. כך קויימו מיפגשי הכדורסל של מכבי ת"א נגד צסק"א מוסקבה וז'אלגירים קובנה, באולמות נייטראליים, ורק התעקשותה של ההתאחדות הבין־לאומית בטניס איפשרה הופעת טניסאי ישראל בגביע־דייוויס בברית־המועצות.

מאמן הפועל רמת־גן, יוסף שטרק, הגיב על המיפגש עם מאי מוסקבה: „אני נדהם". ואילו מנהל מחלקת הכדוריד בהפועל רמת־גן, בני קמינר, ציין כי „זו תהיה חוויה בלתי־רגילה, בתנאי שהמשחקים ייצאו לפועל. כבר בימים הקרובים נשתדל ליצור קשר עם מוסקבה".

מכבי ראשל"צ בהונגריה

האלופה, קבוצת מכבי ראשל"צ, הוגרלה לשחק באותם מועדים בגביע־אירופה לאלופות, עם קבוצת בראמאץ'־וספרם מהונגריה. המשחק הראשון יהיה בחוץ.

קבוצת הפועל ראשל"צ, שתופיע לראשונה בתולדותיה בגביע־אירופה למחזיקות־גביע, תארח במשחק הראשון בארץ את הקבוצה היוונית דוקאס־סקול.

אלופת הנשים של ישראל, מכבי קרית־שרת/חולון, תתמודד בסיבוב הראשון בגביע־האלופות לנשים נגד צסק"א־ספטמבר סופיה. המשחק הראשון יהיה בבולגריה, ואילו מכבי הארזים רמת־גן, תארח בגביע־אירופה למחזיקות־גביע, במשחק הראשון, את ו.א.ט.ו. וינה. משחקי הנשים יהיו בין ה־14 ל־20 בספטמבר, והמשחקים החוזרים בין ה־21־27 בספטמבר.

האם נשמט שמה של ישראל?

מאת יוסף חכם

ראשי איגוד הכדוריד נדהמו כאשר קיבלו שלשום את תכנית קונגרס ההתאחדות המערב־אירופית, שיתקיים ב־11־13 בספטמבר באנטוורפן, ובה לא הופיע שמה של ישראל, זאת לקראת הקמת איגוד כדוריד אירופי, של המערב והמזרח.

יו"ר האיגוד, מני ויצמן, אמר שישראל רשומה בהתאחדות המערב־אירופית מאז 1977, ומפליא שאין ישראל מופיעה ברשימת המדינות המערביות. „כבר הבוקר נעשה מאמץ לברר את העניין. אני מקווה שזו רק טעות טכנית ואם לא נפעיל את הלחצים כדי שלא ינסו לדחוק אותנו החוצה".

ישראל — שלישית בכדור־שער לעיוורים

מאת אברהם תשובה

נבחרת הכדור־שער לעיוורים של ישראל דורגה במקום השלישי באליפות העולם שנסתיימה באנגליה. ישראל גברה במשחק על מקומות 3־4 על בלגיה — 0:1.

נבחרת ישראל כשלה בנסיונה לעלות לגמר כשנוצחה שלשום בהארכה בחצי־הגמר ע"י הולנד, במשחק שקול — 1:0.

שיא עולמי באופניים נשבר שבע פעמים

שיא עולמי ברכיבה על אופניים באולם, שהחזיק מעמד יותר מחצי יובל שנים, נשבר אתמול שבע פעמים, בפתיחת אליפות העולם בוינה.

הדבר אירע במוקדמות למירוץ 200 מטר למקצוענים, כאשר השיא הישן של 10.990 שניות, שנקבע בדצמבר 1961, שופר שבע פעמים. את הזמן הטוב ביותר קבע האיטלקי קלאודיו גולינלי — 10.587 שניות.

דרשלר פורשת מ־200 מ'

שיאנית העולם ב־200 מ', הייקה דרשלר ממזרח־גרמניה, לא תרוץ מרחק זה באליפות העולם ברומא.

דרשלר העדיפה את הקפיצה לרוחק באותו יום.

ח"כ חיים רמון ישחק בליגה ב'

מאת יצחק ויסהוף

פקידות איגוד הכדורסל, עופרה כהן ומירי דהאן, הופתעו אתמול בשעות הבוקר כאשר מולן ניצב ח"כ חיים רמון, וביקש להירשם כשחקן מן המניין באיגוד הכדורסל.

רמון הגיע לבדו, עם תעודת זיהוי, וביקש להירשם בקבוצת מ.ס. רמת־השרון מליגה ב'. לאחר ששתי הפקידות התמוהות בדקו שכל מסמכי הח"כ כשרים, הוא נרשם כחוק.

הפקידות סיפרו כי ח"כ רמון ישב בתור, כמו נציגי ושחקני שאר הקבוצות, ולא ביקש פרוטקציה. „רק כשראיתי בתעודת הזיהוי את השם חיים רמון הבנתי עם מי יש לי עסק" – אמרה עופרה כהן.

חיים רמון ישחק ברמת־השרון עם דני ברזולי. גור בן־דוד ושלמה לוצקי. הנחשבים לשחקנים ותיקים בקבוצה.

הפועל ת"א לא חס על מכבי יפו — 0:5

● כדורגל

מאת יוסף חכם

במשחק־ידידותי בכדורגל, שנערך אתמול באיצטדיון בלומפילד ביפו, הביסה קבוצת הפועל תל־אביב מהלאומית את מכבי יפו מהארצית — 0:5, לאחר 0:2 במחצית.

שחקני הפועל ת"א הופיעו למשחק, ללא יעקב אקהויז, הסובל מפציעה.

את השערים להפועל ת"א כבש במחצית הראשונה מיקי בן־שיטרית (2). לאחר ההפסקה הוסיפו שערים: אלי כהן, אבי בן־עזרא ואליאור ברנס.

במשחק־ידידותי נוסף שהתקיים ברחובות גברה האלופה, קבוצת בית"ר ירושלים, על הכח רמת־גן מהארצית — 1:2, לאחר 1:1 במחצית.

את השערים לבית"ר כבשו: בני כהן ומאיר קרוש. להכח: יצחק אהרון.

● כדורגלן בית"ר ת"א, נסים כהן, שהחרים את אימוני קבוצתו חזר אתמול לפעילות לאחר שהגיע להסכם עם ההנהלה.

אופק: ההכרעה בזרים בוועידת הפועל

נושא הזרים בכדורגל יובא להכרעת ועידת הפועל שתתקיים במארס 1988 מאחר שאין מדובר בנושא מקצועי בלבד, אלא עקרוני — זאת אמר אתמול מזכ"ל הפועל, יצחק אופק.

אופק הוסיף כי בעונה הקרובה, 1987־88, לא יהיו זרים בכדורגל הישראלי.

● אליפות תל־אביב הראשונה בהורדת־ידיים תתקיים הערב ב־7.30 בספורטק בת"א, בחסות סגן ראש העיר, נתן וולך. המנצח יזכה בכרטיס־טיסה לארה"ב וזכות להשתתף באליפות העולם שתיערך בדצמבר בדאלאס שבארה"ב.

בית"ר ירושלים – היום ביקנעם

אלופת המדינה בכדורגל, בית"ר ירושלים, תקיים היום ב־5 משחק ידידותי ביקנעם נגד נבחרת המקום.

את בעיטת־הפתיחה יבעט ראש המועצה המקומית, אילן גבריאלי, שיעניק גביע לקבוצה המנצחת.

היום – פתיחת אליפות השחייה

אליפות ישראל בשחייה שתימשך ארבעה ימים, תיפתח הבוקר ב־9.30 בבריכת מכון וינגייט. תחרויות הגמר יהיו ב־5 אחה"צ.

היום ייערכו תחרויות לגברים ונשים ב־400 חופשי, 200 פרפר, 100 חזה ומשחה־שליחים 100×4 חופשי.

בחצי־גמר אליפות צה"ל: מה"ד – פיקוד צפון, אג"א – פיקוד דרום

משחקי חצי־הגמר באליפות צה"ל בכדורגל ייערכו היום במגרשי אוניברסיטת ת"א. ב־9 בבוקר יתמודדו מה"ד ופיקוד צפון, וב־5 אחה"צ – דרום נגד אג"א.

במשחק רבע־הגמר אתמול הביסה אג"א, שגילתה יכולת מצויינת, את חיל־האויר — 0:2. שערים: נאור גלילי (ג.) צפריר (ג.) לירון משטרשקה ואהרון קצב. שפט חיים ליפקוביץ.

במשחק נוסף גבר פיקוד צפון על אמ"ן — 0:1. משערו של מירון אלמקיס בדקה ה־43. שפט אריה פרוסט.

בלום ניצח בניו־יורק את בנהאבילס מצרפת

● טניס

הטניסאי הישראלי הבלתי־מדורג, גלעד בלום, הדיח אתמול את המדורג ממקום 1 בטורניר ניו־יורק, טאריק בנהאבילס מצרפת. אותו ניצח בסיבוב הראשון — 6:7, 6:3, 6:3. התחרות היא על סכום פרסים בסך 125 אלף דולאר.

בלום הפתיע את הצרפתי המדורג במקום ה־35 בעולם כבר במערכה הראשונה, בה ניצח בשובר־שוויון. בלום מדורג במקום ה־151 בעולם.

תוצאות נוספות: ראמש קרישנאן (הודו) — פראנציסקו מאסיאל (מכסיקו) 6:2, 6:3; חורחה לוזאנו (מכסיקו) — מאט אנגר (ארה"ב) 6:4, 6:7, 7:6; פטר לונדגרן (שבדיה) — לייף שיראס (ארה"ב) 7:6, 6:3.

● השבדי סטפן אדברג שזכה ביום ראשון בטורניר סינסינטי הצטרף לצ'כי איוון לנדל, במקום הראשון בדירוג „הפרס הגדול" נאביסקו. לכל אחד מהם 3129 נקודות. לפני השבדי וילאנדר — 2821; הצ'כי מאציר — 2484; הגרמני בקר — 2098; האמריקני ג'ימי קונורס — 1879 והאוסטרלי פאט קאש — 1497.

קבוצות שלא יפקידו חוזים לא יקבלו כרטיסי־ליגה

מאת אשר גולדשלגר

קבוצה שלא תעביר עד יום שישי, בשבוע הבא, את הסכמי השכר עם כדורגלניה, לא תקבל כרטיסי־ליגה לקראת פתיחת העונה ב־5 בספטמבר — הודעה זו העבירה אתמול ההתאחדות לכדורגל לכל הקבוצות.

קבוצת הפועל ירושלים העבירה אתמול לשורותיה את שוער בית"ר ירושלים, אורי סויסה, כהעברה, ואת משה בן־הרוש, כהשאלה. הרכש השלישי של הפועל ירושלים יהיה יעקב (שוקו) גומרד.

מאבק צמוד בליגה הסובייטית

מאבק צמוד מתנהל בליגת הכדורגל בברית־המועצות, בין ספרטק מוסקבה וקבוצת דנייפרופטרובסק.

במחזור ה־22 סיימה ספרטק מוסקבה בתיקו 0:0 עם אלמה־אטא, ודנייפרופטרובסק ניצחה את דינאמו טביליסי — 0:1. ז'אלגירים וילנה נוצחה 1:0 ע"י טורפדו מוסקבה.

שאר התוצאות: דינאמו קייב — זניט לנינגראד 1:0; דינאמו מוסקבה — ארארט יאראוון 1:1.

הדירוג: 1. ספרטק מוסקבה — 30 נקודות; 2. דנייפרופטרובסק — 29; 3. ז'אלגירים וילנה — 27; 4־5. טורפדו מוסקבה ושחטיור דונסק — 25.

● שעות ספורות לאחר שהודח מאמן נבחרת הכדורגל של הונגריה מתפקידו התמנה יוזף וורבש כמנהל קבוצת מ.ט.ק. האלופה. וורבש היה בתפקידו כמאמן לאומי במשך שמונה חודשים בלבד והודח בעקבות ביקורת חריפה עליו בעתונות.

● למאמן נבחרת בריטניה בגביע־דייויס בטניס התמנה האוסטרלי ג'ייפס, שאימן בשעתו את הטניסאי קווין קארן, הפיינליסט של ווימבלדון לפני שנתיים.

פריימן קלע 44 נקודות להגליל ברמלה — 86:112

מאת שלמה חזן

כדורסלן־הנבחרת־הגבוה של הפועל הגליל־העליון, דיון פריימן, גילה אמש יכולת נפלאה כשקלע 44 נקודות ברמלה במשחק־הנצחון של הפועל הגליל־העליון על אליצור נוה־דוד רמלה — 86:112, לאחר 32:49 במחצית.

פריימן סחף את חבריו למשחק מהיר ויעיל. שני שחקני הנבחרת מהגליל, גדי הנפלד ועופר פליישר, שיחקו רק במחצית הראשונה. לאחר־מכן יצאו למשחק הנבחרת נגד הפועל ת"א, בערב־ההצדעה למייק לארגי.

רמלה בחנה את מייקל פיין, שלא שיכנע. פורד מקנזי הובא במחצית ישר מנמל־התעופה בלוד, השתתף במחצית השנייה וקלע 12 נקודות. ארל ויליאמס הודיע סופית שיגיע ב־5 בספטמבר.

פריימן קלע 44 נקודות להגליל; פיין (19), מקנזי (12) וחזן (10) הירבו לקלוע לאליצור רמלה. שפטו: קמינר ורמות.

לברקוזן — הערב בנתניה

סגנית אלופת מערב־גרמניה בכדורסל, קבוצת טום לברקוזן, תקיים הערב ב־8.30 את משחקה הרביעי בישראל בהשתתפות בנתניה מול אליצור המקומית.

בירושלים תפגוש הערב הפועל ירושלים את הפועל הגליל־העליון, באולם מנחת, בשעה 8.

● לאחר שקווין מאגי היה לזר הראשון שנרשם לקראת העונה החדשה במשרדי איגוד הכדורסל, הצטרף אליו אתמול ג'ון פלאורס, שימשיך עונה נוספת במכבי חיפה. שחקנים זרים ניתן לרשום עד שבוע לפני פתיחת משחקי הליגה. לכל קבוצה מותר להחליף זר אחד עד למחזור השישי.

הוועד האולימפי דחה דרישות צפון־קוריאה

הוועד האולימפי הבין־לאומי דחה דרישה של צפון־קוריאה לקיים שיחות חדשות עם דרום־קוריאה על שיתופה במשחקים האולימפיים בסיאול בשנה הבאה.

צפון־קוריאה העלתה לאחרונה תביעה לארח חמישה מקצועות מלאים, כולל כדורגל.

קודם־לכן דרשו הצפון־קוריאנים לארח שמונה ענפים.

הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב תכנון מקומי

נתניה

ניתנת בזה הודעה לפי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה (1965) כי הוגש לאישור הועדה המקומית תשריט חלוקה חלקה 111 בגוש 8230, ברח' ... נסטיה מתכנית מפורטת נת/306 צ'ור קהילה תוקף ג.פ. 1590 מיום 26.6.47 ותכנית מתאר נת/7/400 אישור כולה תוקף ג.פ. 2844 מיום 26.8.82. הסטיה היא בין השטח המינימלי לבניה לפי התכניות בתוקף לבין השטח שנשאר אחרי ההפקעה של תכנית נת/545 שקבלה תוקף ג.פ. 3429 מיום 19.2.87.

את התשריט ניתן לראות במשרדי הועדה המקומית, בשד' ויצמן 4 חדר 107, בימים ובשעות קבלת קהל.

התנגדויות אפשר להגיש במשך 15 יום מיום פרסום הודעה זאת.

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965 מרחב תכנון מקומי

כפר סבא

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי במשרדי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, ובמשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה כפר סבא הופקד שינוי תכנית הנקרא „שינוי תכנית מתאר מקומית מספר כס/1/27" יחד עם התשריט המצורף אליו.

עיקרי הוראות השינוי: הרחבת מרכז רפואי ספיר — בי"ח מאיר. הרחבת ... שינוי יעוד מאזור חקלאי ... לשטח להרחבת בית חולים, קביעת בינוי למרכז רפואי. קביעת דרכי גישה וחניות למרכז רפואי. איחוד וחלוקה בהסכמה וללא הסכמת בעלים עפ"י סימן ז' לחוק הוראות בניה לאחוזים השונים.

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 6429 חלקה 11"20, 26, 30, 35, 39, 40, 45, 47, 48, 51, 53, 153, 154, 156, 159"170, 172, 182 חלק מחלקות 37, 38, 57. גוש 6430 חלק מחלקות 8, 15, 26, 27, 28.

כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל מעוניין בקרקע בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע ע"י שינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך עפ"י סעיף 100 לחוק האמור, רשאי תוך חדשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינויי התכנית במשרדי הוועדה המקומית האמורה, ועליה לכלול פירוט ההנמקות להתנגדות ולהיות מלווה בתצהיר חתום ע"י עו"ד המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

דב שיש, יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז

הועדה המקומית לתכנון ולבניה

חדרה

הודעה עפ"י סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה, חדרה בקשה למתן אישור להקלה על חלקה מס' 14 בגוש 10036 ברחוב: ששת הימים והיינו: א. תוספת של 1.4% בניה נוספים לשטח הבניה הכולל. ב. תוספת 2 קומות. ג. 10% קו בנין צדדי.

כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה חדרה, רחוב הלל יפה 9 התנגדותו המנומקת בכתב ולציין כתובתו המדוייקת. ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

אינג' מ. כהנא, ראש העיר, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה חדרה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

הועדה המקומית לתכנון ולבניה

תל־אביב־יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור לשמוש חורג מתכנון למגורים למשרדים בכל הבנין לתקופה של 5 שנים ברחוב דיזנגוף מס' 30 גוש 7111 חלקה 52, תיק בנין 030־187, בקשה מס' 862183.

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון. ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.

י. בסטי, סגן ראש העיריה, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 מרחב תכנון מקומי

שיקמים

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965, כי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, החליטה לאשר שינוי תכנית מפורטת הנקראת תכנית מס' 184/03/6 שינוי מס' 1 לתכנית מפורטת. עיקרי הוראות התכנית: שינוי יעוד של גוש 2801 משטח חקלאי לשטח למתקן הנדסי. ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: שטח התכנית: 1500 גוש: 2801. קבוץ שדה יואב.

אישור הודעה על הפקדתו ביחד עם התשריט המצורף אליו פורסמה בילקוט פרסומים מס' 3408 מיום 11.12.86 עמוד 320. השינוי האמור שבה הוועדה המחוזית אישרה אותה ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הוועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה שיקמים וכל המעוניין רשאי לעיין בה ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. ההתנגדות תוגש בכתב בפירוט הנמקות בליווי תצהיר המאמת את העובדות עליהן מסתמכת ההתנגדות.

שלום רנינו, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 מרחב תכנון מקומי

פתח תקוה

הודעה בדבר הפקדת שינוי תוכנית מפורטת

נמסרה בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה 1965, כי במשרדי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, ובמשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה פתח תקוה הופקד שינוי תוכנית הנקרא שינוי תוכנית מפורטת מס' פת/1209/21 ביחד עם התשריט המצורף אליו. עיקרי הוראות השינוי: שינוי קו הבנין ברח' אברבנאל. שינוי מס' הקומות מ־3 ל־4. ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התוכנית: גוש 6378, חלקה 11, רח' אברבנאל פינת נחלת צבי.

כל המעוניין בשינוי התוכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע ע"י שינוי התוכנית וכן כל הזכאי לכך עפ"י סעיף 100 לחוק האמור, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של מודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התוכנית במשרדי הוועדה המחוזית האמורה, ועליה לכלול פירוט ההנמקות להתנגדות ולהיות מלווה בתצהיר חתום ע"י עו"ד המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

דב שיש, יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז

19.8.1987

עירית חיפה

משרד מהנדס העיר

הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה

רחוב ביאליק 3, חיפה, טלפון מספר — 04-640775

הודעה על־פי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה על־ידי מר בראון אריה בקשה לאשר הקמת בנין אחורי בן 3 קומות מעל קומת־עמודים ברחוב אלכסנדר זייד 25 חלקה 8 בגוש 11575 קרית־חיים מזרחית.

הבקשה כרוכה בחריגות הבאות:

1. מרחק בין הבתים קטן מהמותר.
2. בליטות של 30 ס"מ למרווחים צדדיים ואחוריים.

אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים א', ג', ה', בין השעות: 08.00־11.30.

המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

איתמר ינוביץ, מהנדס העיר

עירית אשדוד

הועדה המקומית לתכנון ולבניה

הודעת פרסום — שמוש חורג

עפ"י הוראות סעיף 149 לחוק התכנון והבניה — תשכ"ה 1965

בהתאם לסעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965, ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה המקומית, בקשה להתרת שימוש חורג, מתכנית מפורטת מס' 111/03/3 (תיק בניה שח — 58) שם המבקש קופת חולים לאומית מעונו ת.ד. 2045 אשדוד. מהות הבקשה התרת שימוש חורג ממגורים למרפאה בחלקה 202 בגוש 2198 ברחוב כנרת 28 אשדוד.

כל המעוניין יוכל לעיין בבקשה ובתכנית המצורפת אליה ללא תשלום, במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה אשדוד, בשעות קבלת קהל.

כל הרואה עצמו נפגע או עלול להפגע כתוצאה מאישור שמוש חורג רשאי להגיש התנגדות מנומקת בשני העתקים במשרדי הועדה הנ"ל, תוך 14 יום מפרסום זה.

א. אזולאי, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה, אשדוד

טלוויזיה

08.00 טלטקסט — עד כאן. 09.05 שעת כושר. 09.15 גברת פלפלת — מסיבת יום הולדת לפלפלת. 09.25 נחשון — סרט אנימציה. 09.30 הלב — פרק 48 נירקו והחמור הזקן. 09.55 מחסומים — פרק 14 — בילי מתלבט אם להמשיך בלימודי החליל באקדמיה בזלצבורג, או לשוב לאנגליה עם חברתו, הרוצה לחיות עמו. 10.30 רואים שש־שש — מרתון רואים שש־שש בשידור חי מ־10.30 עד 16.45. תכנית מיוחדת לסיום הקיץ. מנחה: קובי מידן. 17.00 ערב חדש — מנחה: גדעון רייכר. 17.30 עולמו המופלא של וולט דיסני — הפרק השביעי: הדובים ואני — חלק ראשון. בפרק זה יסופר כיצד לוחם לשעבר במלחמת וייטנאם לחפש חיים של שלווה הרחק מן הציוויליזציה, ביערות־עד שבאזור נידח בקנדה. הוא מוצא את עצמו מעורב באימוץ 3 דובונים שנותרו בלא אם, ובעזרה לתושבים האינדיאנים שבמקום, הנלחמים על שטח המחיה שלהם. בתפקיד הראשי: פטריק וויין, בנו של שחקן המערבונים הנודע ג'ון וויין. 18.20 משלי להיטנטין — סדרת סרטים קצרה בהנפשה. שם הפרק: הזאב והכלב. קורא: מוטי ברכאן. 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.35 על ספרות ותרבות — מגזין דו־שבועי לספרות (ערבית). 19.00 ענייני הגוף — פרק שביעי — עתידן של משפחות (ערבית). 19.30 חדשות (ערבית). 20.00 כותרות מבט. 20.02 בצוותא — עם סופרים המשוחחים על ספרות דתית־יהודית וישראלית. מנחה: שאול מייזליש. 20.30 תצפית — בתכנית הפעם: על מפעל צעיר עתיר־ידע בנס־ציונה: אופטרוטק. המפעל פיתח מכשיר ראשון מסוגו בעולם לבדיקה חזותית של מעגלים מודפסים. ראייה ממוחשבת ואינטליגנציה מלאכותית הם העקרונות המדעיים שעל פיהם המכשיר פועל. נושא אחר בתכנית — משפחה של צופיות, בנות כנף שבחרו להשתכן באהיל של סלון משפחה. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 תשדירי שירות. 21.35 מוקד. 22.05 סרט קולנוע — נתיבי התהילה. 23.40 פסוקו של יום. חדשות הלילה.

ערוץ 2

08.30 שידור ישיר ממשפט דמיאניוק. 16.00 המשך משפט דמיאניוק. 19.30 תקציר משפט דמיאניוק. 20.00 בירור 2 — התעמלות אמנותית בביצוע „בנות בולגריה". 21.00 סוף.

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה נינוחה. 09.00 קונצרט בוקר. 11.57 פינת השיר. 12.00 אמנים באולפן — רביעיית תל־אביב מוצארט: רביעייה לכלי קשת במי במול מאז'ור ק. 589; מנדלסון: רביעייה לכלי קשת במי מינור. 13.05 בהאזנה נינוחה — מוצארט: סימפוניה מס' 35 ק. 325 סימפונית הפנר; מוצארט: הסונטה לפסנתר ברה מז'ור ק. 576; מוצארט: קונצ'רטו לקלרינית בלה מז'ור ק. 622; מוצארט: סרנדה ברה מז'ור ק. 320 „סרנדת קרן הדואר". 15.00 מוסיקה ויוה — אוליביה מסיין: הראווי שירי אהבה ומוות. 16.00 קונצרט מהקלטות התזמורת הסימפונית י־ם שהיה ב־30.6.87 מנצח: אליהו ארטוריה. 18.00 שעה עם... שרפנטייה — מיסות קורדות. 19.00 מוסיקה אהובה עליכם ברוך: קונצ'רטו מס' 2 לכנור ולתזמורת; שוברט: סימפוניה מס' 2. 20.05 אינטרלוד — רצף מוסיקלי. 20.27 פינת השיר. 20.30 אופרה ג'מה דיורנ'ה. 23.00 מחזורי יצירות — מנדלסון: רביעיות וחמישיות.

רשת א'

07.30 רדיו־קל. 08.05 הסונה מחונה. 09.05 טלרדיו — שירות מידע למאזינים. 10.05 שירי־קור — מחולות ושירים משלנו. 11.05 פניני בוקר. 12.05 מעורב ירושלמי — עם מרגלית צנעני. 13.00 חדשות ותכנית באנגלית. 13.30 חדשות ותכנית בצרפתית. 14.05 בראש צעיר — מגזין יומי לילדים ולבני נוער. 15.00 צבעי הקשת — שירים לאחר הצהריים. 15.30 האוניברסיטה הפתוחה — הספרות העברית ותנועת הפועלים בארץ־ישראל: הספרות העברית בשנות ה־30 — ד"ר נורית גרץ. 16.05 מספרי ספורים. 17.10 שירי עמים. 18.05 מנחת ערב. 19.30 שירים לעולם. 22.05 חבר מאותו כוכב — תכנית היכרויות רדיופונית בשידור חי — עורכת ומנחה: מילכה למרון.

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה. 08.05 בראש צעיר — תכנית לילדים בחופשה. 09.05 כוכבת הבוקר — עם דוריס דיין. 10.05 כל צבעי הרשת — מגזין יומי. 12.10 אלף־אלף ב'בית — עם אהוד מנור. 13.05 בחצי היום — חדשות ופזמונים. 14.06 בת צחוק — הווי והומור. 15.05 רגעי קסם. 16.05 תוצרת הארץ — תכנית בכשתף לשירים עבריים. 16.55 קראתי ספר — קוראים ממליצים. 17.05 יומן כלכלה. 17.30 על מספרים ואנשים — מגזין המשק והחברה. 18.06 יש שאלות — עורך ומנחה: איתן אלמוג שידור חי מבית הבראה של קופת־חולים במעלות. 19.00 היום הזה. 19.35 מוסף לענייני צבא ובטחון. 20.05 צמוקים ושקדים — מבחר שירים ביידיש: שירים מבימת התיאטרון היהודי. 22.05 מחפשים את המטמון — מנחה: משה טימור. 00.15 ג'אז ועוד — עם לאה ליאור.

גלי צה"ל

06.05 צלילי בוקר. 06.30 פוקוס עין. 07.07 בוקר טוב ישראל. 09.05 פתוח — אורלי יניב ודובי לנץ מארחים. 11.05 נכון לעכשיו — עם רפי רשף. 13.05 כולם עם דילן — שעה עם ועל בוב דילן. 13.55 לא לכבות את האור — פינה יומית בנושא ירידה מהארץ. 14.05 יום יום ד"ג — עם אלי ישראלי וארז כל. 16.05 ארבע אחרי הצהריים — שירים עבריים. 16.54 באופן מילולי — סינתו על אבשלום קור. 17.00 ערב טוב ישראל. 18.05 יער מיצורר — מגאזין לענייני צבא ובטחון. 18.45 מיזולש — עיכוס יומי בענייני השעה. 19.05 שירים עבריים. 20.05 שאלות אישיות — יעקב אגמון משוחח עם הסופר יצחק בדנר (מ"ח). 21.00 מבט לחדשות. 21.30 ... לילה לא שקט. 22.05 על הדבש ועל העוקץ. 23.05 עשרים וארבע — היום שהיה — עם ירון וילנסקי. 23.55 שיחת חצות — עם המשוררת עתנאית — ענת לויט. 00.05 ציפורי לילה עם נתן דטנר ואבי קושנר. 02.05 לא רוצים לישון. 05.05 צלילי בוקר.

שידורי צה"ל 2

19.05 רדיו דרייו — עם יואב קוטנר. 20.05 סבב בכסים — שידור מיוחד מעיר הנוער 67. 22.05 על הדבש ועל הכיפאק. 23.05 קול הג'אז הזה — עורך ומגיש: דני קרפל.

רשת ג'

06.04 בחורה לאושר — להיטים ותיקים. 07.07 שיר בבוקר בבוקר — שירים עבריים. 08.05 בא לי — עם מנחם פרי. 10.05 שיהיה — שעה של ביטלס. 11.05 30 בצל — עם יקיר אביב. 13.05 כל טוב — פזמונים ומערכונים. 14.05 בטק־גב — עם שוש עטרי. 16.05 מוסיקה לעניין. 17.05 מיקספים — עם מיכל שמואלי. 18.06 הצעקה האחרונה — עם יגאל רביד. 20.05 לי ולך — שיר וברכה. 21.05 פניני ג'אז — עם לאה ליאור. 23.05 מסביב לחצות — עם יוסי סיאם.

קולנוע

תל־אביב

... 4.30, 7.15, 9.10
אסתר: קינג קונג 5, 7.15, 9.40
אירלי: ילדים חורגים לאלוהים 1, 7.15, 9.30
בן־יהודה: א.ט. חבר מכוכב אחר 5, 7.15, 9.10
גת: בלון לחופש הגדול 3.15, 6.15, 9.15
גורדון: הנגרו 7.00, 9.10
דקל: קרוקודיל 5, 7.15, 9.10
דרייב אין: סור ההצלחה 7.45
הוד: נינג'ה אמריקאי מס' 3 5, 7.15, 9.10
ליפמן חדש: פוטו רומן 4.10, 7.15, 9.10
מוזיאון ת"א: כותו של סוכו 7.30, 9.10
... 4.30, 7.15, 9.30
סינמה 1: אלדין ומנורת הקסמים 5, 7.15, 9.30
סינמה 2: אהבה בחלון ראווה 5, 7.15, 9.30
פאר: לא שם זין 5, 7.30, 9.10
טאיים: מונטי פייטון 12, 2, 7.15, 9.10
רומן לילי 23.30
רביקה:
חן 1: חנות קטנה ומכריפה 5, 7.10, 9.50
חן 2: ליבו של אנגל 5, 7.25, 9.45
חן 3: אני והחברה 5, 7.40, 9.45
חן 4: שלגיה ושבעת הגמדים 11, 2, 5, 7.40, 9.45
חן 5: נשק קטלני 11, 2, 5, 7.40, 9.45
שחף: סור ההצלחה 4.30, 7.00, 9.30
תל־אביב: 007 באזור המסוכן 1, 5, 7.15, 9.30
תפלות: החנות מעבר לפינה 4.30, 7.00, 9.15

רמת־גן

אלאזים: קינג קונג 2 4, 6.40, 9.30
לילי: לא שם זין 7.15, 9.30
ארמון: הנוכל האוהבת והמאהבת 5, 7.30, 9.45
רב־גן:
גן 1: שלגיה ושבעת הגמדים 5, 7.20, 9.40
גן 2: הרפתקאותיו של סופר כלב 5, 7.20, 9.40
גן 3: אני והחברה 5, 7.30, 9.40
גן 4: רובוט איכפת לי 6.15, 9.15

ירושלים

אדיסון: 007 באזור המסוכן 4.30, 7.15, 9.30
אורנע: קינג קונג 2 4.30, 9.15
בית אגרון:
טרזן ואוצרו הסודי 16.30
בשם כל בני ביתי 17.30
כל מה שרצית לדעת על המין 19.45
התפוז המכני 21.30
חנות קטנה ומטריפה 24.00
בפירו: ימי הרדיו 4.00, 7.00, 9.30
אורגיל: ליבו של אנגל 4.10, 7, 9.15
מיטשל: לא שם זין 7.00, 9.00
כמרר: ילדים חורגים לאלוהים 7.00, 9.30
הבירה: סגור לרגל שיפוצים
אוריון
אור 1: פוטו רומן 4, 6.30, 9
אור 2: בהצב השעון 4.30, 7.00, 9.00
אור 3: התיך אפריקאי 6.30, 9.00
אור 4: הפטריוט
אור 5: אהבה מחלון ראווה 4.30, 7.00, 9.00
עדן: נינג'ה אמריקאי מס' 3 4.30, 7.00, 9.00
תיאטרון ירושלים: שיחות מלוכלכות 18.45, 21.45

חיפה

אורה: פוטו רומן 4.30, 7.00, 9.15
חן: קינג קונג 4.30, 6.45, 9.00
עצמון 1: נינג'ה אמריקאי 1 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 2: שירותים אישיים 4.45, 7.15, 9.30
עצמון 3: ילדים חורגים לאלוהים 4.30, 7.00, 9.15
רון: סור ההצלחה 4, 6.30, 9.00
אמפי: 007 באזור המסוכן 4.30, 7.00, 9.15
אורלה: לבירינט 6.45, 9.15
קרן אור המודרנש: לא שם זין 7.00, 9.15

נתניה

שרון: המוכטל בטיטו 5, 7, 9.15
סטודיו: לא שם זין 5, 7, 9.15

חולון

סבוי: פוינג מיבטל וילדה קטנה 5, 7.15, 9.30
מגדל: בלון לחופש הגדול 6.00, 9.00
ארמון: לא שם זין 5, 7.30, 9.30

בת־ים

עצמאות: נינג'ה אמריקאי מס' 3 5, 7.15, 9.30
עמי ותמי 11.00

הרצליה

היכל: אלדין ומנורת הקסמים 5.00, 7.15, 9.30
מלון דניאל — האודיטוריום: שם הוורד — א' ב' ג' ה' 19.00, 21.30

באר־שבע

חן: 007 באזור המסוכן 4.30, 7.30, 9.30

פתח־תקוה

היכל 1: סור ההצלחה 5, 7.15, 9.30
א.ט. חבר מכוכב אחר 10.30, 12.30, 14.10
היכל 2: אהבה בחלון ראווה 5, 7.30, 9.30
סופרמן 4 10.10, 12.30, 14.30
היכל 3: שם הוורד 7.15, 9.30
עמי ותמי 10.30, 12.30, 14.30, 17.00

עפולה

מופתרון: 007 באזור המסוכן
א', ב', ד', ה' 9.00
ג' 5.30, 9.00

גבעתיים

הדרי: סור ההצלחה 4.30, 7.15, 9.30

ראשון־לציון

רון 1: נינג'ה אמריקאי מס' 3 4.30, 7.15, 9.30
רון 2: סור ההצלחה 5.00, 7.15, 9.30
עמי ותמי 10.30, 12.30, 14.30

תיאטרון

הבימה — התיאטרון הלאומי
הערב יום ד', 26.8
מירלה אפרת: 20.30
הזמן הצהוב: 20.30

צוותא — לתרבות מתקדמת
יום ד' 26.8 בשעה 21.30
„חלום ליל קיץ"

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים: קופת חולים — עין־יהב, חולון.
חולון: אהרון — הופיין 52.
ירושלים: קופ"ח — מרפאת רוממה, רח' הכ"ג 38.
נתניה: נתניה — הרצל 11.
פתח־תקוה: ברכו הברון — אהרון קציר 40.
רמת־גן: המגן — ביאליק 30.
תל־אביב: בכלי — עוזיאל 1. קופ"ח כללית — אבמנרדם 7.
חיפה: הנשיא — שד' הנשיא 33.
רחובות: כללית — בני משה.
רעננה־כ"ס: סמאלור — בר אילן רעננה.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז

● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב - בימים ב', ד', ו' - כירורגיה ופנימית. ילדים - כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב - בימים א', ג', ה' שבת - כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא - כל המחלקות - כל השבוע.

נתניה

● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים - כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים

שערי צדק - ילדים.
הדסה ע"כ - פנימית, נשים, כירורגית, עיניים.
הדסה ה"צ - אורטופדית.
ביקור חולים - א.א.ג.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד יימסור מידע טלפוני בימים א'-ה' 08.00-20.00, בימי ו': 08.00-15.00. טלפונים: 03-433500, 03-433500.

יד ביד - אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער - קו לנוער במצוקה
ירושלים - 02-243358
ת"א - 226027 (24 שעות)
חיפה - 04-229488 (11.00-20.00)
גליל מערבי - 04-922222

קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' ו־ד' - טל. 222732.

„קו פתוח" - אוזן קשבת לילדים ובני־נוער 03-221680 (24 שעות)

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל

בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות: 21.00—21.00. בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 18.00—24.00. בשבתות ובחגים בין השעות: 13.00—21.00. הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649.

בחיפה: רחוב הגפן 26, קומה ג', טל: 525566. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה

המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00—24.00, אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד. דיזנגוף סנטר שער 3 וליד המעבירה (קומה א'). טל: 294869, 03-285822.

מרכז סיוע לקורבנות אונס

לרעננה ואיזור השרון, טל' 052-32432 בימים א'—ה' בשעות 17.00—21.00.

עזרה ראשונה נפשית

ער"ן ירושלים — טל' 02-237171.
ער"ן תל־אביב — טל' 03-5461111.
ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03-261113.
ער"ן חיפה — טל' 04-672222.
ער"ן באר־שבע — טל' 057-418111.
ער"ן נתניה — טל' 053-35316.

סילוק מוקשים

מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 244; חדרה — 22444.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111; לוד/רמלה — 101, טל' 08-221022; עפולה — טלפון 065-93334, טבעון — 101, טלפון 04-931401. נהריה — טל' 04-823333, בת־ים — טל' 5511111. באר־שבע — טל' 057-74767. שח"ל בנט רן, טל' 03-330848.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה:
בימים א'-ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30

מחיפה לבני־ברק וירושלים
א'-ו': 7.00

מתל־אביב לחיפה:
בימים א'-ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16*, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.

מתל־אביב לנהריה:
בימים א'-ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.

מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב:
בימים א'-ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05*, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.

מנהריה לחיפה ותל־אביב:
בימים א'-ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.33, 18.38.
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.

* הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד.

הרב הראשי של חיפה לא ייחקר — טוען שעזב לפני ההתפרעות

מאת יואב אביב,
כתב „על המשמר"

משטרת מרחב חיפה חזרה בה מכוונתה לחקור את הרב הראשי הספרדי של העיר, הרב אליהו בקשי־דורון, בפרשת ההתפרעות ותקיפת העתונאים במהלך תפילת מחאה שנערכה ביום שישי.

דוברת מרחב חיפה, פקד אהובה תומר, אמרה אתמול, כי בשיחה טלפונית שקיימה המשטרה עם הרב הוא טען שעזב את המקום דקות אחדות לפני שהחלה ההתפרעות. המשטרה החליטה לחזור בה מכוונתה לחקור את הרב הראשי לאחר שלא נמצאו ראיות למעורבותו בתקיפת העתונאים, אמרה הדוברת.

כתבנו מציין, כי הרב אליהו בקשי דורון אמר לאחר ההתפרעות כי על העתונאים היה להגיע למקום ללא מכשירי עבודתם, ובכך למעשה נתן לגיטימציה למעשיהם של החרדים. לעומתו גינה הרב הראשי האשכנזי של חיפה, הרב שאר־ישוב כהן, את ההתפרעות ואמר, כי על הציבור החרדי לחשוף את תוקפי העתונאים ולהסגירם לידי המשטרה. אגודת העתונאים בחיפה הודיעה, כי השעתה את כל קשריה עם החוגים הדתיים בעיר עד למיצוי הדין עם האשמים. משטרת מרחב חיפה ממשיכה באיסוף החומר כדי לאתר את המתפרעים ולהעמידם לדין.

●דגל הלאום קרוע נתגלה בראשית השבוע ליד מרכז הקייטנות לילדים ערביים מהשטחים ומדרום לבנון, באיזור הפארק הלאומי באשקלון.

6 שנות מאסר לחייל שמכר רימוני רסס תמורת סמים

6 שנות מאסר בפועל ועוד 3 שנים על תנאי הוטלו אתמול בבית־הדין הצבאי המחוזי־צפון על חייל שהורשע בהוצאת שבעה רימוני רסס מיחידתו והעברתם לידי עבריין תמורת סמים.

הנאשם, מרדכי בן־נעים, הובא לדין בפני הרכב של שלושה שופטים, בראשותה של נשיאת בית־הדין, אל"מ נילי פלד. התביעה טענה, כי במרוצת החודשים פברואר־מאי השנה הוציא מבסיסי יחידתו בצפון הארץ שבעה רימוני רסס וחמישה מהם העביר לידי עבריין תמורת סמים.

במהלך החקירה הצליחה המשטרה הצבאית החוקרת לאתר שלושה מרימוני הרסס במקומות מיסתור שונים, אך ארבעה רימונים נותרו, לדברי בית־הדין, „בידיו הערלות" של העבריין, שהועיד אותם כאמצעי לפתרון סכסוכים בקרב אנשי העולם התחתון.

הנאשם הודה בהאשמות שיוחסו לו בכתב־האישום.

נשיאת בית־הדין, אל"מ נילי פלד, ציינה בגזר־הדין, כי אין להרחיק בדמיון איזה פוטנציאל של סיכון טמון בכל אחד מארבעת רימוני הרסס שנותרו בידיו של העבריין, המוכר כפושע רציני ואלים".

בית־הדין קבע, כי „אין סליחה ומחילה" על עבירה חמורה שכזו של הוצאת נשק מרשות הצבא והעברתו לידי עבריין. (עתי"ם)

הסיכוי לביטול ה„לביא" הקפיץ הביקוש למניות

מאת אלחנן הורוביץ,
כתב „על־המשמר"

בשוק המניות חל אתמול מיפנה לטובה, המוסבר בסיכויי לביטול פרוייקט ה„לביא" ובתיקון טבעי אחרי מגמת ירידה בששת ימי מסחר.

הביקושים למניות החופשיות עלו ל־11.9 מיליון ש"ח, בעוד שההיצעים בהן ירדו ל־465 אלף ש"ח. משעריהן עלו 282, לעומת 24 שירדו ו־103 שנשארו בלי שינוי. במניות ההסדר הסתכמו הביקושים ב־2.7 מיליון ש"ח וההיצעים — ב־484 אלף ש"ח בלבד. מהן עלו 6, לעומת 6 שירדו ו־6 שנשארו בלי שינוי. באיגרות החוב בלטו ההיצעים בצמודות למדד וביקושים סלקטיביים לצמודות למט"ח.

המיפנה שחל אתמול בשוק המניות — טרם חל בקרנות הנאמנות.

סל המטבעות ירד אתמול ב־0.12% ל־1.6818 ש"ח ושער הדולר היציג ירד ב־0.13% ל־1.6055 ש"ח. דולר נוסעים — 1.8928 ש"ח. הדולר השחור הוסיף להיסחר בין 1.68 ל־1.70 ש"ח.

גלגלי הבורסה

בשוקי המטבעות בעולם הוסיף הדולר לעלות, בהשפעת ההתערבות של הבנק המרכזי היפאני — ל־142.9 ין יפאני, 1.823 מארק גרמני, 1.504 פראנק שווייצ. תמורת לישט"ש שילמו אתמול 1.622 דולר. לעומת זה חלה אתמול ירידה גדולה נוספת במחירי הנפט. מסוג „ברנט" ירד מחיר חבית נפט ב־63 סנטים ל־17.62 דולר, בהשפעת הידיעות, שלפיהן הגדילו מדינות אופ"ק את תפוקת הנפט — ב־2־3 מיליוני חביות ליום — מעל הכמות שקבעו בהתייעצותן האחרונה.

במסחר בשערים משתנים לפני הצהריים עלו כל השערים ללא יוצא מן הכלל. העלייה הגדולה ביותר — ב־4.75% — היתה בפטרוכימיים. המחזור הגדול ביותר — 395 אלף ש"ח — היה בכלל תעשיות. מדד המניות עלה מ־142.89 ל־147.28 ב־3 הסיבובים שהיו לפני הצהריים ול־149.01 במסחר אחרי הצהריים.

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים – 25.8.87

	היחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1	–	–	1.6699	1.6807	1.6818
דולר אמריקני	1	1.56	1.63	1.5941	1.6139	1.6055
מרק גרמני	1	0.86	0.90	0.8753	0.8862	0.8808
לירה סטרלינג	1	2.54	2.66	2.5848	2.6170	2.6061
פרנק צרפתי	1	0.25	0.27	0.2612	0.2645	0.2634
ין יפאני	100	1.10	1.15	1.1171	1.1310	1.1233
גילדן הולנדי	1	0.76	0.80	0.7748	0.7844	0.7811
פרנק שווייצרי	1	1.04	1.09	1.0592	1.0724	1.0678
כתר שבדי	1	0.25	0.26	0.2496	0.2527	0.2514
כתר נורווגי	1	0.23	0.24	0.2375	0.2405	0.2392
כתר דני	1	0.22	0.23	0.2276	0.2304	0.2292
מרק פיני	1	0.35	0.37	0.3603	0.3648	0.3629
דולר קנדי	1	1.19	1.24	1.2077	1.2228	1.2179
דולר אוסטרלי	1	1.10	1.18	1.1403	1.1545	1.1485
ראנד דר' אפריקני	1	0.46	0.78	0.7738	0.7835	0.7794
פרנק בלגי	10	0.41	0.43	0.4206	0.4259	0.4237
שילינג אוסטרי	10	1.22	1.28	1.2454	1.2609	1.2523
לירה איטלקית	1.000	1.18	1.26	1.2074	1.2224	1.2162

הטור השבועי

המשמעות של חוק שכר מינימום לגבי הפנסיות

במכתב של היועץ המשפטי של „מבטחים" עו"ד בן־עמי עמירן, מפנים את תשומת הלב של האגף לאיגוד מקצועי לעובדה, כי במפעלים מסויימים „מנכים לעובדים דמי גמולין משכר שהנו מתחת לשכר המינימום הקובע כיום".

ובהמשך נאמר „פועל היוצא מכך הוא כי הפנסיות שעובדים כנ"ל יהיו צפויים לקבל בעתיד יהיו קטנים ביותר".

בעקבות הפניה של עו"ד בן־עמי עמירן, שלח החבר ח. הברפלד יו"ר האגף לאיגוד מקצועי מכתב לאיגודים המקצועיים ולמועצות הפועלים בו נאמר:

„חובתנו לדאוג לכך שלא יהיו מפעלים אשר „יתחכמו" ויעבירו ניכויים לפנסיה, או פיצויים מסכומים הנמוכים מהסכום אשר נקבע כשכר מינימום לפי החוק.

אבקשכם להנחות את ועדי העובדים בכל מקומות העבודה אשר בתחום אחריותכם, לעמוד על המשמר ולהבטיח שהניכויים הסוציאליים לכל המוסדות יועברו מסכום שאינו נמוך משכר המינימום."

אנו מקווים כי מערכת האיגוד המקצועי תפעל יחד עם קרנות הביטוח ועם הממונים על הפנסיה התקציבית, כי לא יהיו הפרשות עבור פנסיות מתחת לשכר מינימום הקיים והמשתנה מזמן לזמן.

גימלאי הדסה קופחו

קרוב לשנה תובע ארגון גימלאי הדסה מהנהלת קופת הפנסיה של המוסד לפעול בהתאם לסעיף 11 אשר בהסכם הקיבוצי מה־21 באוגוסט 1986 שנחתם בין המעסיקים בשרותים הממלכתיים והציבוריים, לבין ההסתדרות הכללית והאגודים המקצועיים הנוגעים בדבר האומר:

„גימלאים שקיצבתם משולמת על פי סולם שכר של אחד מהדירוגים המפורטים בסעיף 1 דלעיל ואשר מקבלים את קיצבתם ישירות מהמעסיקים, יקודמו בדרגה אחת ב־1.9.1986. על פי לוח תיאומים כמתחייב מחוק שירות המדינה (גימלאות) או על־פי הסדרי פנסיה אחרים הנהוגים אצל המעסיקים שהחוק הנ"ל אינו חל עליהם. למען הסר ספק מובהר כי גימלאים כאמור שקיצבתם משולמת על פי דרגה עם תוספת שהייה בדרגה, יקודמו לדרגה הבאה עם תוספת שהייה בדרגה".

נציגות הנהלת „הדסה" בקופת הפנסיה מסרבת בנימוקים פורמליסטיים הסותרים את נוהלו של ההסכם להתחמק מקידום הפנסיונרים בדרגה אחת כפי שנקבע בהסכם וכפי שבוצע לגבי הפנסיונרים של המדינה, של הרשויות המקומיות, של מוסדות ההשכלה הגבוהה, של המוסדות הלאומיים ועוד.

כותב החו' ח. הברפלד, יו"ר האגף המקצועי לח. רנן, יו"ר ארגון גימלאי „הדסה": „לפי מיטב שיפוטי, מנסה הנהלת הדסה להתחמק מאחריותה למחדל זה וזאת כדי לקבל מהאוצר כספים לקרן פנסיה". בקרב 400 הפנסיונרים של הדסה שוררת התמרמרות רבה על הפלייתם לעומת כל הפנסיונרים בשרותים צבוריים אחרים.

האם הדבר ראוי למוסד בעל זכויות כמו הדסה להפלות דווקא את הפנסיונרים שלו אשר שרתו בנאמנות במשך עשרות בשנים? האם בלי שערוריה ציבורית לא יקבלו גימלאי הדסה את המגיע להם?

האוניברסיטה הפתוחה – החברים שקיבלו את השאלונים ללימוד והשתלמות במסגרת המיבצע המשותף לאוניברסיטה הפתוחה והסתדרות הגימלאים מתבקשים להחזיר את השאלונים בהקדם לחדר 407 לח' רחל מירסקי. החברים/ות המעוניינים להרשם ללימודים יכולים לקבל שאלונים בחדר שצוין לעיל. **סניף אופקים** – ב־17 לאוגוסט ש.ז. נפגש חח' צבי אטלס יו"ר אגף הרווחה עם חברי המועצה. מרכזת הפעילות למען הגימלאים במועצת הפועלים חח' סולטנה קבלה את חח' אטלס בברכה והדגישה את העובדה שזאת הפעם הראשונה שנציג מזכירות הסתדרות הגימלאים מגיע לאופקים. חח' אטלס פרט בדבריו את שדות הפעולה השונות של האגף שהוא עומד בראשו. לסיום ענה על שאלות החברים. בקרוב תכונס אספה לבחירת מזכירות פעילה. בסניף 200 חברים. בסניפי הגימלאים חיצבים בסולל בונה וחרות נבחרו ועדים מקומיים ב־קרית שמונה, צפת, טבריה, עפולה, חצור הגלילית, נהריה, מגדל־העמק, עכו, וחדרה. **וותיקי התנועה – גימלאים** ב־20 באוגוסט ש.ז. נערך ברעננה יום עיון. משל יו"ר וותיקי התנועה התווה קוי פעולה לארגון מועצות הסניפים שנבחרו לאחר הוועידה. חברת הכנסת נאוה ארד יו"ר השדולה בכנסת ספרה על הגזרות על הגימלאים שנמנעו בכח השדולה והתריעה על הגזירות שעלולות להופיע מחדש.

בפלילים

בעל חברת מוזיקה חשוד בהברחת רבבות דולרים

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

בעל חברות בתחום המוזיקה והאלקטרוניקה החשוד בניפוח חשבונות יצרנים וספקים מחו"ל ובהברחת רבבות דולרים לחו"ל נעצר אתמול על־ידי היחידה הארצית לחקירות הונאה.

מעצרו של החשוד נעשה בעקבות בדיקה שערכו אנשי היחידה הארצית לחקירות הונאה אצל מספר יצרנים בחו"ל.

החשוד, תושב רמת־השרון בן 43, קיבל מעמד של מפעל מאושר ובעקבות זאת קיבל מבנקים כספים בערבות המדינה בסכום של 3 מיליון דולר לצורך הקמת מפעל לייצור קלטות ומכשירי הקלטה במישור אדומים.

לפי החשד הגיש החשוד לבנקים בשנים 1982־83 חשבונות מנופחים של יצרנים וספקי ציוד מוזיקה מחו"ל כדי לזכות במימון ממשלתי מוגדל. לטענת המשטרה הבריח החשוד לחו"ל את הכסף שהוציא שלא כדין מהבנקים.

החשוד יובא היום לבית־המשפט להארכת מעצרו.

ירה בחברתו סיגריה מרובה אם־16

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

חייל צה"ל בדרגת טוראי הואשם בבית־הדין הצבאי בחיפה בפציעתה של חיילת בירייה ברגלה.

בכתב־האישום טוענת התובעת, סגן ענת שובי, שהחייל השתמש בנשקו באורח בלתי חוקי וללא נקיטת אמצעי זהירות. לדבריה, נטל החייל לפני כחודש כדור של רובה אם־16 ופירק ממנו את הקליע. במקומו הכניס פילטר של סיגריה. אחר כך טען את הנשק בכדור המאולתר שיצר. כיוון אותו לחיילת וירה. כתוצאה מכך נפצעה החיילת ברגלה.

הספיק להצית 4 כלי רכב בחצי שעה ונעצר

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

צעיר בן 19 מנתניה נעצר אתמול על־ידי שוטרי היחידה המרכזית בתל־אביב בחשד שהצית ארבעה כלי־רכב. במשטרה נבדקת אפשרות כי מדובר בפירומן.

ההצתה הראשונה אירעה בשעה 2.45 לפנות בוקר, כאשר מכונית מסוג „פולקסווגן" הובערה ברחוב אחד העם 114. למכונית נגרם נזק מועט. סמוך לשעה 3 הוצתה מכונית „מרצדס" בשדרות רוטשילד 124 ונגרם נזק לאחר מגלגליה. בשעה 3.15 הוצתה ונשרפה כליל מכונית „פיג'ו 404" ברחוב ז'בוטינסקי פינת ויתקין וסמוך לאותה שעה נשרפה כליל מכונית „סובארו" ברח' רנ"ק 13.

זוג אורחים שהבחין בחשוד דיווח על כך למשטרה. בלשי היחידה המרכזית שפתחו בסריקות עצרו את החשוד ברחוב הירקון, סמוך לגן העצמאות.

ביום השלושים למות חברנו

טוביה אדיב ז"ל

נתייחד עם זכרו

ביום חמישי, 27.8.87, בשעה 21.00, בחדר האוכל

המשפחה
וקיבוץ כפר־מסריק

למשפחה ולקיבוץ מענית

משתתפים בצערכם במות

שמואל ברי

משפחת ארדן
וחברים בקיבוץ העוגן

לנעמי, שפיק והילדים בקיבוץ מגידו
ומשפחת נוי בקיבוץ מענית

אתכם באבלכם הכבד במות
האב והסבא

שמואל

בית מגידו

לחברנו מוטקה קצירי ומשפחתו

אתך באבל על מות

אחיך

קיבוץ חצור

למשפחה ולקיבוץ להבות־הבשן

משתתפים בצערכם במות

תמר זכין

קיבוץ עמיר

למשפחה ולקיבוץ להבות־הבשן

משתתפים בצערכם במות

תמר זכין ז"ל

חברים בקיבוץ הזורע

הסכם ברוח פסיקת הברפלד הביא לחידוש העבודה ב„סולתם"

העובדים שייצאו לחופשה יקבלו 75 אחוז משכרם ● העוברים הסבה מקצועית יקבלו שכר עבור 5 ימי עבודה ● גביש: גובר הסיכוי לשיקום המפעל

מאת קובי מנדל,
ויואב אביב, כתבי „על המשמר"

העבודה במפעל „סולתם" חודשה אתמול בעקבות הסכם בראשי פרקים שנחתם בסיומו של מו"מ לילי מתיש. היום ייחתם ההסכם המלא בין הנהלת המפעל לנציגי העובדים. כן יימסרו לעובדים שאלונים אשר יציגו את החלופות השונות לגבי אלה שלא ימשיכו לעבוד במפעל.

נציגי העובדים ניאותו להסיר את המצור שהטילו על בניין ההנהלה, לאחר יומיים של התבצרות וכליאת ראשי „כור" והנהלת המפעל, כדי שניתן יהיה לפתוח במו"מ בין הצדדים.

ההנהלה ונציגי העובדים הגיעו שלשום סמוך לחצות לבניין מועצת פועלי חיפה וחידשו את המגעים ביניהם בתיווכו של מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר. לאחר שהצדדים הביעו את עמדותיהם התכנסה הועדה המיוחדת להבראת מפעל „סולתם" לישיבה שנמשכה כמה שעות, בסיומה הגיעו הצדדים להסכמה להפוך את פסיקת חיים הברפלד להסכם חתום.

ההסכם המבוסס על פסיקתו של הברפלד, שופץ בלחץ העובדים ולחצו של קיסר.

על־פי ההסכם החדש, יחזרו לעבודה תקינה ומלאה 400 מתוך 1030 עובדי המפעל, לעומת 300 עובדים שאמורים היו לחזור לעבודה, על פי פסיקתו של הברפלד.

העובדים שייצאו לחופשה יקבלו 75 אחוז משכרם, לעומת 70 אחוז כפי שנפסק קודם לכן. לגבי עובדים שיסכימו לעבור הסבה מקצועית במפעל סוכם, כי יקבלו שכר 5 ימי עבודה בשבוע בתוספת 30 אחוז פרמיה, לעומת תשלום של 4 ימי עבודה, כפי שהציע הברפלד.

אחד מסלעי המחלוקת בין הצדדים שמצא אף הוא את פתרונו במהלך המו"מ, היה הסכמת הנהלת „כור" ליישם את הסכם העבודה החתום לשנת 1986.

מנכ"ל „כור", ישעיהו גביש, ציין כי יש עתה סיכויים לשקם את המפעל תוך שילוב העובדים בתחלופות שונות, וחזר על הצהרתו כי המפעל לא ייסגר. „המסקנה העיקרית היא שזו דרך לניהול יחסי עבודה מצד העובדים. יכול להיות שיש הצדקה לעובדים המתבצרים במפעל כשיש כוונה לסגור אותו אולם קשה להבינם, כאשר הייעוד הוא פתיחת מפעל סולתם," אמר גביש.

קניינות בוחנות הסחורה בשבוע האופנה שנפתח אתמול בירושלים
צילום: משה לשם -ישראל סאן

הבינלאומי יאשר מחר רכישת בנק צפון־אמריקה

מאת אודי נחשון, כתבנו הכלכלי בת"א

דירקטוריון הבנק הבינלאומי אמור לאשר מחר את עיסקת הרכישה של בנק צפון אמריקה, לאחר שהעיסקה כבר אושרה על־ידי המפקחת על הבנקים.

על־פי ההסכם, כל החובות שנובעים מהתמוטטות בנק צפון אמריקה, לפני כחודשיים, בעקבות מעילת הענק של מנהליו, יישארו בטיפולו של בנק ישראל. לקוחות ועסקים נקיים מחובות יעברו לבנק פועלי אגודת ישראל, מקבוצת הבינלאומי. עדיין לא ידוע כמה מבין שבעת סניפי בנק צפון אמריקה ירכשו על־ידי הבינלאומי, אולם נודע בוודאות כי לא כולם יירכשו. כמו־כן עדיין לא ברור כמה מבין עובדי צפון אמריקה יעברו לקבוצת הבינלאומי. מיתרת נכסי בנק צפון אמריקה יטופלו על־ידי בנק ישראל, אשר ימשיך להיות גם לטיפול בכל הבעיות המשפטיות הנוגעות בבנק.

מחירי מכוניות חדשות יועלו ב־5—10 אחוזים

מאת אודי נחשון, כתבנו הכלכלי בת"א

שר־התחבורה, חיים קורפו, חתם אתמול על הצו להעלאת מחירי המכוניות החדשות מדגמי 1988. והצו ייכנס לתוקף עם חתימתו של שר האוצר. מחיריהן של המכוניות יועלו ב־5—10 אחוזים.

להלן כמה דוגמאות של מחירי הרכב החדשים (כולל מע"מ וללא הפקדה): סובארו 1300 — 27,281 ש"ח, סובארו 1600 — 28,359 ש"ח, אודי 1600 80 — 43,343 ש"ח, סיטרואן בי אקס 16 — 31,938 ש"ח, פיאסטה אל. — 26,035 ש"ח, פורד אסקורט 1300 — 29,526 ש"ח, פורד סיירה 1600 — 40,164 ש"ח, רנו 5 — 23,868 ש"ח, רנו 9 — 25,982 ש"ח (מחירה של רנו 9 אוטומטית הוזל), רנו 11 — 27,308 ש"ח.

דובר משרד־התחבורה מסר, כי מתח השיווק של יבואני הרכב יגיע עד למקסימום של 14 אחוז למכוניות עד 2,200 ק"ג, ול־18 אחוז למכוניות עד 4,500 ק"ג. סוחרים בשוק המכוניות המשומשות מעריכים, כי מחירי המשומשות ירדו בקרוב בגלל גל המכוניות החדשות שיציף בשבועות הקרובים את סוכנויות הרכב, ויגרום לגידול חד בהיצע המכוניות המשומשות.

נוטל התשדיר הקורא להוסיף מתנול לדלק

מאת אתי רונאל, כתבת „על המשמר"

תשדיר השירות של התנועה לארץ־ישראל יפה, הקורא להוספת מתנול לדלק כדי למנוע את זיהום האוויר, הורד אתמול מן המרקע על־ידי ועדת תשדירי השירות של רשות השידור.

יו"ר הוועדה, נתן כרון, אמר, כי בעקבות תלונות שהתקבלו בוועדה התעורר החשד, כי תשדיר השרות מהווה, בעצם, פרסומת ליבואנית החומר, חברת דנקנר. מה גם שמשרד האנרגיה מתנגד להוספת המתנול לדלק, ומטיל ספק ביעילות החומר. עניין נוסף המצריך בדיקה הוא החשד, שגם הבניינים הנראים בתשדיר הם בבעלותה של חברת דנקנר, הבונה בצפון תל־אביב. ולכן, הוחלט להפסיק את הקרנת התשדירים עד לבירור החשדות האמורים — אמר כרון.

2 פועלים נהרגו במפולת עפר בתעלה בכפר מנדא

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

שני פועלים שעסקו אתמול בבוקר בחפירת תעלה בכפר מנדא ליד כביש המשולשים נהרגו כאשר נקברו חיים מתחת למפולת עפר.

המקרה אירע סמוך לשעה 09.30 בבוקר, כאשר כמויות ענק של עפר נפלו על השניים במהלך עבודתם וקברו אותם חיים.

חבריהם לעבודה שהיו במקום, החלו לחפור בידיהם, כדי לנסות ולחלצם. במקביל, הוזעקו שוטרים, אמבולנסים וניידות לטיפול נמרץ מעפולה ונצרת וחוליות של מכבי האש. למקום הגיע גם דחפור שהחל לסייע לחופרים. כעבור כשלוש שעות עלה בידיהם לחלץ את גופות השניים.

גל"צ תיקן את „בזק"

מאת אורי [illegible], כתב „על המשמר"

[illegible]

יוטל פיקוח על היצאניות למניעת התפשטות האיידס

שרת־הבריאות, שושנה ארבלי־אלמוזלינו, החליטה אתמול להטיל פיקוח רפואי על העוסקים בזנות בישראל.

זו הפעם הראשונה, שיצאניות ייבדקו באופן מבוקר על־ידי צוותי משרד־הבריאות כדי לאתר את נושאות הנוגדנים של מחלת האיידס.

בדיון רב־משתתפים, שהתקיים בלשכת שרת־הבריאות על היבטי המחלה, עמדה שרת־הבריאות על ההכרח הדחוף בפיקוח רפואי על יצאניות בישראל כאחת הדרכים היעילות למניעת הפצתה של המחלה.

הפעולה תבוצע לאחר שינוי ותוספת לתקנות הקיימות בפקודת בריאות העם. בהן נאמר כי כאשר קיימת סכנה להתפרצות מחלה מדבקת רשאי השר המופקד על הבריאות בצו מיוחד לערוך פעולות מניעה כדי למנוע את התפשטות המחלה. בימים הקרובים ייצאו צוותים של משרד הבריאות לשטח, יאתרו יצאניות באמצעות הרופא המשטרתי ויבוצעו הבדיקות.

הרופא המשטרתי אמר בדיון, כי היצאניות עצמן מעוניינות בבדיקה. לאחר שייבדקו תישא כל אחת מהן מסמך שבו יהיה כתוב, כי בוצעה הבדיקה ומהי תוצאתה. הבדיקות ייערכו כל חצי שנה ללא תשלום.

פרופ' אברהם מורג, מנהל היחידה הוירולוגית בבית־חולים „הדסה" בירושלים, אמר בדיון, כי כיום יש בעולם 60,000 חולי איידס ועד כה הושקעו במחקר רפואי בעולם מיליארד דולר. הוא אמר, כי נגיף האיידס מתחמק מתרכיבי החיסון. יחד עם זאת הדגיש פרופ' מורג, כי בישראל המצב טוב והיא עומדת בין המקומות האחרונים בעולם מבחינת מספר החולים באיידס. (עתי"ם)

בקשת עובדי „רום כרמל" לבטל הפיטורים — בביה"ד לעבודה היום

מאת קובי מנדל,
כתב „על המשמר"

בית־הדין האזורי לעבודה בחיפה יקיים הבוקר דיון בבקשת עובדי מפעל „רום כרמל" לבטל את מכתבי הפיטורים.

כן ביקשו העובדים מבית־הדין לבטל את צווי בית־המשפט האוסרים עליהם להימצא בתחומי המפעל, בטענה, כי הצווים שהוצאו במעמד צד אחד אינם חוקיים. לדיון זומנו גם נציגי הנהלת „אורדן".

המתבצרים במפעל זה היום העשירי, מאיימים „להסיר את הכספות" ולנקוט צעדי מחאה, אם לא תהיה תזוזה בנסיונות למנוע את סגירת המפעל.

יו"ר ועד עובדי „רום כרמל", מסעוד אלימלך, אמר אמש לכתבנו, כי „אם לא תהיה אוזן קשבת נתחיל לנקוט בדרכים שנוקטים כולם. מי שנוקט באלימות הוא זה שמצליח. היינו עד עתה ילדים טובים והתנהגנו יפה עם ההנהלה, אולם האירועים במפעל „סולתם" עוררו בנו מחשבות שבעצם הכוח הוא זה שמנצח".

למפעל ממשיכות להגיע משלחות הזדהות. אתמול נפגש עם העובדים חבר הכנסת יעקב שמאי וכן ביקרו במפעל נציגים ממועצת פועלי חיפה.

עתה ממתינים העובדים גם לדיון שיתקיים על סגירת המפעל בוועדת העבודה והרווחה של הכנסת. הדיון נדחה ליום שני הבא.

16 מעובדי המפעל זומנו עד כה לחקירה במשטרת חיפה בשל הפרת צווי בית־המשפט האוסרים עליהם להימצא במפעל.

קולק: ההשהייה בפרשת הלביא — על חשבון פיתוח שירותי חינוך

מאת יצחק שור,
כתבנו לענייני חינוך

„אני מרגיש את עצמי כמו כושי ברובע סוטו ביוהנסבורג. כל ההחלטות מתקבלות בידי הממשלה, והעירייה צריכה להתמודד עם הקשיים" — כך אמר אתמול ראש עיריית ירושלים, טדי קולק במסיבת עיתונאים לקראת פתיחת שנת הלימודים.

קולק האשים את הממשלה בהתנערות מאחריותה לחוק לימוד חובה. „היא איננה בונה מבני חינוך. ואיננה מקיימת את חוק לימוד חובה. היא איננה מכירה בחינוך הערבי והחרדי ומטילה את כל עול הבנייה ורוב האחזקה על העירייה. בירושלים לומדים 11 אחוזים מכלל אוכלוסיית התלמידים במדינה. אבל הממשלה כמעט ואיננה בונה. כל יום שבו הממשלה איננה מחליטה על עתיד הלביא שקול כנגד אי־בנייתן של 15 חדרי כיתות. זוהי ממשלה שאיננה יודעת להחליט. הדבר גורם למתח עצום בירושלים, מכיוון שמתנהל מאבק בין חילוניים וחרדיים על כל חדר אחורי", אמר.

קולק אמר, כי במגזר הערבי הממלכתי לומדים 16,000 מתוך 40,000 תלמידים בלבד. אילו הממשלה היתה משקיעה בפיתוח מבנים היו נרשמים עשרות אלפי תלמידים נוספים, שאמנם אינם מקבלים חינוך ציוני, אך גם אינם ניזונים מכספי אש"ף וירדן, אינם שובתים ואינם מוסתים.

לדבריו בשטחים המוחזקים בונים לא רק יותר בתי־ספר, אלא גם סוללים יותר כבישים ובונים יותר בתי־כנסת.

מנהל מחלקת החינוך העירונית, מיכאל גל, אמר, שהעירייה נטלה על עצמה בניית רבע מכלל המבנים החסרים, שלא ניבנו בידי הממשלה. המחסור מתרכז בשכונות החדשות, ובעיקר במגזרים החרדי והערבי.

הבנקים למשכנתאות פותחים במיבצע הנחות לפורעי חובות

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

הממשלה והבנקים למשכנתאות יפנו בקרוב לכל מי שקיבל משכנתא ממשרד השיכון בעבר ועדיין חייב כספים בהצעה שיפרע את חובו פרעון מוקדם ויקבל בתמורה הנחות בתשלום.

משך המיבצע יהיה שלושה חודשים, החל מאוקטובר ובא על מנת לקלוט כספים אשר יוזרמו למשק עקב פדיון מניות הבנקים באוקטובר.

סגן שר־האוצר, עדי אמוראי, אשר הציג את התוכנית אתמול אמר, כי זהו אפיק נוסף לקליטת הכספים של המניות הבנקאיות. התוכנית תתאים למעשה רק למקבלי משכנתאות בעבר אשר קיבלו הלוואה לא צמודה או הלוואה צמודה עם 4 אחוזים ריבית. למקבלי משכנתא צמודה עם 5 אחוזים ריבית ומעלה אין התכנית מתאימה.

מקבלי משכנתאות ממשלתיות זכאי משרד־השיכון נהנו מסובסידיה גלומה במשכנתא עקב ריבית נמוכה ועקב העובדה שההצמדה של ההחזרים היא בכמה מקרים חלקית.

כדי לפצות את אלה שירצו לפרוע פרעון מוקדם את המשכנתא מציע האוצר סידרה של הנחות. על־פי החישובים של משרד־האוצר, מי שיפרע את המשכנתא פרעון מוקדם יהנה מתשואה שנתית ממוצעת של 5 אחוזים. יש לציין, שההלוואה בבנק מסחרי הרבה יותר יקרה, ועל כן לא יהיה כדאי לקחת הלוואה בבנק כדי לחסל את המשכנתא